

Sutivanska

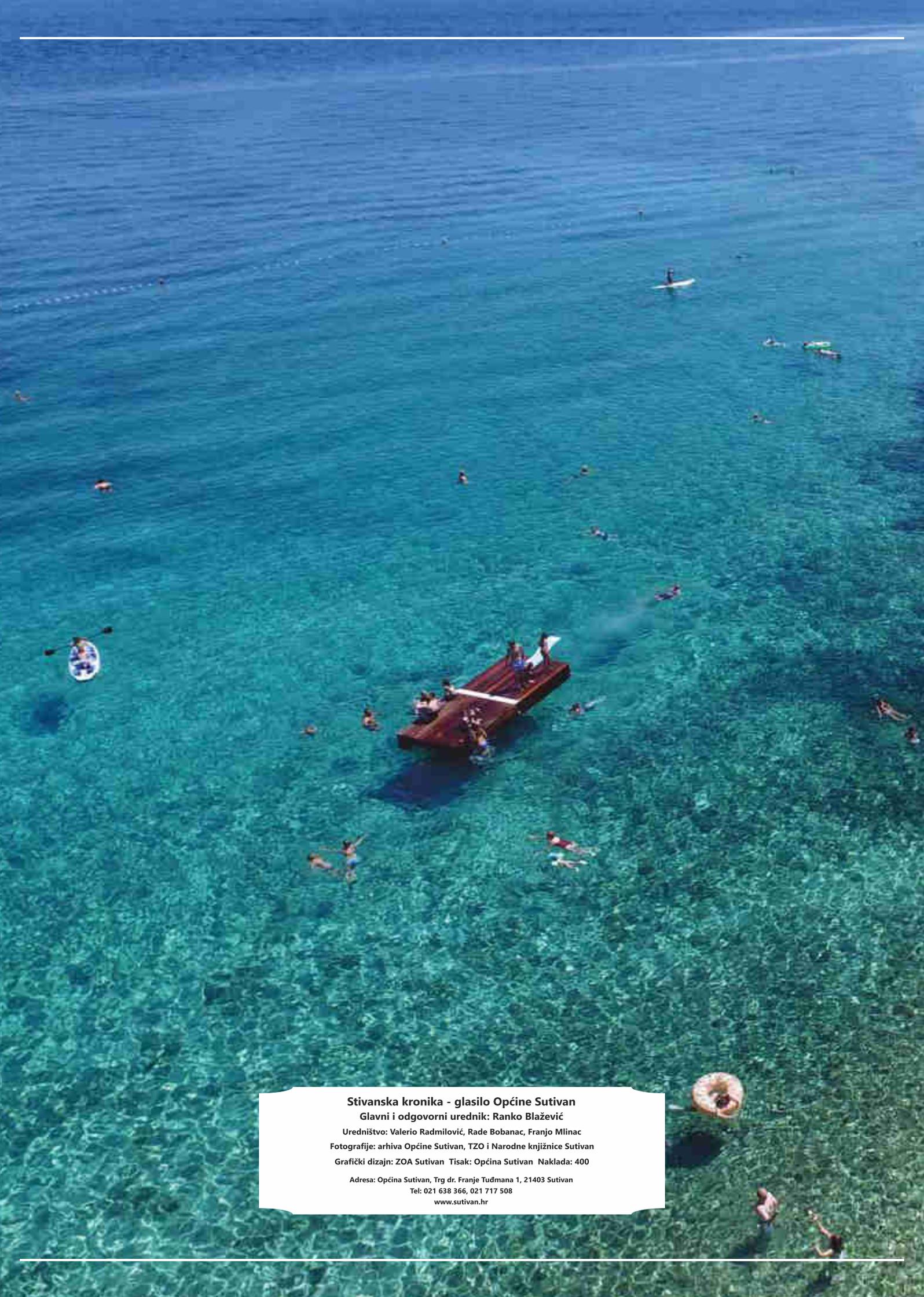
Kronika

broj 6 / ožujak (03/2025)

Viribus Unitis

www.sutivan.hr

**KAPITALNA ULAGANJA
INFRASTRUKTURA
PROSTORNO PLANIRANJE
RAZVOJ ZAJEDNICE
TURIZAM
SPORT I REKREACIJA
KULTURA I BAŠTINA
VIDLJIVOST
BUDUĆI PROJEKTI**

Stivanska kronika - glasilo Općine Sutivan

Glavni i odgovorni urednik: Ranko Blažević

Uredništvo: Valerio Radmilović, Rade Bobanac, Franjo Mlinac

Fotografije: arhiva Općine Sutivan, TZO i Narodne knjižnice Sutivan

Grafički dizajn: ZOA Sutivan Tisak: Općina Sutivan Naklada: 400

Adresa: Općina Sutivan, Trg dr. Franje Tuđmana 1, 21403 Sutivan

Tel: 021 638 366, 021 717 508

www.sutivan.hr

Riječ urednika

Zahvaljujem vam na povjerenju, podršci, kritikama i nesebičnom dijeljenju ideja koje su nam pomogle u unapređenju našega mjesta.

Drage mještanke i mještani Stivana, poštovani prijatelji našega mjesta,

Pred vama je novi broj Stivanske kronike, koji donosi pregled aktivnosti i postignuća tijekom proteklog razdoblja. Zahvaljujem vam na povjerenju, podršci, kritikama i nesebičnom dijeljenju ideja koje su nam pomogle u unapređenju našega mjesta.

U proteklim mandatima, moji suradnici i ja trudili smo se opravdati vaše povjerenje te stečenim znanjem i iskustvom što učinkovitije provoditi politiku koja je usmjerena na

dobrobit svih stanovnika Sutivana. Naš cilj je bio pomoći svakom djetetu u vrtiću i školi, svim roditeljima, osobama treće dobi i svima koji trebaju posebnu skrb, kako bi osjetili da žive u mjestu koje se oblikuje prema njihovim potrebama.

Posebno smo ponosni na izgradnju dječjeg vrtića Babarin, koji je našoj djeci pružio uvjete koje zaslužuju. Ovaj projekt bio je ključan za poboljšanje kvalitete života najmlađih stanovnika Sutivana i njihovih obitelji.

Tijekom ovog razdoblja radili smo odgovorno, pošteno i transparentno. Vaša podrška i sudjelovanje u razvoju strategija i programa bili su ključni za postizanje naših ciljeva. Zajedno smo podigli Općinu Sutivan na visoko mjesto među hrvatskim lokalnim samoupravama, što ona i zaslužuje.

Kao i uvijek, neću trošiti puno riječi na prezentaciju svega što je urađeno. Umjesto toga, ovom kronikom želimo vam prikazati najvažnije rezultate našega zajedničkog rada, upornost, požrtvornost i strast prema projektima koje smo uspješno priveli kraju, kao i onima koje ćemo uskoro dovršiti.

Ponosno vam najavljujemo i projekte koje planiramo ostvariti u narednom mandatu, naravno, ako nam ponovno poklonite vaše povjerenje. Fotografije i djela govore više od tisuću riječi, stoga uživajte u listanju ovog izdanja.

Ranko Blažević, načelnik Općine Sutivan,
Mandatar 2013.-2017., 2017.-2021. i 2021. - 2025.

Riječ predsjednika Vijeća

Naša misija i dalje će biti održavanje ravnoteže između razvoja te socijalne i fiskalne odgovornosti, stvarajući tako održivu i ispunjavajuću zajednicu za buduće generacije

Poštovani, iskoristio bih ovu priliku da zahvalim svim ljudima, institucijama, partnerima te svima onima koji su svojim angažmanom, idejama i podrškom pridonijeli razvoju Općine Sutivan. Unatoč brojnim izazovima koji su obilježili proteklo razdoblje poput pandemije COVID-a, stope inflacije i geopolitičkih napetosti.

Općina Sutivan uspjela je ostvariti značajne uspjehe u ispunjavanju svih svojih ključnih ciljeva i zadataka te tako iznova opravdati svoju predanost i ljubav prema Sutivanu.

Kroz predan rad i angažman svih

relevantnih službi u Općini, postignuti su zavidni rezultati koji doprinose kvaliteti života naših mještana, a od krucijalne su važnosti i za sve dobronamjernike koji su vezani za naš Sutivan.

Planirani projekti u Općini Sutivan nastavljaju se razvijati s fokusom na infrastrukturne i društvene potrebe naših mještana, čije smo potrebe i ideje oduvijek uvažavali u planiranju našeg rada.

Nadalje, uz pomoć strateškog planiranja i pažljivog pristupa nastoji se osigurati održivi razvoj i stvoriti temelje za bolje sutra. U okviru tih aktivnosti ključno mjesto zauzima socijalna osjetljivost te poštivanje potreba svih naših mještana, osobito onih najranjivijih skupina.

Uz strogo poštivanje načela transparentnosti i odgovornosti u upravljaju sredstvima, nastojimo jamčiti namjensko trošenje javnog novca, kako bi se svaki izdvojeni iznos što učinkovitije iskoristio.

Općina Sutivan nastojat će i dalje biti primjer odgovorne vlasti koja pažljivo upravlja resursima i koja mudro koristi mogućnosti financiranja

Bartul Lukšić, predsjednik općinskog Vijeća

Mandatar 2017.-2021. i 2021. - 2025.

putem raznih fondova, kako bi osigurali što kvalitetniji život za svoje mještane.

Naša misija i dalje će biti održavanje ravnoteže između razvoja te socijalne i fiskalne odgovornosti, stvarajući tako održivu i ispunjavajuću zajednicu za buduće generacije.

Naša vizija je Sutivan po mjeri svakog čovjeka!

*Za poštovanje,
Predsjednik Općinskog vijeća
Bartul Lukšić*

KAPITALNA ULAGANJA	stranica 5
INFRASTRUKTURA	stranica 15
PROSTORNO PLANIRANJE	stranica 32
RAZVOJ ZAJEDNICE	stranica 34
TURIZAM	stranica 52
SPORT I REKREACIJA	stranica 60
KULTURA I BAŠTINA	stranica 69
VIDLJIVOST	stranica 85
BUDUĆI PROJEKTI	stranica 87

Pregled sadržaja publikacije - kapitalna ulaganja i infrastruktura

Protekle godine u Općini Sutivan obilježila su brojna infrastrukturna ulaganja, razvoj društvenih sadržaja te inicijative usmjerene na unaprjeđenje kvalitete života mještana i posjetitelja. Ulaganja u sportsku i obalnu infrastrukturu, poboljšanje prometne sigurnosti te poticanje kulturnih i turističkih manifestacija svjedoče o kontinuiranom radu na razvoju općine i njenoj boljoj prepoznatljivosti na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Jedan od najznačajnijih projekata bio je završetak i svečano otvorenje nove zgrade dječjeg vrtića "Babarin", čime su stvoreni moderni uvjeti za predškolski odgoj djece. Ova investicija, financirana najvećim dijelom iz europskih fondova, označila je veliki iskorak u podizanju standarda skrbi za najmlađe članove zajednice.

Ulaganja u sportsku infrastrukturu nastavila su se postavljanjem umjetne stijene u sportskoj dvorani Sokolana, koja će služiti sportskim penjačima, rekreativcima i djeci, obogaćujući ponudu sportskih sadržaja na otoku Braču. Također, završeni su radovi na malonogometnom igralištu na Bunti, koje je dobilo novu podlogu, ogradu i ostalu potrebnu opremu, a planirani su daljnji radovi na poboljšanju uvjeta za sport i rekreaciju.

Poseban naglasak stavljen je na poboljšanje obalne infrastrukture. U suradnji sa Splitsko-dalmatinskom županijom, realizirani su projekti postavljanja pontona na plažama Bunta, Bistrica, Lučica, Likva i Majakovac, čime je obogaćena ponuda kupališnih sadržaja.

Također, provedeni su radovi na nadohrani plaža, osiguravajući njihovu dugoročnu održivost i atraktivnost.

Jedan od ključnih infrastrukturnih projekata bilo je novo asfaltiranje i uređenje državne ceste DC 114 na dionici Mirca – Sutivan, čime su znatno poboljšani uvjeti prometovanja te povećana sigurnost svih sudionika u prometu.

Općina Sutivan nastavila je s poticanjem lokalne proizvodnje i očuvanja autohtonih proizvoda nabavom tipiziranih štandova za prodaju, čime se osigurava estetski prepoznatljiv i funkcionalan prodajni prostor za domaće proizvođače.

Osim infrastrukturnih projekata, nastavilo se s organizacijom i potporom brojnim manifestacijama

koje promoviraju sport, kulturu i tradiciju. Utrka "Uvati vitar" stekla je veliku prepoznatljivost i zaslužno dobila nagradu za izniman doprinos sportskom turizmu, dok je malonogometni turnir sv. Roka još jednom okupio veliki broj sudionika i ljubitelja sporta.

Sve navedene aktivnosti i projekti rezultat su predanog rada Općine Sutivan, uz podršku Županije, državnih institucija, EU fondova te brojnih donatora i partnera.

U narednom razdoblju nastavit će se s provedbom planiranih projekata, s ciljem daljnjeg unaprjeđenja kvalitete života mještana i razvoja Sutivana kao prepoznatljive i poželjne destinacije za život i posjet.

Upoznajte se detaljno s provedenim radovima i projektima.

Svečano otvorena nova zgrada Dječjeg vrtića "Babarin"

Nova zgrada Dječjeg vrtića "Babarin" u Sutivanu, moderni objekt financiran iz Europskih fondova, svečano je otvorena u siječnju 2022. uz prisustvo ministara, župana i drugih uzvanika.

Novi stivanski dječji vrtić kršten je imenom "Babarin" i nakon dugog iščekivanja svečano je otvoren početkom siječnja 2022. godine. Svečanost se odigrala u nazočnosti predstavnika Ministarstva poljoprivrede RH na čelu s ministricom Marijom Vučković i predstavnika SDŽ na čelu s županom Blaženkom Bobanom te drugih uzvanika. Jedan je to od najmodernijih i najopremljenijih dječjih vrtića u Hrvatskoj.

Projekt koji je označio veliki iskorak u kvaliteti i kapacitetu skrbi za najmlađe članove lokalne zajednice financiran je najvećim dijelom iz Europskih fondova putem programa ruralnog razvoja koji provodi Ministarstvo poljoprivrede.

Nazočnima su se prigodnim riječima obratili ravnateljica vrtića Dolores Ljubetić, općinski načelnik Ranko Blažević, župan Blaženko Boban i ministrica Marija Vučković, a nakon toga je župnik don Jakša Rubinić blagoslovio zgradu i sve koji će u njoj boraviti.

Simboličnim presijecanjem vrpce započeo je obilazak prostora vrtića a nazočne je uz prigodni domjenak svojom pjesmom pratila klapa Partenca.

Po održanoj svečanoj ceremoniji uslijedio je radni sastanak u prostorima vrtića stručnog tima Ministarstva poljoprivrede sa lokalnim predstavnicima na temu budućih mjera suzbijanja štetnika crne štite uši.

Svečano otvorena nova zgrada Dječjeg vrtića "Babarin"

Obnovljena općinska zgrada

Važna intervencija na obnovi povijesne općinske zgrade

Ministrica regionalnog razvoja i fondova Europske unije Nataša Tramišak je 09.06.2022. u dvorani Splitsko-dalmatinske županije svečano uručila ugovore iz Programa razvoja otoka ukupne vrijednosti od 4.9 milijuna kuna.

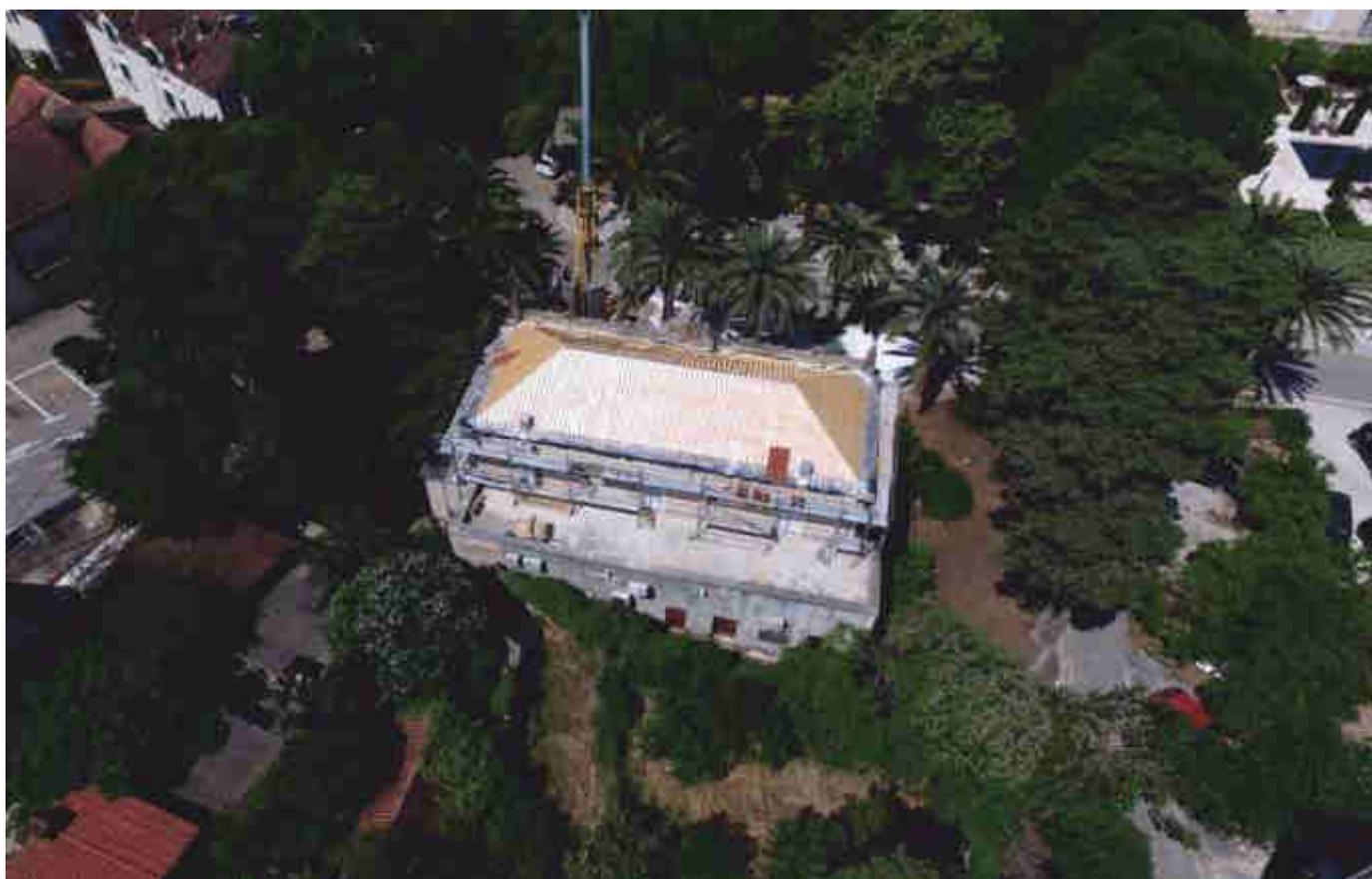
Ugovori su dodijeljeni općinama Jelsa, Sućuraj, Sutivan, Pučišća, Postira, Šolta, Nerežišća i Bol te gradovima Supetar, Trogir, Komiza, Hvar, Stari Grad i Vis. Ugovor je dodijeljen i Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Ovim Ugovorom su Općini Sutivan

dodijeljena sredstva za projekt rekonstrukcije dijela zgrade općinskog doma u Sutivanu.

Nakon dovršenih radova rekonstruirano je u potpunosti krovšte zgrade, općinski prostori na katu su dobili novi izgled i funkcionalniji raspored prostorija.

Za vrijeme trajanja radova općinska je uprava bila useljena u prostorije čitaonice narodne knjižnice u Sutivanu.

Nastavak uređenja zaobilaznice do područja Dekleve

*Nastavljeni radovi na
navaznijem prometnom
rješenju u Sutivanu*

Završeno je asfaltiranje zaobilaznice do područja Dekleve u dužini od 440 m čime se ukupna dužina asfaltiranog kolnika zaobilaznice penje na 2 kilometra.

Ovom infrastrukturnom investicijom doći će do značajnog rasteterećenja

ulice Bana Josipa Jelačića u ljetnim mjesecima te omogućiti bolje povezivanje brojnih objekata na području Dekleve.

Općina Sutivan se zahvaljuje Županijskoj upravi za ceste Split na čelu sa ravnateljem Petrom Škorićem.

Obnova osnovne škole u Sutivanu

Obnovljene i osuvremenjene prostorije područne škole u Sutivanu

Školsku godinu koja je započela u jesen 2024. učenici područne osnovne škole u Sutivanu s veseljem započinju školsku sezonu u obnovljenim i osuvremenjenim učionicama na koje su čekali od prošle godine kada su započeti opsežni radovi.

U 2023. stvoreni su uvjeti za ulazak u veliku i važnu investiciju preuređenja prostorija koje koriste sutivanski osnovnoškolci od 1. do 4. razreda. Izgradnjom novog Dječjeg vrtića na drugoj lokaciji u visokom prizemlju zgrade Doma kulture oslobodio se prostor koji je do tada koristio vrtić.

Time su stvorene mogućnosti da se škola smjesti u prostor s četiri

učionice koje bi omogućile da sva djeca nastavu pohađaju u jutarnjoj smjeni.

Pohađanje škole u jutarnjoj smjeni djeci osigurava visoku kvalitetu učenja i koncentracije a popodne im ostavlja dovoljno vremena za vanškolske aktivnosti, igru, pisanje domaćih zadaća i odmor. Petkom školu završavaju do 12.30 sati što njima i njihovim roditeljima olakšava planiranje opuštajućih, zabavnih i kreativnih vikenda te im podiže kvalitetu života.

U 2023. Općina Sutivan započela je radove koji ne bi bili mogući da ih nije sufinancirala Splitsko-dalmatinska županija, Ministarstvo regionalnog razvoja i Ministarstvo školstva jer je ukupna vrijednost radova i opreme prelazila 330 000 €.

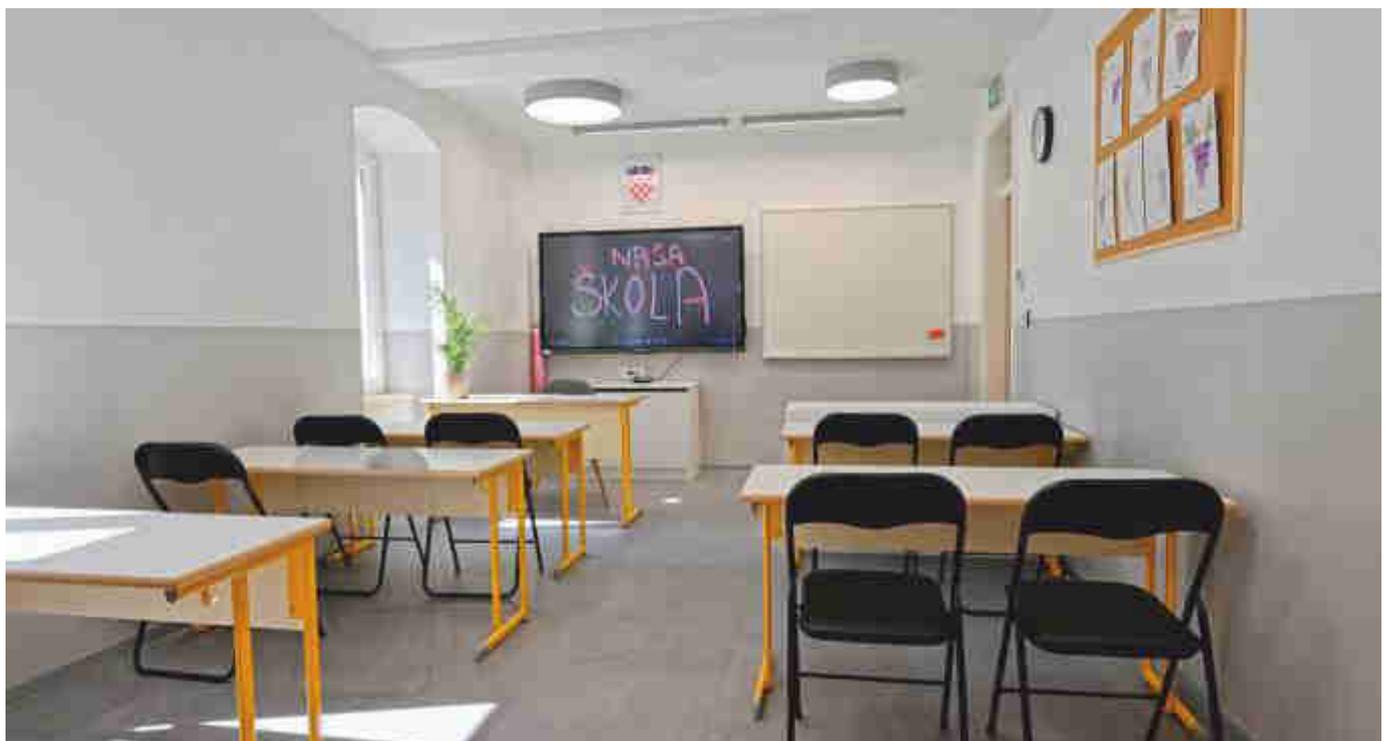
Vrlo smo zahvalni na tom sufinanciranju jer ulaganje u osnovnoškolske ustanove i inače nije zakonski predviđeno u proračunima lokalnih samouprava.

Škola je opremljena najmodernijom nastavnom opremom poput multimedijских računala, projektora i pametnih ploča, klimatizirana je i ima podno grijanje, a i učitelji/ice su dobili prostor za primanje roditelja i zbornicu.

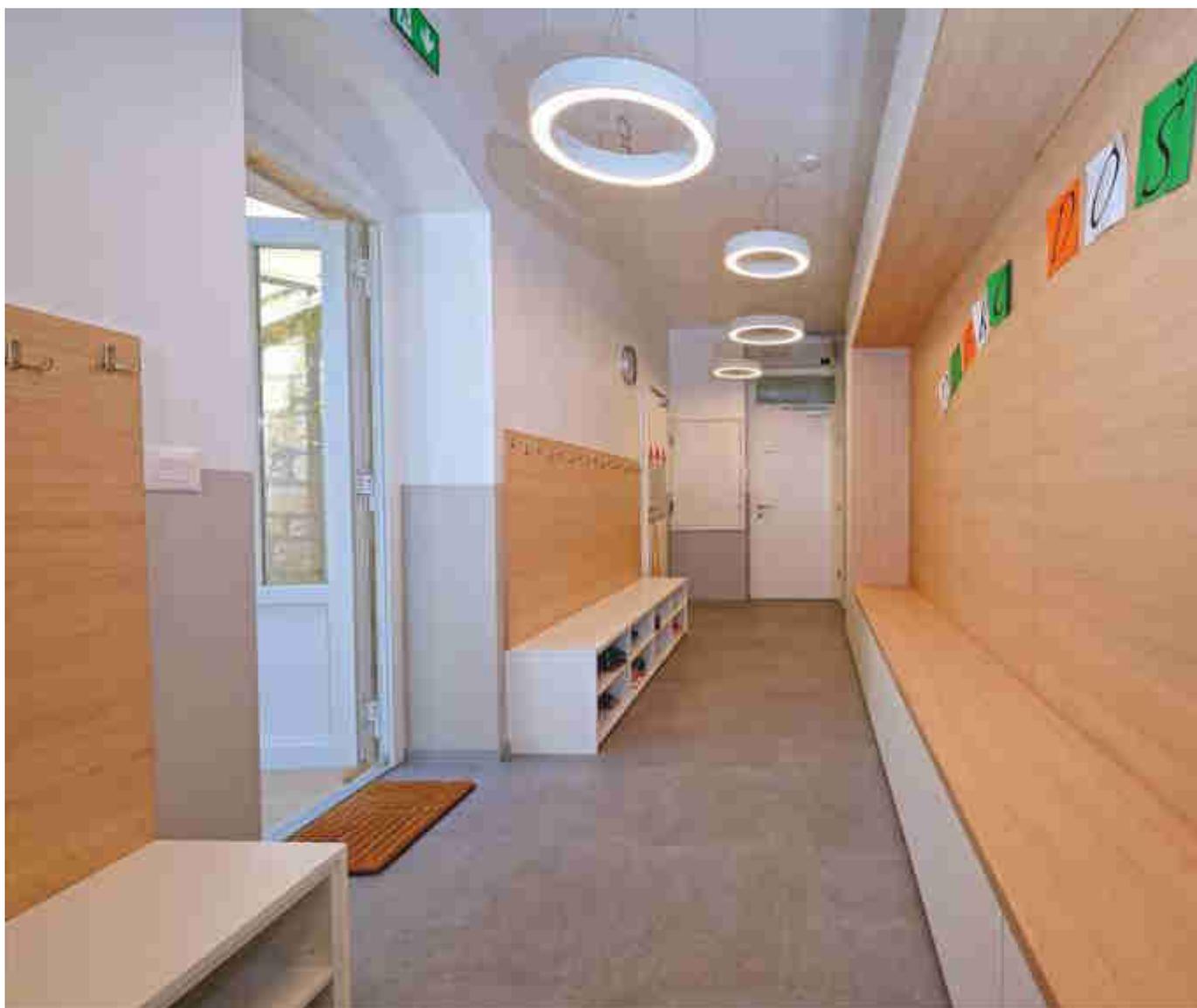
Djeca imaju odvojene muške i ženske sanitarne čvorove, a odrasli imaju poseban wc. Škola ima i predvorje s ormarićima za spremanje dječje opreme i garderobe a ulaz je zaštićen od kiše.

Za školsku djecu su putem posebnog programa Ministarstva demografije osigurane raznovrsne vanškolske aktivnosti u samoj školi, u knjižnici i u sportskoj dvorani Sokolana, uz one koji već postoje u okruženju. Za svu djecu od prvog do osmog razreda radne materijale svake godine osigurava Općina Sutivan.

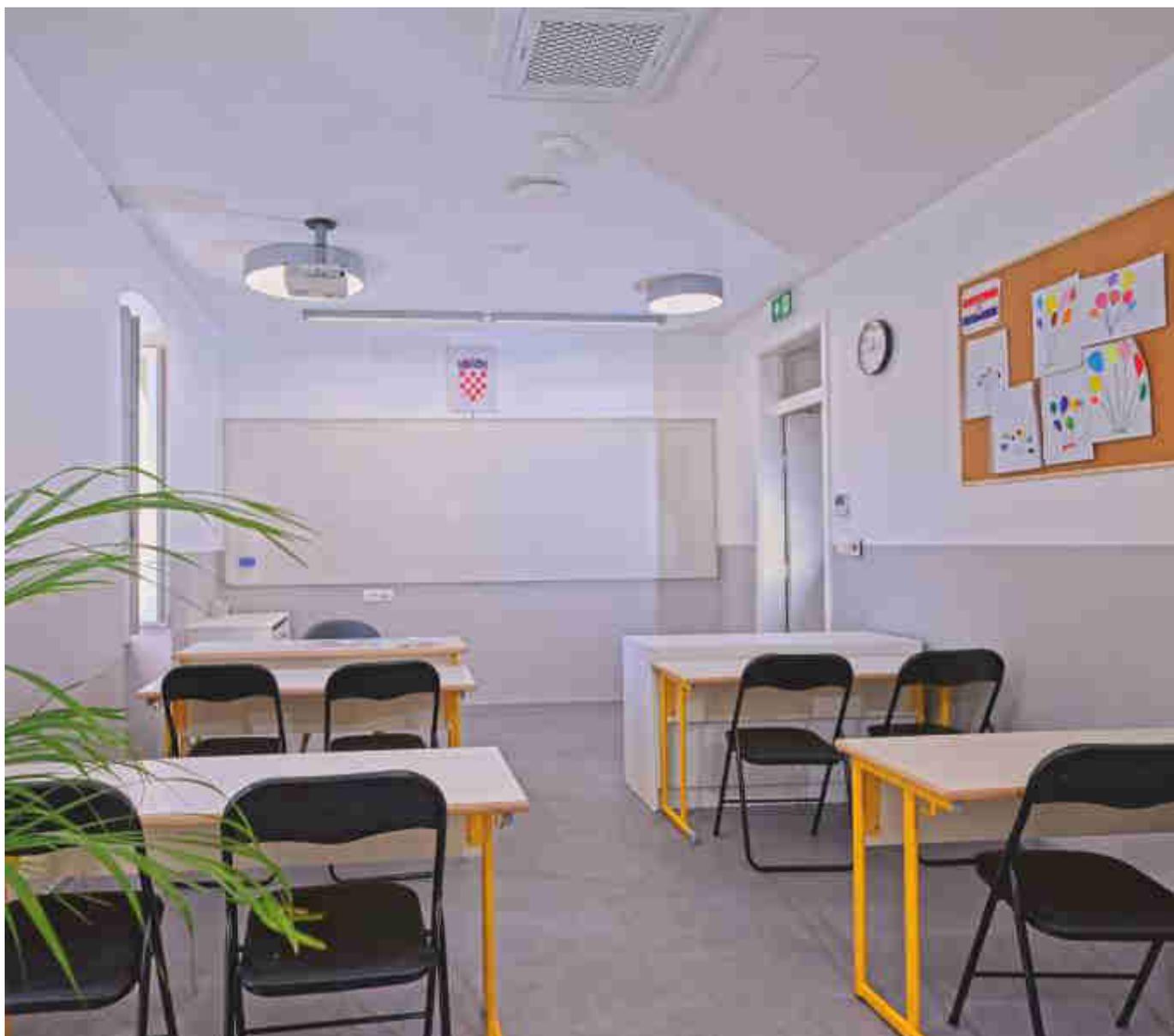
Na djeci je sada da izvuku najbolje što mogu iz svega ponuđenog i izrastu u odgovorne, stručne i kreativne stanovnike Sutivana budućnosti.

Obnova osnovne škole u Sutivanu

Obnova osnovne škole u Sutivanu

Projekt VRATA OTOKA – velike vijesti za Sutivan!

Krenuo u realizaciju kapitalni projekt obnove kulturne baštine i razvoja društvene infrastrukture

Na IV. sjednici Otočnog partnerstva Splitsko-dalmatinske županije, održanoj 15. ožujka 2024., odobren je za sufinanciranje zanimljivi projekt "VRATA OTOKA" koji su sukladno uvjetima natječaja zajednički prijavili Općina Sutivan i Općina Postira s partnerima.

Projekt, vrijedan 1.805.446,00 €, uključuje rekonstrukciju stare zgrade „magazina Ilić“ ili „stare Bračplastike“ u Sutivanu, s bespovratnim sredstvima u iznosu od 1.534.629,95 €.

Početak 2025. započeli su radovi na rekonstrukciji jedne od najljepših građevina na stivanskoj rivi poznate kao nekadašnji „magazin Ilić“ ili „stara Bračplastika“. Građevina je u vlasništvu Republike Hrvatske koja ju je ustupila na upravljanje Općini Sutivan u dijelu projekta „

Prijateljima vrata otvorena“ koji uključuje osim ove zgrade i prostor Kavanjinova ljetnikovca i općinske zgrade. Projekt se odvija u etapama od kojih je prva intervencija bila uređenje krovišta općinske zgrade, a sada slijedi uređenje ovog zadnjeg potpuno devastiranog objekta na rivi, između povijesne kule Marijanović i Kavanjinova ljetnikovca.

Sredstva za provođenje ove rekonstrukcije osigurana su u sklopu integriranog projekta „Vrata otoka“ koji su zajednički prijavili Općina Sutivan i partneri: Općina Postira, Turističke zajednice Sutivana i

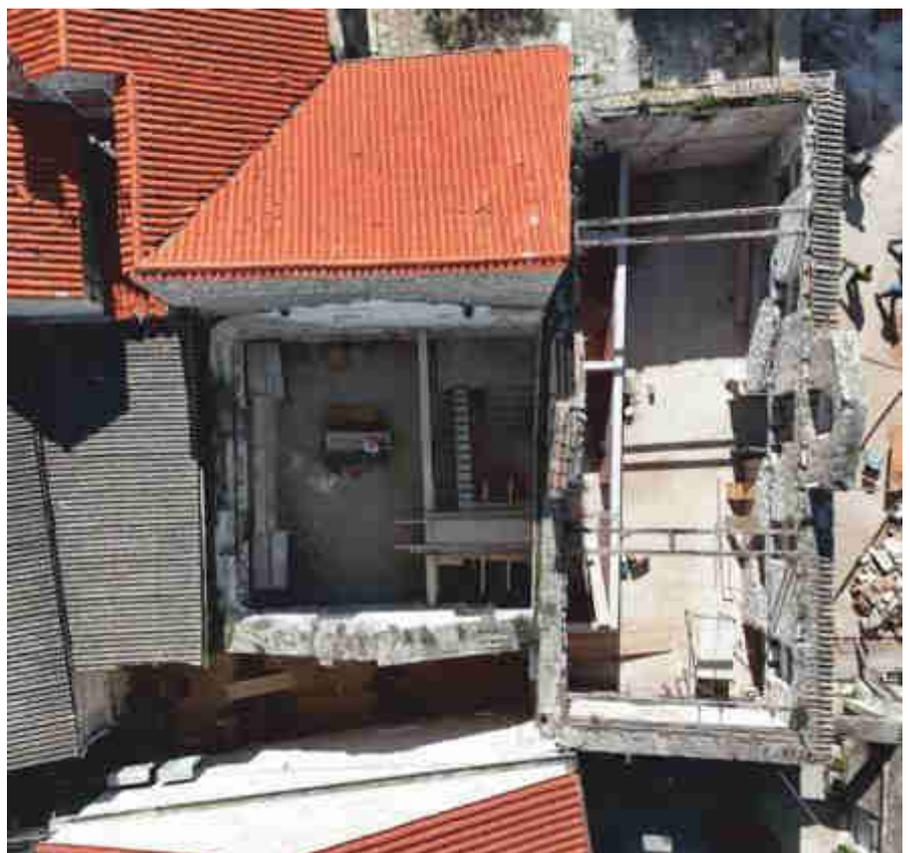
Postira i Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović dok su suradnici na projektu Splitsko-dalmatinska županija i Centar za kulturu Brač. Projekt „Vrata otoka“ obuhvaća osim spomenute investicije u Sutivanu i opremanje interpretacijskog centra „Kuća hrpačuše“ u Dolu. Ukupna vrijednost projekta u Sutivanu iznosi 1.700.000 €.

Objekt je izgrađen oko 1740. godine kao ljetnikovac obitelji Marjanović, oko 1793. vlasnici objekta postaju braća Ilić koji objekt preuređuju u skladišni prostor po čemu je danas poznat. Nakon 1949. prostor koristi Poljoprivredna zadruga Sutivan koja 1959. pokreće proizvodnju plastičnih proizvoda i u tom prostoru posluje do 1970. kada se seli u novi pogon na ulazu u Sutivan i mijenja ime u „Bračplastika“.

Prostor se kasnije koristio kao

skladište ugostiteljskih poduzeća „Vesna“ i „Jadran“, da bi nakon 1991. bio napušten i prepušten propadanju.

Nakon dovršene prijeko potrebne rekonstrukcije u međukat i kat zgrade će se useliti Narodna knjižnica Sutivan sa zbirkom iseljeničke književnosti „Druga domovina“ a u prizemlje Turistički info-centar čime bi se ta dva atraktivna sadržaja našla u puno adekvatnijim prostorima i funkcionirala kao društvena, informativna i turističko-baštinska cjelina koja bi dodatno obogatila jedinstvenu „stivansku potkovu“ sadržajima koji nisu isključivo ugostiteljski. Rekonstruirat će se i parter ispred zgrade koji se planira pretvoriti u mali trg kako bi došla do izražaja vrijedna estetsko-arhitektonska dimenzija pročelja reprezentativnih povijesnih objekata Sutivana.

Projekt VRATA OTOKA – velike vijesti za Sutivan!

Katamaranska veza Sutivan-Split

Povijesni iskorak u povezivanju Sutivana i Splita: Brzobrodaska pruga kao ključ razvoja

Sutivan je u posljednjih nekoliko godina doživio značajan napredak u prometnoj povezanosti sa Splitom, zahvaljujući uspostavi i proširenju brzobrodске linije. Od početka ove inicijative 2020. godine, broj polazaka i putnika kontinuirano raste, čime se značajno poboljšava kvaliteta života lokalnog stanovništva te potiče turizam i gospodarski razvoj mjesta. Rekordna sezona i povećanje broja putnika.

Sezona 2023. bila je najuspješnija do sada, s rekordnih 19.612 putnika prevezenih između Sutivana i Splita. Redovna brzobrodaska linija, koju održava KRILO SHIPPING COMPANY, odvijala se svakodnevno od 2. lipnja do 1. listopada, dok je u zimskom periodu prometovala vikendima. Ove brojke svjedoče o sve većoj popularnosti ove veze, kako među domaćim stanovništvom, tako i među turistima koji sve više prepoznaju

prednosti brzog i direktnog prijevoza u odnosu na trajektnu liniju preko Supetra.

Produženje sezone i uvođenje zimskih linija

Općina Sutivan kontinuirano radi na poboljšanju prometne infrastrukture i povezivanja s kopnom. Uvođenje zimskog plovidbenog reda, od 13. listopada do 31. prosinca 2023., značajan je iskorak prema dugoročnom cilju – uspostavi cjelogodišnje brzobrodске linije. Ovaj pothvat ne bi bio moguć bez podrške Splitsko-dalmatinske županije i Agencije za obalni linijski pomorski promet, koji su pružili financijsku i tehničku podršku projektu.

Povećanje broja linija i nova jutarnja ruta

Posebno važno poboljšanje u proteklim godinama bilo je uvođenje dodatne jutarnje linije, koja je omogućila lakše i brže obavljanje dnevnih obaveza u Splitu, kako za lokalno stanovništvo, tako i za turiste. Produženje plovidbene sezone za cijeli mjesec dodatno je doprinijelo fleksibilnosti i dostupnosti prijevoza,

čime se povećala mobilnost stanovnika i poboljšala turistička ponuda.

Planovi za budućnost: proširenje luke i trajna povezanost

S obzirom na sve veći interes i potrebu za boljom prometnom infrastrukturom, Općina Sutivan aktivno radi na projektu proširenja i dogradnje luke, koji će omogućiti sigurno pristajanje brzobrodskih linija tijekom cijele godine. Nakon što je odobreno proširenje lučkog područja, očekuje se završetak elaborata zaštite okoliša, što predstavlja jednu od posljednjih predradnji prije ishoda građevinske dozvole.

Brzobrodaska linija Sutivan – Split – Sutivan postala je neizostavan dio svakodnevice lokalnog stanovništva i važan faktor turističkog razvoja. Kontinuirano povećanje broja putnika, uvođenje dodatnih linija te planirano proširenje luke jasno pokazuju da je ovo ulaganje od iznimne važnosti za budućnost Sutivana. Cilj je uspostaviti trajnu, cjelogodišnju povezanost s kopnom, čime bi se dodatno unaprijedio život na otoku i stvorile nove mogućnosti za rast i razvoj zajednice.

Obnova kongula u povijesnoj jezgri

Rekonstruirane kongule u dnu ulice od rive prema župnoj crkvi

Prije sezone 2021. godine odrađena je obnova starih kongula na početku ulice Put Crikve.

Radove ručnog skidanja i čišćenja kongula, ravnanja poda postavljanjem betonsko armirane podloge, zaštite instalacijskih cijevi i

ponovnog postavljanja kongula odradilo je poduzeće VISA PROJEKT d.o.o. iz Splita. Kongule su vraćene u istom rasporedu uzorka kao i prije obnove.

Sanacija gata u luci Sutivan

Odrađena prijeko potrebna sanacija povijesnog mula ispred kule Marijanović

U kasno proljeće 2021. godine dovršeni su radovi na saniranju gata ispred kule Marijanović u luci Sutivan koji je oštećen zbog nepovoljne pozicije naspram vjetrova i radi zuba vremena. Radove je izvelo poduzeće GROM d.o.o. iz Zakučca Omiš temeljem provedbe jednostavne nabave od strane investitora, Lučke uprave Splitsko-dalmatinske županije. Ukupan iznos izvedbe radova je 308.166,25 kn sa uključenim PDV-om. Općina Sutivan je ishodovala i platila projektnu dokumentaciju u

vrijednosti 62.375,00 kn. Sanirane su kamene obložnice i poklopnice, izrađene su nove kamene stepenice za pristup moru, kompletan nadmorski dio gata je uklonjen i zamijenjen.

Metalni stup za zastave će biti naknadno postavljen nakon popravka i obrade.

Zahvaljujemo se Lučkoj upravi Splitsko-dalmatinske županije i ravnatelju, Domagoju Maroeviću na dosadašnjim ulaganjima i budućim projektima.

Izgrađen nogostup u Ulici hrvatskih branitelja

Izgrađen nogostup i modernizirana javna rasvjeta u Ulici hrvatskih branitelja i Vukovarskoj ulici

Zbog povećanog volumena pješačkog prometa uzrokovanog otvaranjem novog dječjeg vrtića, ulica Hrvatskih branitelja dobila je obnovljeni i sigurniji nogostup. Ova investicija provedena je s ciljem povećanja sigurnosti svih sudionika u prometu, a posebno najmlađih. Osim uređenja nogostupa, modernizirani su i elementi javne rasvjete, čime se dodatno poboljšava sigurnost i kvaliteta javnog prostora, osobito u večernjim satima. Projekt je

financirala Županijska uprava za ceste Split, na čemu iskazujemo veliku zahvalnost.

Ova komunalna investicija samo je jedan u nizu infrastrukturnih projekata kojima Općina Sutivan nastoji unaprijediti prometnu sigurnost i kvalitetu života svojih mještana. Nastavljamo raditi na poboljšanju prometne infrastrukture kako bismo osigurali još sigurnije i ugodnije okruženje za sve mještane.

Postavljanje pontona i dohranjivanje plaža

Ulaganja u plažnu infrastrukturu, sport i rekreaciju

Sutivan nastavila je s ulaganjima u poboljšanje svojih obalnih područja i turističke ponude kroz nekoliko ključnih projekata vezanih uz postavljanje pontona i nadohranu plaža. Kroz ove projekte cilj je dodatno obogatiti sadržaje na plažama i unaprijediti uvjete za mještane i posjetitelje, čime Općina nastavlja kontinuirani razvoj i očuvanje svojih prirodnih ljepota.

Jedan od značajnih projekata bila je nabava i postavljanje pontona sa skakaonicom, koji su postavljeni na plažama Bunta i Bistrica. Ovi pontoni, vrijedni ukupno 118.625 kuna, omogućuju dodatne sadržaje za kupaca i posjetitelje. Ovaj projekt sufinancirala je Splitsko-dalmatinska županija s 100.000 kuna, čime je pokazala svoju podršku razvoju lokalnog turizma. Pontoni će služiti kao sunčalište i atrakcija na tim popularnim plažama, stvarajući dodatne mogućnosti za rekreaciju i uživanje na moru.

Osim pontona, Općina Sutivan nastavila je i s nadohranom plaža, koja uključuje održavanje i obnovu postojećih obalnih područja. S obzirom na značaj očuvanja prirodnih plaža i pomorskog dobra, Općina je sklopila ugovor za izvođenje radova na nadohrani plaža s tvrtkom MAS DUBROVNIK d.o.o., a vrijednost tog projekta iznosila je 114.062,50 kuna. Ovaj zahvat provodi se unutar postojećih gabarita i u skladu s pravilima održavanja pomorskog dobra, s ciljem očuvanja

kvalitete plaža za buduće generacije. Nastavljajući uspješne projekte, Općina Sutivan postavila je i nove pontone na plažama Lučica i Majakovac. Ovi pontoni, kao i prethodni, služe za sunčališta s dodatnim mogućnostima za skakanje u more, a posebno se ističe veći ponton na plaži Likva.

Ovaj ponton od 23 m² bit će korišten za školu plivanja i održavanje vaterpolo utakmica, što dodatno obogaćuje sportske aktivnosti na otvorenom. Ukupna vrijednost ove nabave iznosila je 44.475,00 €, a

Splitsko-dalmatinska županija sufinancirala je projekt s iznosom od 30.526,25 €.

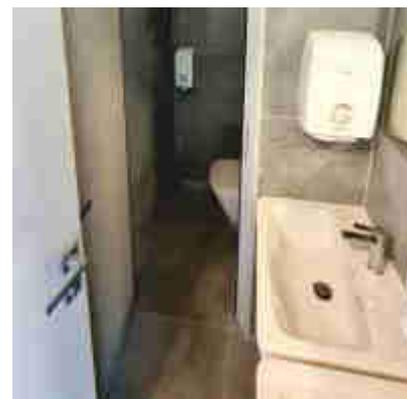
Ovi projekti samo su dio šire inicijative Općine Sutivan da unaprijedi obalu i plaže, te stvori još ugodniji i funkcionalniji prostor za sve koji uživaju na moru. Kontinuirana ulaganja u infrastrukturu i kvalitetu životnog prostora pokazuju predanost Općine u stvaranju održivog turizma, boljih uvjeta za mještane te dodatnih sadržaja za posjetitelje.

Otvoren novi javni WC

Starije generacije će se sjetiti javnog WC-a koji se nekad nalazio na 'Velikom mostu' te je devedesetih godina prošlog stoljeća srušen zbog ozbiljnih građevinskih oštećenja. Danas s ponosom možemo objaviti da je konačno stavljen u funkciju potpuno moderan i funkcionalan javni WC, koji ima posebno odjeljenje za osobe s invaliditetom, kao i prostor

za presvlačenje beba. WC se nalazi u aneksu općinske zgrade. Temeljem provedenog postupka jednostavne nabave, izvođenje radova na njegovoj rekonstrukciji obavila je tvrtka PROMONDIS d.o.o. Ukupna investicija iznosi 33.136,13 €. Korištenje WC-a je besplatno, a otvoren je 24/7.

Novi tipizirani štandovi

Općina Sutivan nabavila je tri tipizirana štanda za prodaju autohtonih proizvoda. U sljedećim proračunskim godinama planirano je povećanje broja štandova temeljem iskazanog interesa, a cilj je bio postići jedinstveni i prepoznatljivi estetski standard kako bi se dostupnost domaćih proizvoda učinila oku ugodnijom. Općina se zahvalila SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI, na čelu sa županom Blaženkom Bobanom, na sufinanciranju projekta Tipiziranog prodajnog štanda u iznosu od 50.000,00 kn.

Radovi u ulici Radovana Vidovića

Vodovod Brač d.o.o. je u prvoj polovici 2023. godine provodio građevinske radove na sanaciji vodovodne mreže u ulici Radovana Vidovića. Radovi su se izvoditi na dionici od križanja s ulicom Sv. Ivana do križanja s ulicom Pod Gustridu. Sanacija vodovodne mreže ključan je korak u osiguravanju stabilne i kvalitetne opskrbe pitkom vodom te smanjenju gubitaka u sustavu. Nakon radova ulica je presvučena novim slojem asfalta.

Na plažama postavljene žičane ribe koje se hrane plastikom

Na plažama Grgina luka, Bunta, Majakovac, Bistrica i Likva postavljena je instalacija žičane ribe - zabavne inačice kante za prikupljanje plastike. Ova riba, poznata kao riba Goby, hrani se plastikom, pa vas pozivamo da plastičnim otpadom nahranimo nju, a ne ribu u našem čistom, plavom moru. Ove instalacije dio su projekta "Nasmješi se more, zapjevajte ribe" kojeg provodi Turistička zajednica Općine Sutivan. Projekt je odobren na natječaju LAGUR-a Brač, a sufinanciran je sredstvima iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo. Ukupna vrijednost projekta je 35.647,07 eura, od čega Europska Unija sufinancira 85%, a Republika Hrvatska 15%.

Asfaltiranje ulica u Sutivanu

Općina Sutivan uspješno je asfaltirala dio ulice Krtina, od državne ceste D114 do objekta za iznajmljivanje u vlasništvu gospodina Juraja Mihaljevića.

Ovaj važan infrastrukturni projekt realiziran je uz financijsku donaciju gospodina Mihaljevića, kojem se ovim putem srdačno zahvaljujemo. Asfaltiranje ovog dijela ulice Krtina predstavlja prvi korak u realizaciji šireg plana ulaganja u razvoj poduzetničke zone u Sutivanu.

Sljedeći korak u ovom projektu, kako je već bilo najavljeno, bit će izgradnja vodospreme, koja će dodatno poboljšati uvjete za razvoj gospodarstva i opskrbu stanovnika.

Osim toga, Općina Sutivan je asfaltirala i ulicu Braće Jutronić te dio

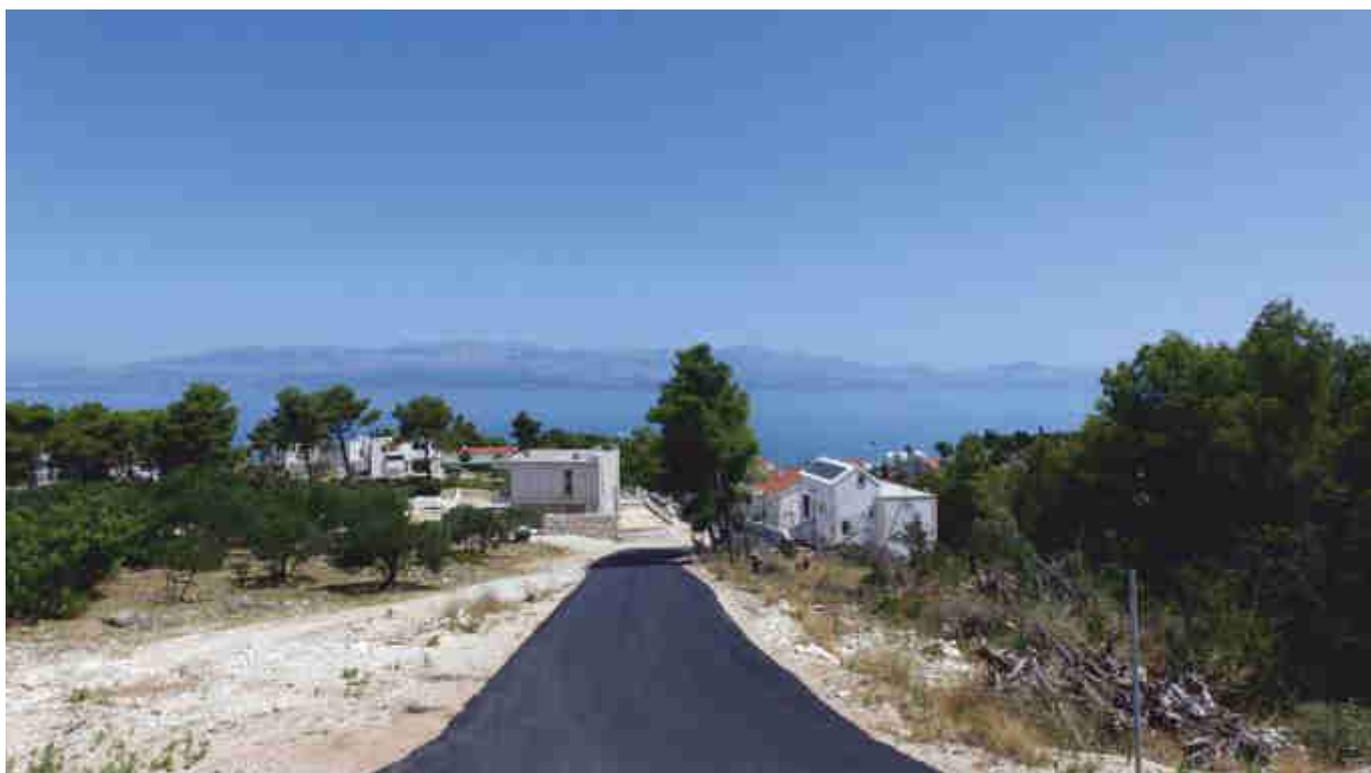
ulice Glavica, čime je značajno unaprijedila prometnu infrastrukturu. Također, izvedena je sanacija oštećenog asfalta diljem mjesta, čime je povećana sigurnost i udobnost svih korisnika prometnih površina.

Ovim projektima Općina Sutivan nastavlja s realizacijom aktivnosti koje imaju za cilj poboljšanje kvalitete života svojih stanovnika i gostiju. Povećanje kvalitete prometne infrastrukture doprinosi boljoj prometnoj povezanosti, osobito u ljetnim mjesecima kada je promet na otoku intenzivniji.

Asfaltiranjem ključnih prometnica, rasterećuju se glavne ceste i omogućuje nesmetan protok prometa, što predstavlja značajan iskorak u razvoju općine.

Asfaltiranje ulica u Sutivanu

Asfaltiranje ulica u Sutivanu

Kameni pitari na šetnici

Inovativna kombinacija komunalne infrastrukture i interpretacije baštine

U Sutivanu na Braču postavljeno je 50 kamenih pitara – jedinstvenih posuda za cvijeće izrađenih od bračkog kamena. Ovi dekorativni i funkcionalni elementi prikazuju motive iz podmorskog svijeta, poput riba, mreža i biljnog života, čime simboliziraju bogatu pomorsku baštinu mjesta.

Pitari su smješteni na šetnici Blato, jednom od ključnih urbanih elemenata Sutivana. Njihovim postavljanjem, obični komunalni predmeti poprimili su novu ulogu – postali su interpretatori lokalne kulturne i prirodne baštine.

Svaki pitar osmišljen je kao kadar iz podmorja. Njihova prednja strana prikazuje različita morska staništa, pri čemu svaki od 50 pitara predstavlja jednu vrstu ribe. Njihova visina i oblik prate prirodnu dinamiku morskog krajolika – niži i širi pitari nalaze se na početku šetnice, simbolizirajući plićak, dok su prema moru viši, sugerirajući sve veću dubinu. Gornji rub svakog pitara oblikovan je tako da simulira morsku površinu – mirniju uz obalu, a valovitiju prema pučini.

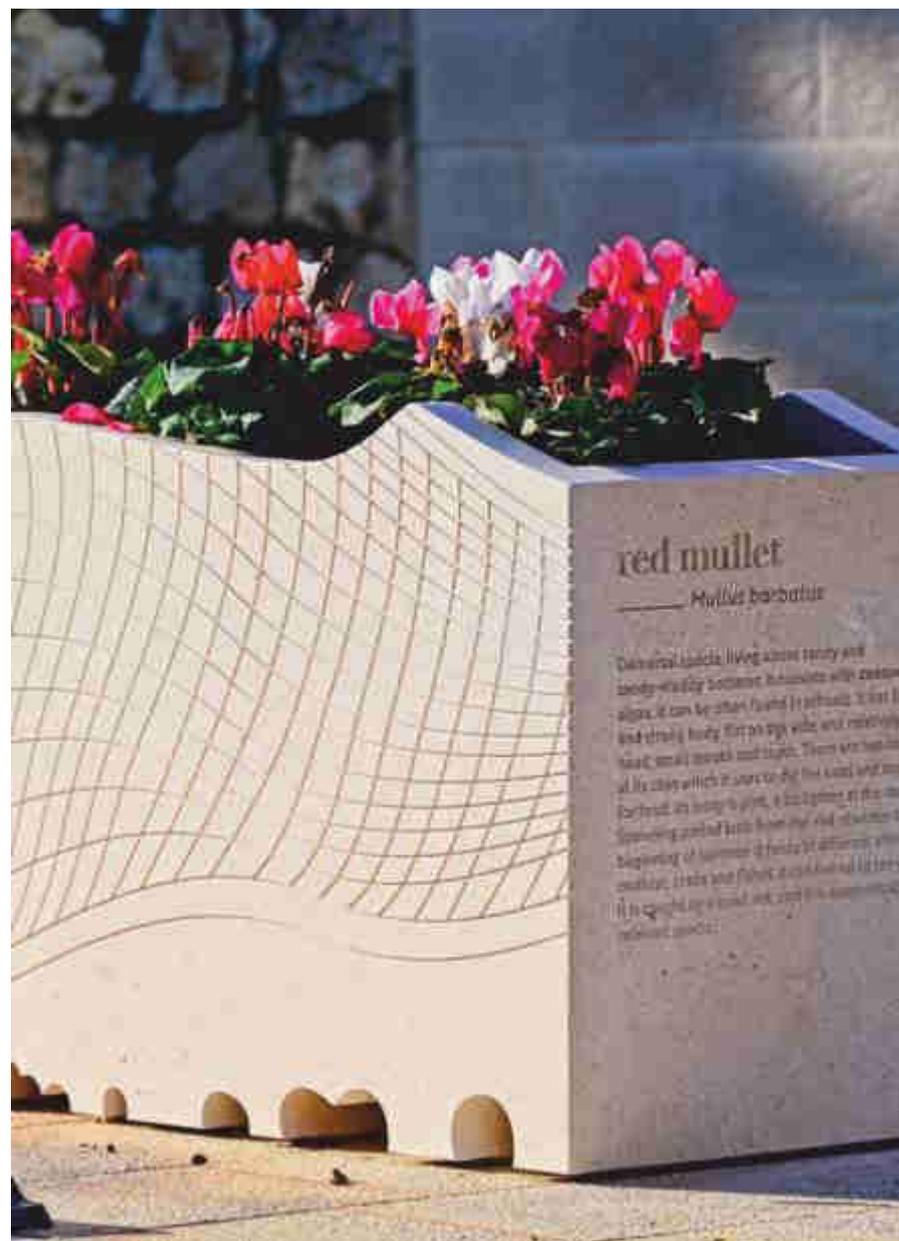
Osim riba, na kamenim blokovima prikazani su i alati korišteni u ribarstvu na različitim dubinama, kao i biljne vrste koje rastu u podmorju. Posebna pažnja posvećena je prikazu fosila pronađenih u uvali Likva, što je ovom projektu dalo dodatnu lokalnu vrijednost.

Pitari su izrađeni u klesarskoj radionici u Donjem Humcu, a proces izrade trajao je šest mjeseci. Projekt je u cijelosti financiran europskim sredstvima putem FLAG-a Brač, s ukupnom vrijednošću od približno 170.000 eura.

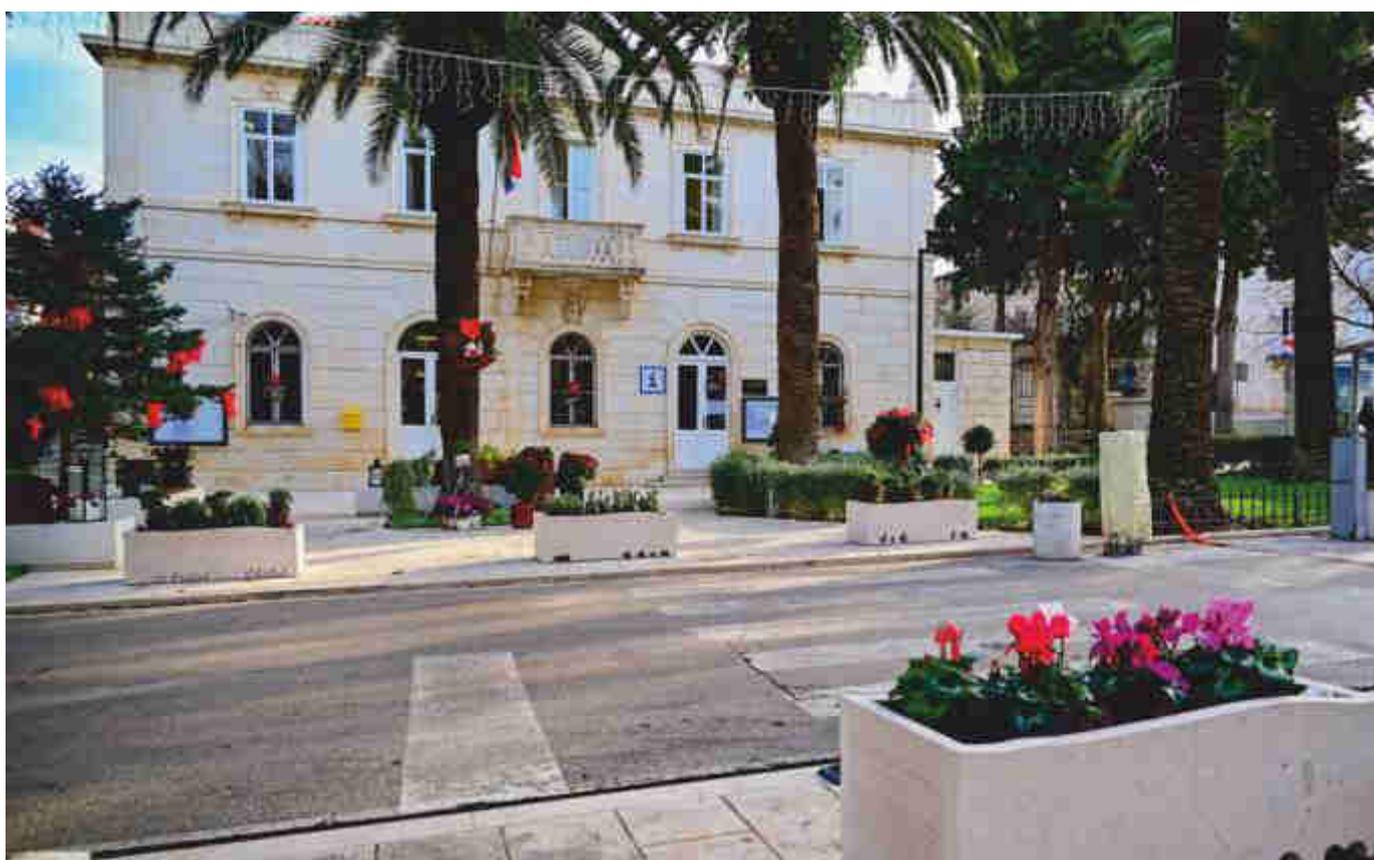
Osim što uljepšavaju javni prostor, pitari imaju i edukativnu funkciju. Svaki od njih opremljen je dvojezičnim opisima flore i faune Jadranskog mora, čime se posjetiteljima omogućuje bolje razumijevanje bogatstva lokalnog ekosustava.

Očuvanje i interpretacija ribarske

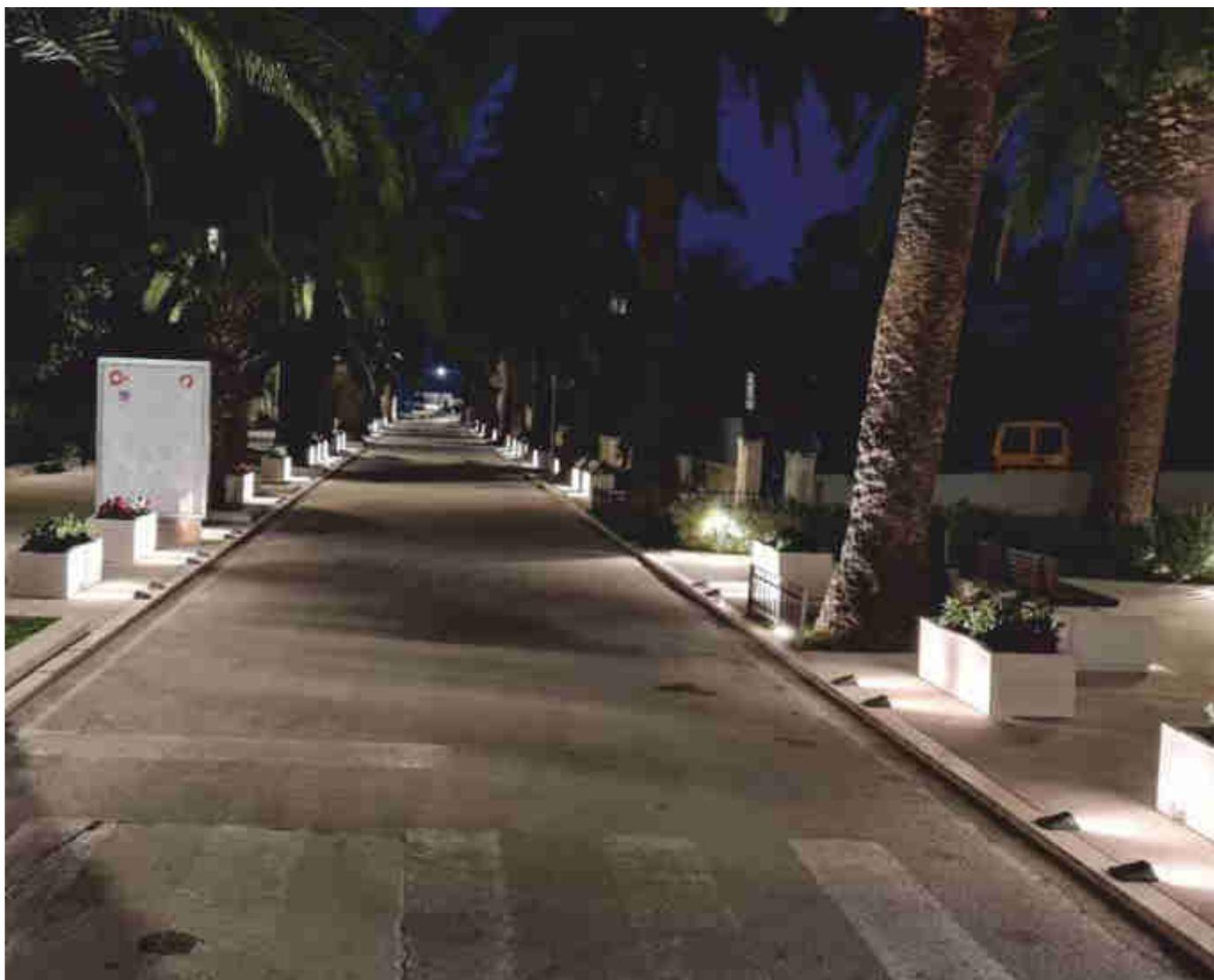
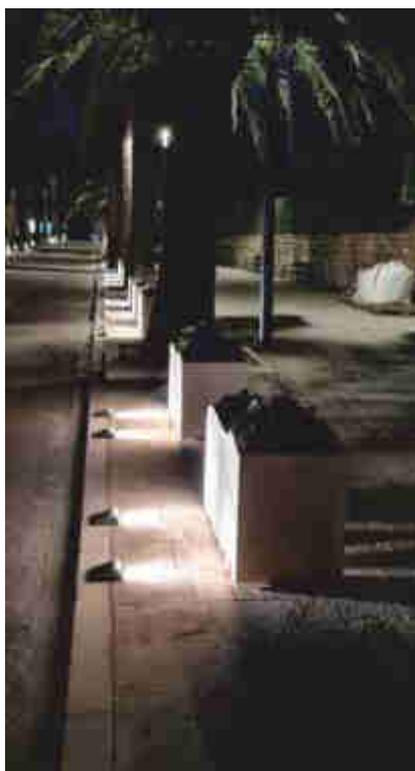
baštine glavni su ciljevi ovog projekta, koji doprinosi cjelovitom razvoju lokalne zajednice. Kamene pitari oplemenili su šetnicu i postali prepoznatljiv simbol Sutivana, a u večernjim satima, kada su osvijetljeni, dodatno ističu svoju estetsku vrijednost, ostavljajući snažan vizualni dojam.

Kameni pitari na šetnici

Kameni pitari na šetnici

Projekt Park Lučica: novi sjaj za staru ljepotu

Omiljeno stivansko kupalište i sastajalište dobiti će novi i ljepši izgled

Općina Sutivan pokrenula je javnu nabavu za projekt uređenja parka Lučica, koji će biti dovršen prije početka turističke sezone 2025.

Projekt će obnoviti jednu od najljepših plaža u Sutivanu, poboljšavajući prostor za posjetitelje i mještane. Procijenjeni trošak projekta iznosi 110.000 eura, a financiranje je osigurano uz pomoć Ministarstva regionalnog razvoja.

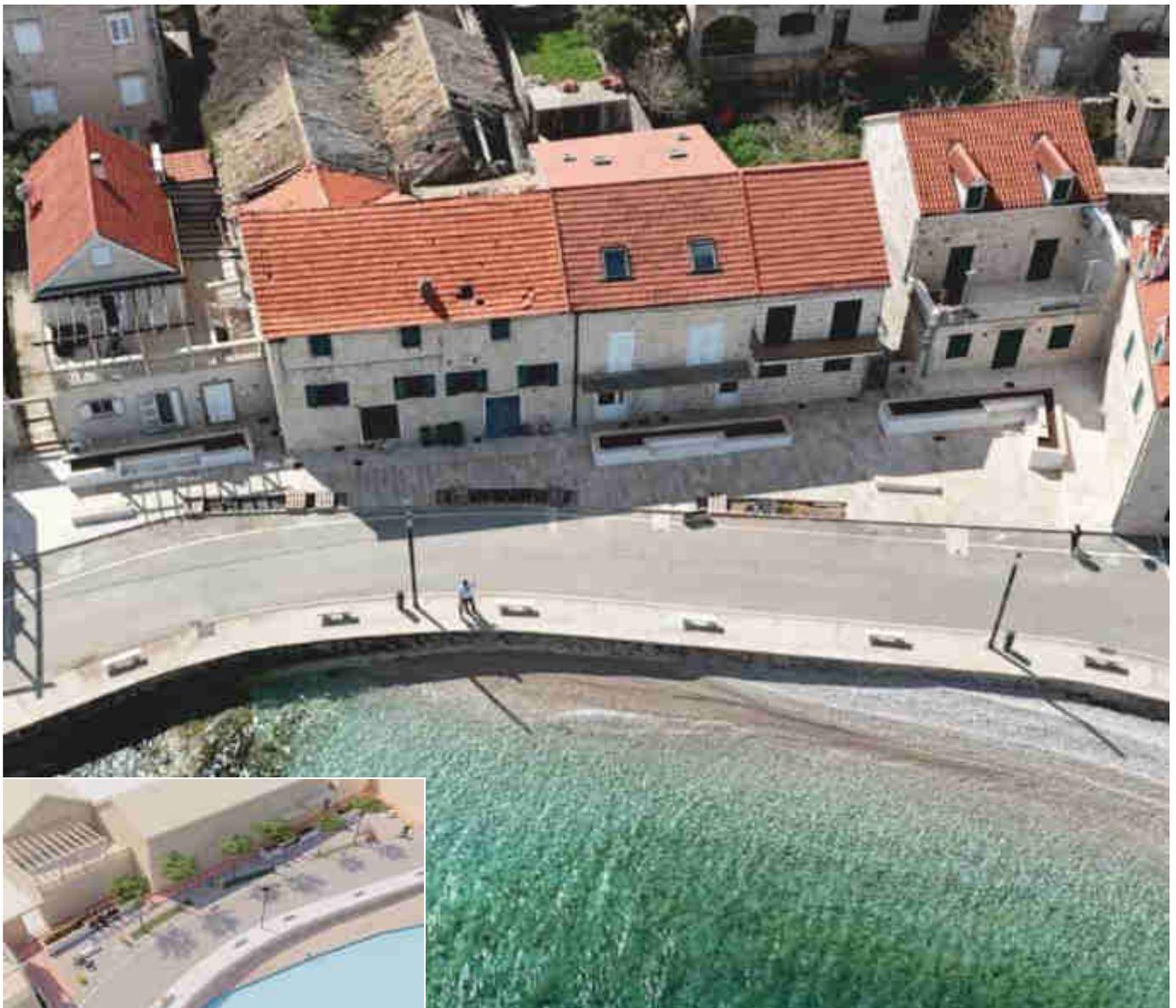
Glavna ideja uređenja temelji se na stvaranju prostora koji simbolizira povezanost drvored - plaža, s naglaskom na stvaranje hladovine i sigurnosti za korisnike. Uređenje uključuje drvored uz obalu, postavljanje klupa, koševa za smeće, parkinga za bicikle, kao i

ambijentalnu rasvjetu.

Osim toga, planirana je izgradnja podnih površina od dekorativnog betona i ugradnja betonskih jerula za nisko zelenilo i sukulente.

Projekt uključuje i postavljanje niskih samostojećih lampi i LED rasvjete koja će naglasiti drvored i stvoriti svjetlosnu putanju.

Svi radovi će značajno poboljšati izgled i funkcionalnost parka Lučica, stvarajući ugodan prostor za okupljanje mještana i turista.

Radovi na obnovi DC114

Završena rekonstrukcija važnog cestovnog pravca za Sutivan

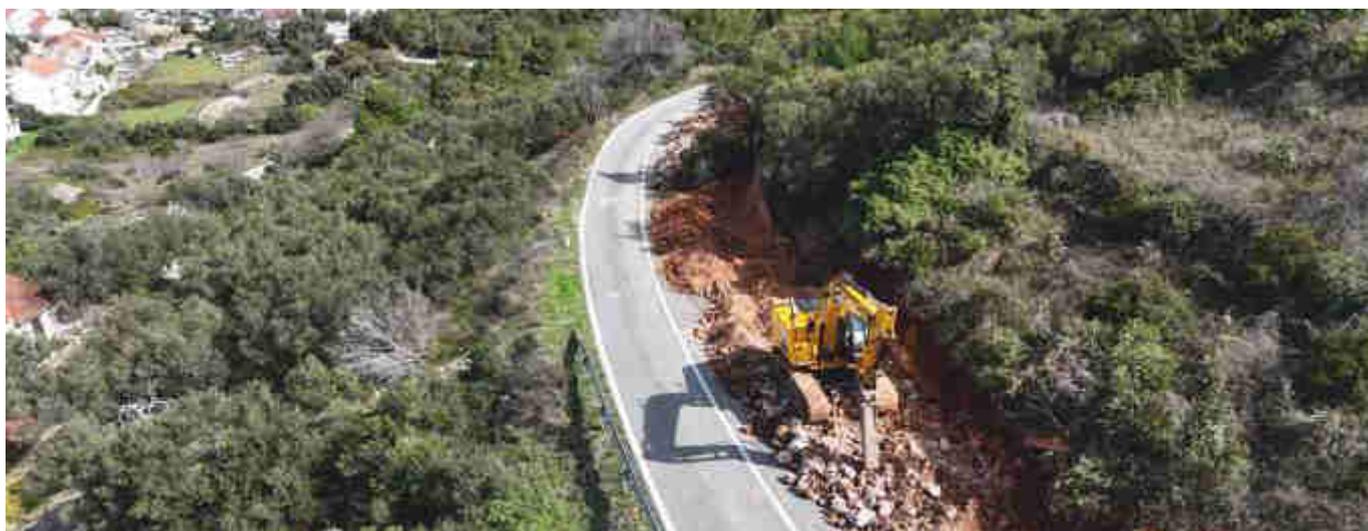
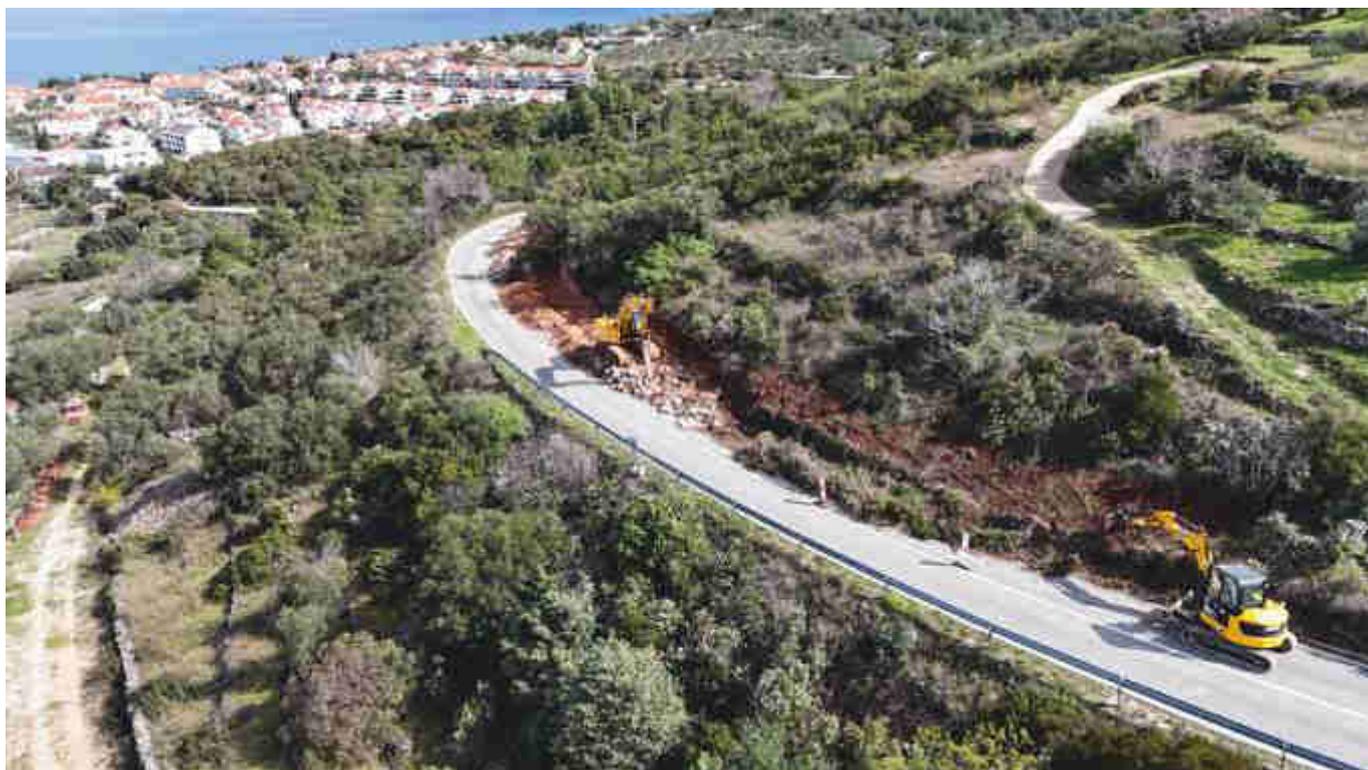
Temeljem provedenog otvorenog postupka javne nabave, Hrvatske ceste d.o.o. iz Zagreba, kao javni naručitelj, potpisale su ugovor o izvođenju radova s tvrtkom Strabag d.o.o. za izvanredno održavanje kolnika državne ceste oznake DC 114 na dionici Mirca – Sutivan u duljini od 5,1 km. Ovaj projekt, izuzetne

važnosti za Općinu Sutivan, uključivao je rekonstrukciju i sanaciju dijela državne ceste koja povezuje naselje Mirca sa Sutivanom.

Općina Sutivan financirala je izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju ovog dijela ceste, čime se doprinosilo unaprjeđenju infrastrukture i sigurnosti prometa. Ukupna vrijednost ugovora za izvođenje radova iznosila je 1.374.780,75 eura (bez PDV-a), a radovi su započeli 1. veljače 2024. godine, a završili u lipnju 2024. godine.

Ovo ulaganje u cestovnu infrastrukturu značajno je doprinijelo poboljšanju sigurnosti prometa, što je bilo od posebne važnosti za lokalnu zajednicu, ali i za turiste koji su posjećivali Sutivan.

Ova rekonstrukcija ceste olakšala je svakodnevno kretanje, smanjila opasnost na cestama te pridonijela većem zadovoljstvu i sigurnosti svih korisnika.

Radovi na obnovi DC114

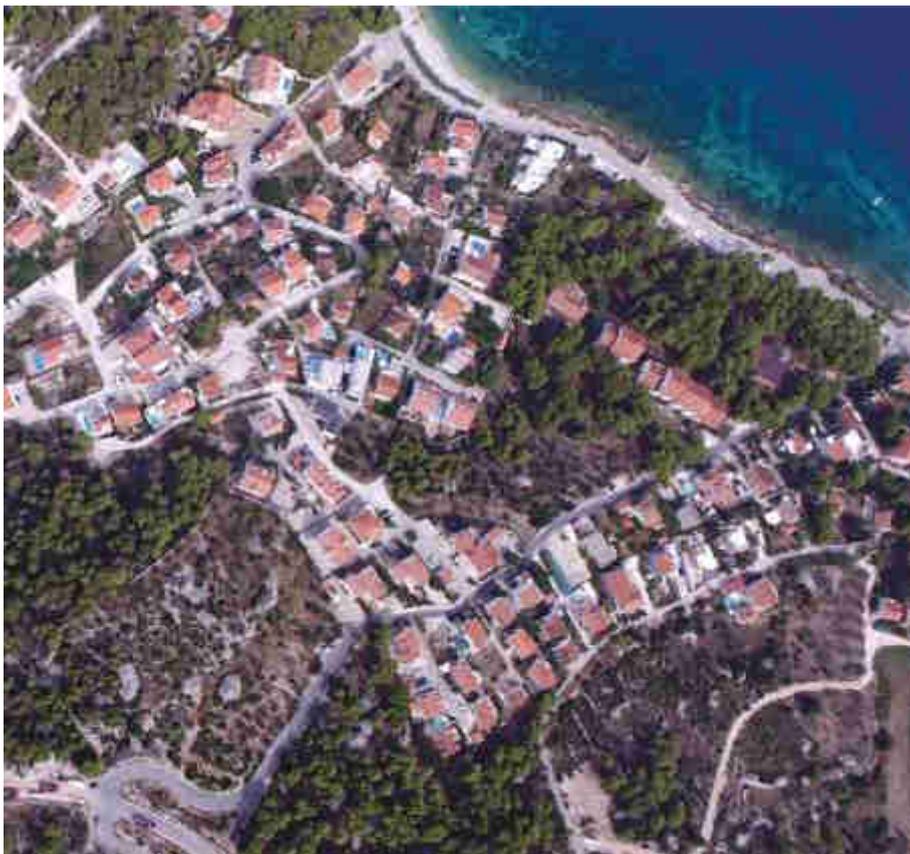
Radovi na rekonstrukciji ulice Alojzija Stepinca

Izvršeni su radovi na rekonstrukciji ulice Alojzija Stepinca, koji su obuhvatili zamjenu dotrajalih vodovodnih i kanalizacijskih cijevi. Ovi radovi imaju ključnu važnost za poboljšanje kvalitete infrastrukture u ovom dijelu Općine Sutivan, jer će se time značajno povećati efikasnost i dugovječnost vodoopskrbne i kanalizacijske mreže.

Projekt rekonstrukcije provodi Vodovod Brač, koji je odgovoran za realizaciju svih tehničkih aspekata radova, dok se sama rekonstrukcija financira iz namjenske cijene vode, čime se osigurava održivost i kontinuitet ovog važnog projekta. Zamjena starih i dotrajalih cijevi omogućit će veću pouzdanost u isporuci pitke vode, dok će modernizacija kanalizacijske mreže osigurati efikasnije odvođenje otpadnih voda.

Izgradnja sustava odvodnje

Vodovod Brač d.o.o., Supetar započeo je postupak javne nabave za izgradnju sustava odvodnje u ulicama Hrvatskih velikana i Bana Jelačića. U 2025. godinu ušlo se radno, s projektom vrijednim oko 560.000,00 eura + PDV. Sredstva za izgradnju osigurana su od strane Hrvatskih voda, Vodovoda Brač kroz namjensku cijenu vode, te sredstava Općine Sutivan. Svjesni smo da je ostalo još samo nekoliko ulica u Stivanu bez kanalizacije, ali intenzivno radimo i na tim ulicama te se nadamo da će i one vrlo brzo doći na red. Trenutno je preko 80% kućanstava u Stivanu spojeno na kanalizaciju, a realizacijom ovog projekta taj postotak će se popeti na 90%. Inače, prosjek na Braču je 60%, te smo po tom prosjeku prvi na otoku. Zahvaljujemo se Vodovodu Brač i Hrvatskim vodama na izvršnoj suradnji.

Ishođena građevinska dozvola za vodospremu na Paklenici

Ishođena je građevinska dozvola za izgradnju građevine infrastrukturne namjene vodnogospodarskog sustava – vodosprema kapaciteta 250 m³ na širem području Česminice za dogradnju sustava vodoopskrbe poduzetničke zone Paklenice.

Ovom dozvolom otklonjeni su i zadnji "papirnati" preduvjeti za početak gradnje vodospreme čija svrha će biti razvoj i rast poljoprivredne i gospodarske aktivnosti u Sutivanu na radost svih postojećih i budućih poljoprivrednika.

Općina Sutivan zajedno sa Vodovodom Brač d.o.o. ulaže značajna sredstva u održavanje i proširenje sustava vodoopskrbe te je ova značajna investicija jedna od mnogih planiranih i odrađenih sustavnih ulaganja u infrastrukturu na području Općine Sutivan

Zamjena postojećih rampi za regulaciju prometa

Općina Sutivan je uspješno završila nabavu novih rampi za kontrolu prolaska motornih vozila u pješačkoj zoni na rivi. Implementacija ovog sustava predstavlja značajan korak u poboljšanju sigurnosti pješaka, budući da će omogućiti bolju i jednostavniju kontrolu nad pristupom motornih vozila u ovu zonu, posebno u ljetnim mjesecima kada je posjećenost veća. Novi sustav će također omogućiti učinkovitiji nadzor nad vozilima koja imaju dozvolu za kretanje, čime će se smanjiti mogućnost nezakonitih ulazaka i povećati sigurnost svih sudionika u prometu.

Međugeneracijski centar

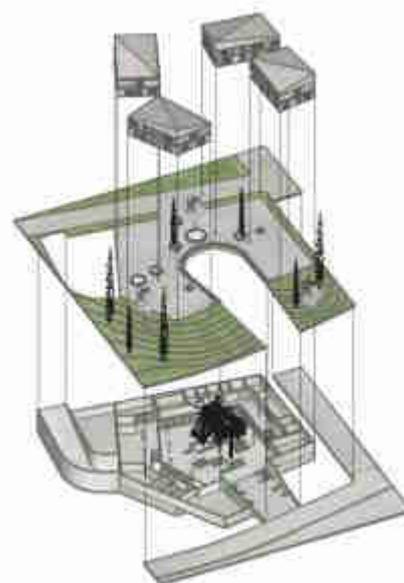
Suradnja Općine Sutivan i Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu – idejna rješenja međugeneracijskog centra u Sutivanu

U Narodnoj knjižnici u Sutivanu predstavljani su projekti studenata završne godine Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu na temu rješenja „Međugeneracijskog centra Sutivan“ na prostoru sadašnjeg parkirališta „Pjover“ te pješačke komunikacije i uređenja zelenih površina na potezu od Trga Franje Tuđmana preko zgrade Dječjeg vrtića do Međugeneracijskog centra.

Međugeneracijski centar novi je model socijalnog stanovanja populacije treće dobi. Taj suvremeni model proizašao je iz antropologije, psihologije, gerontologije i drugih humanističkih istraživanja. Ideja se temelji na preporuci da na kvalitetu čovjekova razvoja utječe prisutnost triju generacija.

Cilj međugeneracijskog centra je povezati boravak starijih s mlađim generacijama pomoću prostornih i programskih koncepata, kako bi na spontani način preklopili znanja, iskustva, energiju i znatiželju — prednosti svake od triju generacija.

Mentorstvo projekata odradili su prof. dr.sc. Sanja Filep i asst. Zvonimir Prusina a gost kritičar na predstavljanju bio je prof. Nikola Popić, arhitekt i urbanist te profesor na Arhitektonskom fakultetu u Splitu. Nakon uvodne riječi prof. Sanje Filep i načelnika Ranka Blaževića, studenti su pred zainteresiranom publikom obrazlagali svoja rješenja nakon čega bi prof. Nikola Popić ukazao na eventualne „slabe točke“ i pohvalio dobra i kvalitetna rješenja te se na kraju sa zadovoljstvom osvrnuo na ukupnu odličnu kvalitetu izloženih radova.

Pregled sadržaja publikacije - razvoj zajednice

Općina Sutivan na vrhu ljestvice proračunskih ulaganja za razvoj zajednice

Općina Sutivan se ponosno nalazi među vodećim općinama u Hrvatskoj kada je riječ o proračunskim ulaganjima u razvoj zajednice u proteklih četiri godine. Prema najnovijim statističkim podacima neovisnog portala načelnik.hr, Sutivan je postigao izvanredne rezultate u različitim područjima, uključujući sport, kulturu i kvalitetu života, čime se potvrđuje opredijeljenost općinskog vodstva za stalno unaprjeđenje infrastrukture i kvalitete života svojih stanovnika.

Izdvajanja za sport

Općina Sutivan prepoznaje važnost ulaganja u sport i fizičku aktivnost, što je vidljivo kroz značajna povećanja izdataka za sportske aktivnosti. Ova ulaganja omogućuju izgradnju, obnovu i poboljšanje sportskih objekata, kao i podršku sportskim udrugama i događanjima koja doprinose zdravlju i zajedništvu. Više o ovom području možete pročitati u članku Načelnik.hr koji detaljno obrađuje općine koje su najviše ulagale u sport, a Sutivan se našao među njima.

Unapređenje stanovanja i zajednice

Osim sporta, Općina Sutivan također ulaže značajna sredstva u unapređenje stanovanja i zajednice. Ovdje se radi o projektima koji poboljšavaju životne uvjete stanovnika, uključujući obnovu infrastrukture, izgradnju novih objekata te poboljšanje javnih prostora. Općina je među općinama koje su najviše ulagale u kvalitetu života svojih građana, čime je osigurana bolja povezanost, udobnost i sigurnost u svakodnevnom životu.

Ulaganja u kvalitetu života

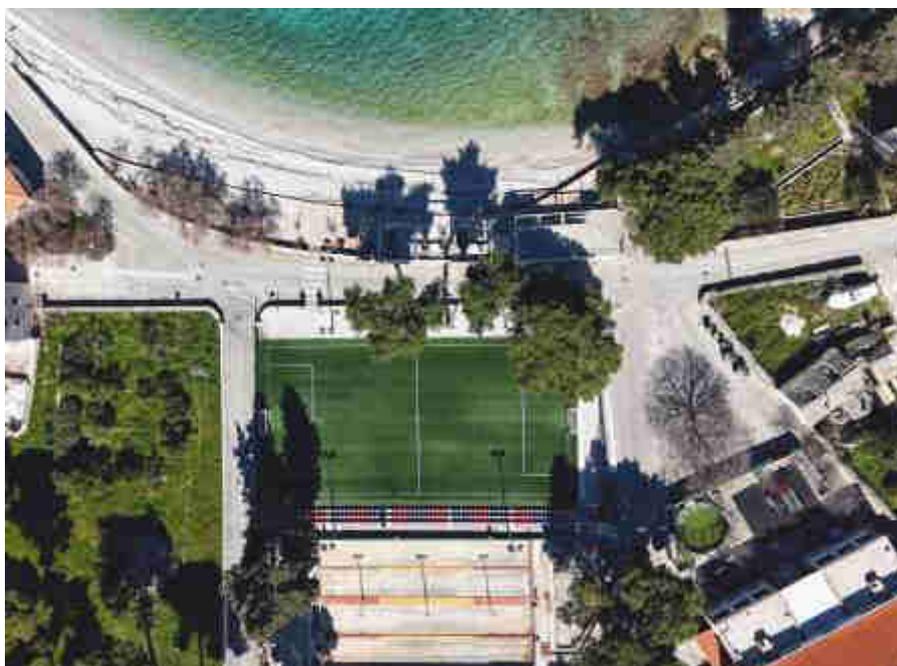
Osim infrastrukturnih ulaganja, posebnu pažnju Općina Sutivan posvećuje podizanju kvalitete života svojih mještana, čime se povećava zadovoljstvo i privlačnost ove destinacije za turiste. Kroz razne projekte, uključujući postavljanje javnih sadržaja, obnovu postojećih objekata i stvaranje novih društvenih prostora, Sutivan se pozicionirao kao primjer dobre prakse kada je riječ o ulaganju u dobrobit zajednice.

Izdvajanja za kulturu

Kultura je ključni faktor identiteta svake zajednice, a Sutivan nije iznimka. Općina je uložila značajna

sredstva u kulturne aktivnosti, čime je omogućena podrška kulturnim udrugama, obnovi kulturne baštine i organizaciji događanja koja obogaćuju život zajednice. Ova ulaganja također čine Sutivan još atraktivnijim za posjetitelje, koji mogu uživati u bogatom kulturnom životu.

Općina Sutivan nastavlja s uspješnim provedbama strateških ulaganja koja unapređuju svakodnevni život svih svojih stanovnika, a kroz dodatna ulaganja u sport, kulturu i infrastrukturu, nastoji osigurati dugoročni razvoj i prosperitet zajednice.

Potpore učenicima i studentima

Općina Sutivan nastavlja s pomaganjem lokalnoj osnovnoj i srednjoj školi, doniranjem školskih radnih materijala učenicima te osigurava stipendije za najmarljivije učenike i studente

Dok Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Splitsko-dalmatinska županija osiguravaju svim učenicima besplatne udžbenike Općina Sutivan svake godine financira nabavu radnih bilježnica za sve sutivanske školare od prvog do osmog razreda osnovne škole. Udžbenici učenike dočekaju na školskim klupama, a roditelji/skrbnici pri preuzimanju potpisuju izjavu kojom se obvezuju te udžbenike po završetku školske godine vratiti u školu.

Stipendije učenicima i studentima

Natječaj za dodjelu stipendija objavljuje se redovno svake godine. Na temelju članka 6. stavka 1. Pravilnika o stipendiranju učenika i studenata s područja Općine Sutivan („Službeni glasnik Općine Sutivan“ broj 1/17), općinski načelnik raspisuje

natječaj za dodjelu stipendija studentima s područja Općine Sutivan.

Stipendije se dodjeljuju po trojici studenata i trojici učenika koji ostvaruju sve uvjete predviđene natječajem. Iznos stipendije za učenike je 70,00 € mjesečno a za studente 150,00 € mjesečno.

Potpora u radu osnovnoj i srednjoj školi

Osim spomenutih mjera pomoći učenicima i studentima Općina Sutivan je uvijek u skladu sa svojim mogućnostima spremna pomoći potrebama područne osnovne škole kao i srednje škole u Supetru što je i realizirala u više navrata posljednjih godina. Briga za obrazovanje mladih je ulaganje u budućnost.

Božićni darovi djeci

Nastavlja se s praksom darivanja djece u vrijeme blagdana

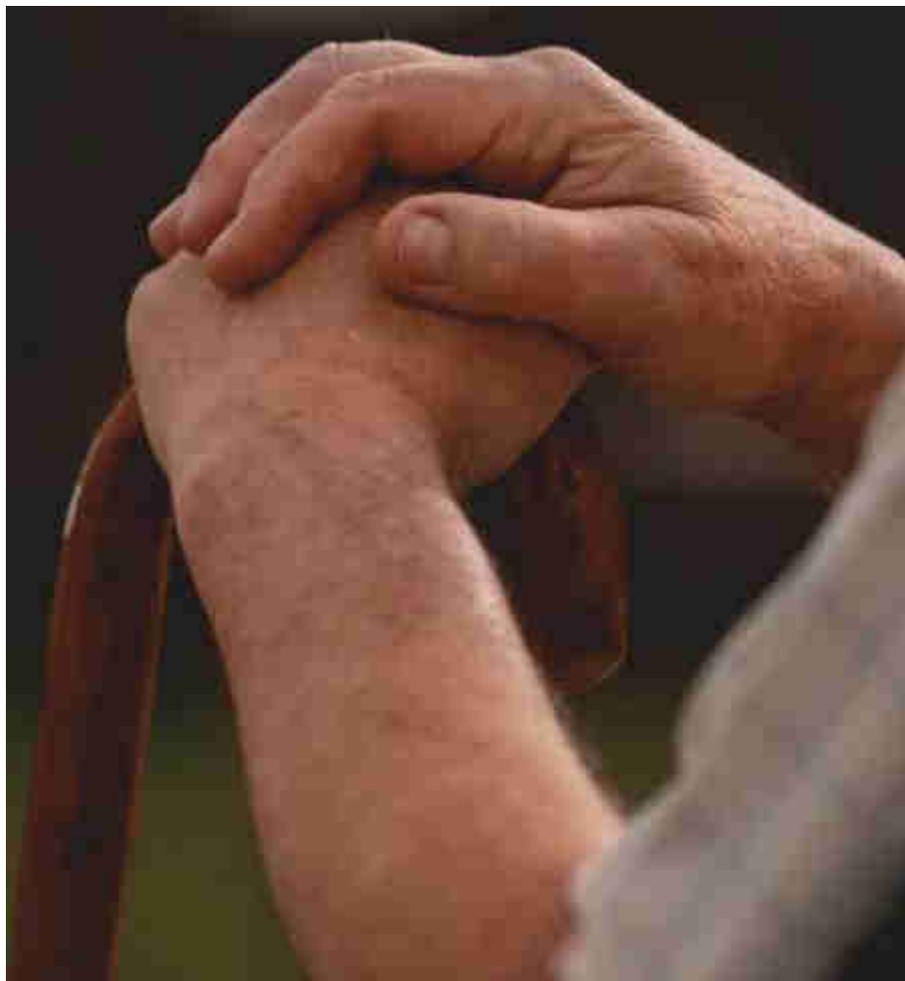
Tradicionalno se za božićne blagdane organiziraju prigodni programi za djecu a Općina svake godine osigurava i darove za sve stivanske mališane koji im dodatno uljepšaju najljepše dane u godini.

Potpore umirovljenicima

Nastavlja se i s potporom stivanskim umirovljenicima.

Već duži niz godina Općina Sutivan u svom proračunu osigurava i sredstva za isplatu «Božićnice» stivanskim umirovljenicima i osobama starijim od 65 godina koje ne ostvaruju pravo na mirovinu. Uz božićnicu koja varira ovisno o visini mirovine poklanja se i zidni kalendar s motivima Sutivana.

Poduzetnički susreti

Uspješno održani poduzetnički susreti o EU potporama

U srijedu, 30. lipnja 2021. godine, u dvorani Sokolana u Sutivanu održani su Poduzetnički susreti na temu "Kako povući EU potpore za turizam, vinograde i masline?".

Stručnjaci iz tvrtki UHY Savjetovanje d.o.o. i STech akcelerator iz Splita predstavili su mogućnosti EU fondova, uključujući 13,7 milijardi eura za klasične

fondove i dodatnih 9,3 milijarde eura iz Fonda za oporavak.

Događaj je okupio poduzetnike, poljoprivrednike i ostale zainteresirane koji su se upoznali s načinima pripreme projekata i povlačenja sredstava. Sudionici su također informirani o novim pravilima za razdoblje 2021.-2027. Sudjelovanje je bilo besplatno.

Digitalizacija ljetnog kina

Otvorenje novog ljetnog digitalnog kina u Sutivanu

U subotu, 24. srpnja, u 21 sat, Sutivan je doživio značajan kulturni trenutak – inauguraciju digitalnog DCP projektora u Ljetnom kinu Sutivan. Ovaj važan događaj, realiziran u sklopu europskog projekta CINE, obilježen je posebnom projekcijom dokumentarnog filma *Ja sam Greta* (I am Greta) švedskog redatelja Nathana Grossmana.

Digitalizacija Ljetnog kina Sutivan ostvarena je zahvaljujući inicijativi dubrovačke udruge Kinookus, uz podršku Općine Sutivan i kroz dvogodišnji europski projekt CINE – Filmske zajednice za inovaciju,

umrežavanje i okoliš. Montažom suvremenog digitalnog projektora i obukom lokalnog projekcionista, omogućeno je unaprjeđenje filmskog programa te bolja suradnja s distributerima i filmskim profesionalcima.

Posebna projekcija filma *Ja sam Greta*, koji je bio dio službene selekcije filmskih festivala u Veneciji i

Torontu, okupila je brojne ljubitelje filma. Film prati mladu aktivisticu Gretu Thunberg i njezinu borbu za podizanje svijesti o klimatskim promjenama, a njegov odabir za inauguraciju kina naglasio je važnost ekološke osviještenosti.

Svečano otvorenje popratili su prigodni govori načelnika Općine Sutivan Ranka Blaževića i predstavnika udruge Kinookus, a program je zaključen zakuskom i druženjem uz filmsku atmosferu. Ovim projektom Sutivan je dodatno obogatio svoju kulturnu ponudu, pružajući mještanima i posjetiteljima vrhunski filmski doživljaj u srcu ljeta.

Dani sjećanja

U Sutivanu se redovito obilježavaju dani sjećanja na žrtve Domovinskog rata, na grad heroj Vukovar kao i na sve žrtve antifašističke borbe

Sutivan je i ovih godina dostojanstveno obilježavao važne datume hrvatske povijesti – Dan antifašističke borbe i Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i žrtvu Vukovara i Škabrnje.

Povodom Dana antifašističke borbe, 22. lipnja u jutarnjim satima se održava svečana ceremonija polaganja vijenca na spomeniku svim Stivanjanima koji su položili svoje živote u borbi protiv fašizma tijekom Drugog svjetskog rata. Mještani i posjetitelji zajednički odaju počast hrabrim Stivanjanima koji su svojom žrtvom doprinijeli boljoj budućnosti.

17. studenoga 2024., uoči Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata, mještani Sutivana, odrasli i djeca, okupe se u Vukovarskoj ulici kako bi odali počast stradalima u Vukovaru i

Škabrnji. Duž cijele ulice pale se svijeće, simbolizirajući sjećanje na hrabrost i žrtvu branitelja i civila koji su dali svoje živote za slobodu i neovisnost Hrvatske. U tišini i zajedništvu, izražava se duboko poštovanje onima koji su utkali svoje živote u temelje današnjeg mira.

Sedamnaestog studenog se u spomen parku Golo brdo u Sutivanu održava komemoracija žrtvama Domovinskog rata Nikši Dragičeviću i Luki Martiniću povodom njihove tragične pogibije. NAZOČNI su članovi Udruge dragovoljaca Domovinskog rata sa otoka Brača, izaslanici Hrvatske vojske, predstavnici bračkih općina, župnici i ostali pučani.

Ova obilježavanja podsjetnik su na povijesne trenutke koji su oblikovali identitet i slobodu Hrvatske.

Sufinanciranje rada udruga

Svake se godine raspisuje Javni natječaj za financiranje programa, projekata i manifestacija od interesa za opće dobro koje provode udruge na području Općine Sutivan.

Pozvane su udruge koje su programski usmjerene na prioritetna područja definirana u ovom Javnom pozivu da podnesu prijavu za ostvarivanje financijske podrške za svoje programe, projekte ili manifestacije.

Udruge mogu prijaviti svoje aktivnosti u prioritetnim područjima sporta i kulture. Natječaj omogućuje udrugama koje djeluju u navedenim sektorima da osiguraju sredstva za svoje projekte koji doprinose općem dobru zajednice.

Sufinanciranje sadnje

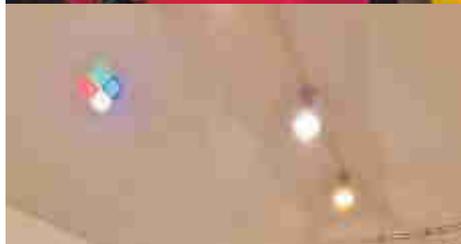
Općina Sutivan sudjeluje u Programu sufinanciranja nabave sadnog materijala s ciljem omogućavanja povoljnije nabave materijala za podizanje novih nasada poljoprivrednim proizvođačima.

Poljoprivredni proizvođači s područja Općine Sutivan mogu se prijaviti za sudjelovanje u realizaciji ovog programa nabave i sufinanciranja sadnog materijala na principu sufinanciranja u omjeru 1/3: Splitsko-dalmatinska županija, Općina Sutivan i krajnji korisnik.

Maksimalni iznos potpore po korisniku iz sredstava Proračuna Općine Sutivan iznosio je 5.000,00 kn. Cilj programa bio je podizanje novih višegodišnjih nasada vinove loze, maslina i voća. Krajnji korisnici sredstava mogli su biti isključivo poljoprivredni proizvođači koji su bili upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, te su ispunjavali propisane uvjete

Vrijeme krnevala

Svake se godine uz potporu Općine u školi i vrtiću organiziraju prigodni programi u vrijeme maškara, koji završavaju tradicionalnom maškaranom povorkom i spaljivanjem Krnje. U 2025. godini to je bio pametni mobilni uređaj, aktuelni krivac za probleme u učenju i provođenju slobodnog vremena, kako djeca, tako i odraslih.

Zaštita geološkog lokaliteta

Pokrenut postupak zaštite geološkog lokaliteta Likva – Bačva

Nastavno na višegodišnju suradnju Narodne knjižnice Sutivan i Hrvatskog geološkog instituta na formiranju geološke poučne staze na području Sutivana, početkom 2022. Općina Sutivan uputila je prijedlog javnoj ustanovi za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije MORE I KRŠ za pokretanjem postupka donošenja statusa zaštite „Geološkog spomenika prirode“ za

područje obale od uvale Likva do uvale Bačva. Radi se o globalno važnom geološkom lokalitetu na kojem je pronađena vidljiva K-Pg granica koja dijeli geološka doba Krede i Paleogena, ili „doba dinosaura“ i „doba sisavaca“ kako se uobičajeno laički nazivaju.

Upravo u stijenama punte Likva-Bačva na otoku Braču zapisani su tragovi udara golemog asteroida koji je prije 65 milijuna godina pao na područje današnjeg poluotoka Yucatan i pokrenuo kataklizmičke procese koji su posljedično uzrokovali propast do tada prevladavajuće vrste na planeti – dinosaura.

Javna ustanova MORE I KRŠ na čelu s ravnateljem Domagojem Lažetom prihvatila je inicijativu i započela s izradom propisane stručne podloge koju treba prihvatiti Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za zaštitu prirode, a potom i županijska Skupština. Radna skupina ustanove u više je navrata izašla na teren i uvjerala se u jedinstvena obilježja i važnost područja predviđenog za zaštitu.

Po ishodu statusa spomenika prirode lokalitet bi bio trajno zaštićen od moguće devastacije i bio izdvojen kao važna edukacijska točka za proučavanje geološke povijesti našega planeta.

Akcija Euromelanom

Nastavak akcije Euromelanom 2022 na Braču

Zahvaljujući suradnji s akademkinjom Mirnom Šitum, ravnateljem Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije Markom Rađom i ministrom zdravstva Vilijem Berošom, od 7. do 10. srpnja 2022. godine obavljani su operativni zahvati kod pacijenata kojima su prethodnim pregledima na otoku Braču utvrđeni melanomi. Operacije su provedene u ambulantama Doma zdravlja u Supetru.

Javno-zdravstvena akcija „Euromelanoma“, koja je održana pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva, Ministarstva gospodarstva i Ministarstva turizma i sporta, organizirana je u suradnji s Hrvatskim dermatovenerološkim društvom i Klinikom za kožne i spolne bolesti KBC Sestre milosrdnice.

Cilj akcije bio je rano otkrivanje melanoma i drugih zloćudnih tumora kože te edukacija o rizičnim čimbenicima za njihov razvoj.

Akcija je trajala od 23. do 25. lipnja, a 24 dermatologa iz različitih gradova pregledalo je 1968 stanovnika Brača. U Sutivanu je pregledano 299 osoba. Zbog nedostatka dermatologa i slabe osviještenosti o rizicima, među pregledanima su otkrivena 43 melanoma, 57 epidermalnih karcinoma kože i 72 atipična nevusa.

Uz akciju, pruženi su edukativni sadržaji, a svi stanovnici otoka Brača upoznati su s važnim promjenama na koži i načinima prevencije zloćudnih tumora kože.

Radionica za maslinare

Radionica o štetnim organizmima masline, s posebnim naglaskom na crnu štitastu uš i trnovitog štitastog moljca, održana je u sportskoj dvorani „Sokolana“ u srijedu, 29. ožujka 2023., s početkom u 17:00 sati. Na radionici su predavanja održali stručnjaci HAPIH – Centra za zaštitu bilja: dr. sc. Mladen Šimala, dr. sc. Maja Pintar, dr. sc. Martina Kadoić Balaško, dr. sc. Adrijana Novak, Ivana Jakovljević, dipl. ing. i Lidia Bradarić, dipl. ing.

Fokus predavanja bio je na invazivnim štetnim vrstama, poput crne štitaste uši i trnovitog štitastog moljca, koji su već postali prisutni na području Općine Sutivan. Također, raspravljalo se o drugim štetnim organizmima, kao što su Patula, invazivni kukci, mramorna stjenica i drugi.

Općina Sutivan poziva sve građane da, u slučaju primjećivanja napada nekog od ovih štetnih organizama na biljnim kulturama, prijave isti Općini Sutivan, koja će dalje proslijediti informacije stručnim službama.

Deratizacija i dezinfekcija

Svake se godine izvodi sustavna preventivna deratizacija (proljetna deratizacija) na području Općine Sutivan. Radovi se izvode sukladno odredbama ugovora i programa ZZJZ-a Županije Splitsko-dalmatinske.

Obavlja se i adulticidna dezinfekcija komaraca na području Općine Sutivan. Dezinfekcija se provodi prizemnom metodom hladnog zamagljivanja (ULV) s preparatom CYMINA ULTRA, a radove izvodi ovlašteno poduzeće CIAN d.o.o. Split.

Pohvalnice učenicima

Dana 26. lipnja 2024. godine, načelnik Općine Sutivan, Ranko Blažević, i ravnateljica Osnovne škole Supetar, Dubravka Menjak, svečano su podijelili pohvalnice učenicima osmog razreda koje su tijekom svog osnovnoškolskog obrazovanja ostvarile izvanredan uspjeh. Nakon prigodnog govora ravnateljice Dubravke, načelnik Ranko Blažević zahvalio je učenicama na njihovom trudu te ih nagradio novčanom nagradom.

Učenice koje su postigle izniman uspjeh su: – Lota Blažević – Vita Lukšić – Sunčica Roguljić – Ema Lena Vrsalović – Lorena Martinović

Posjet ravnatelja

Proteklog vikenda Sutivan je ugostio ravnatelje osnovnih škola iz Slovenije i Bosne i Hercegovine, zajedno s predstavnicima domaćina, Osnovne škole Supetar, u sklopu projekta Erasmus+.

Tijekom posjeta održani su konstruktivni razgovori o unapređenju obrazovne suradnje, a posebno je dogovorena daljnja suradnja Općine Sutivan sa školom iz Bosne i Hercegovine.

Vjerujemo da su svi gosti ponijeli sa sobom lijepe uspomene na boravak u našem prekrasnom mjestu, a tome su uvelike doprinijeli Eti Ljubetić Šteka, Franjo Mlinac, Dina Jakšić i Bartul Lukšić, kojima se ovim putem još jednom iskreno zahvaljujemo na njihovom trudu i gostoprimstvu.

Pilot projekt

Općini Sutivan odobren je pilot projekt za sufinanciranje edukativnih, kulturnih i sportskih aktivnosti za djecu, koji se provodi uz financijsku potporu Ministarstva demografije i useljeništva. Ukupna vrijednost projekta bila je 29.934,00 eura.

Projekt omogućuje besplatno sudjelovanje djece u školi sporta, glazbe i fotografije. Aktivnosti su namijenjene djeci predškolske dobi te učenicima od I. do IV. razreda osnovne škole. Programi su započeli 13. rujna 2024. godine i trajati će do 13. lipnja 2025.

U sklopu projekta, provoditelji aktivnosti prilagodili su sadržaj interesima djece, čime je omogućeno kvalitetno učenje i zabava. Cilj je osigurati jednak pristup edukativnim, kulturnim i sportskim aktivnostima, a sudjeluje oko 40 djece.

Pomoć za novorođenu djecu

Općina Sutivan je, Odlukom o socijalnoj skrbi koju je donijelo Općinsko vijeće na svojoj 13. sjednici (Službeni glasnik Općine Sutivan 13/22 od 12. prosinca 2022.), utvrdila visinu Pomoći za novorođenu djecu u iznosu od 1.350,00 € (čime je dosadašnji iznos od 398,17 € značajno povećan).

Pravo na ovu pomoć za novorođeno dijete, bilo da se radi o prvom djetetu ili svakom daljnjem novorođenom djetetu, priznaje se roditeljima novorođenog djeteta pod uvjetom da kumulativno ispunjavaju određene propisane uvjete.

Odluka o socijalnoj skrbi, zajedno s nizom drugih mjera poput izgradnje novog dječjeg vrtića, stipendiranja, rekonstrukcije osnovne škole te uređenja igrališta, dio je napora Općine Sutivan da osigura kontinuitet pozitivnih demografskih trendova i doprinese daljnjem razvoju ovog malog, ali prosperitetnog mjesta.

Posebni rezultati

Općina Sutivan i DV Babarin – među najboljima po izdvojenim sredstvima za predškolsko obrazovanje

Općina Sutivan i Dječji vrtić Babarin postigli su iznimne rezultate koji nas ispunjavaju ponosom. Prema sveobuhvatnoj analizi portala Načelnik.hr, koja je temelji na izvješćima općina o konsolidiranim proračunima za 2023. godinu, Općina Sutivan našla se među vodećim općinama Republike Hrvatske po izdvojenim sredstvima za predškolsko obrazovanje po stanovniku. Sutivan je zauzeo visoko četvrto mjesto među 1608 dječjih vrtića u zemlji i prvo mjesto među općinama Splitsko-dalmatinske županije po ovom kriteriju.

U Dječjem vrtiću Babarin konstantno se ulaže u poboljšanje prostora i opreme. Dnevni boravci, atrij i drugi prostori obogaćeni su novim didaktičkim i senzornim materijalima, igračkama i sportskim rekvizitima koji potiču kvalitetan razvoj djece. Vanjski prostor vrtića također je unaprijeđen – postavljena je umjetna trava, nove ograde, nabavljene su sadnice, a uređen je natkriveni prostor pored jaslja.

Općina Sutivan kontinuirano ulaže u razvoj odgojno-obrazovnih djelatnika. Osigurana je mogućnost stručnog usavršavanja, nabavljena je suvremena stručna literatura i slikovnice za djecu, a posebna pažnja posvećena je i zapošljavanju stručnog kadra.

Ovaj angažman u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju ključan je za budućnost našeg zajedničkog Sutivana, jer ulaganje u najmlađe direktno doprinosi njihovom zdravom razvoju i obrazovanju.

Nagrada "Zlatna stina"

Općina Sutivan dobitnica je prestižne nagrade za osobit doprinos razvoju gospodarstva Splitsko-dalmatinske županije u 2021. godini. Priznanja su dodijelili župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženko Boban i predsjednik HGK Splitsko-dalmatinske županije Joze Iveš, a među nagrađenima našla se i Općina

Sutivan, koja je osvojila priznanje u kategoriji malih općina. Nagradu je u ime Općine preuzela pročelnica Jedinog upravnog odjela Martina Burčul.

Uz Sutivan, u kategoriji velikih gradova nagradu je dobio Grad Kaštela, dok su Općina Otok i Općina Tučepi prepoznate kao najbolje u

kategorijama velikih i srednjih općina.

Predsjednik županijske gospodarske komore Joze Tomaš naglasio je kako se ovom nagradom žele istaknuti jedinice lokalne samouprave koje uspješno potiču gospodarski razvoj. Kriteriji su obuhvaćali broj poduzetnika, privučena EU sredstva u odnosu na broj stanovnika te stvaranje povoljne poduzetničke klime.

Župan Boban je istaknuo važnost ulaganja u gospodarstvo te izrazio nadu da će svi dobitnici jednog dana ostaviti trajan trag u gospodarskoj povijesti Splitsko-dalmatinske županije. Zahvalio je Hrvatskoj gospodarskoj komori na organizaciji događaja i najavio nastavak sličnih inicijativa u budućnosti.

Dan općine

Svečane sjednice općinskog vijeća održavaju sa 24. lipnja na dan sv. Ivana Krstitelja, koji je ujedno i dan Općine Sutivan. Godine 2022. sjednica je održana na otvorenom, u lijepom ambijentu ispred župne crkve, a sjednicu su predvodili predsjednik Općinskog vijeća, Bartul Lukšić, i načelnik Općine Sutivan, Ranko Blažević. Skupu su prisustvovali mnogi ugledni gosti, među kojima je posebno izdvojen župan Splitsko-dalmatinske županije, Blaženko Boban. Posebna je bila sjednica 2023., godine u kojoj je Sutivan slavio tri nevjerojatne godišnjice: 600 godina od prvog spomena mjesta Sutivan, 400 godina od izgradnje crkve sv. Roka i 200 godina od osnutka prvobitne Općine Sutivan. I ovu su proslavu uveličali dragi gosti iz Vlade RH i Splitsko-dalmatinske županije, te drugi prijatelji Sutivana.

Dan općine

Posebni rezultati

U 2021. Općina Sutivan među demografskim liderima Hrvatske

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz Popisa stanovništva 2021., Općina Sutivan zauzela je visoko drugo mjesto u Hrvatskoj prema postotnom demografskom rastu u odnosu na prethodni popis iz 2011. godine. Sutivan je zabilježio povećanje broja stanovnika za impresivnih 17,15%, odnosno 141 stanovnika više nego prije deset godina.

Ovaj rezultat, iako iznimno ohrabrujuć, nije nas iznenadio. Kontinuirani naponi u poboljšanju kvalitete života i poticanju pozitivnih demografskih trendova već su godinama jedan od glavnih razvojnih prioriteta Općine Sutivan. Ulaganje u infrastrukturu, poticanje mladih obitelji i osiguravanje boljih uvjeta za život rezultirali su sve većim interesom za život u našem mjestu. Jedan od ključnih projekata u tom smjeru, izgradnja suvremenog dječjeg vrtića s jaslicama, uspješno je realiziran unatoč globalnoj gospodarskoj krizi. Ovaj važan

iskorak daje nam dodatnu motivaciju da nastavimo raditi na razvoju Sutivana i cijelog otoka Brača kao mjesta s visokom kvalitetom života, osiguravajući mu dugoročnu demografsku stabilnost.

Sutivan je bogat prirodnim i kulturnim ljepotama, a trud koji ulažemo u njihovo očuvanje i održivi razvoj prepoznaju i sadašnji i budući stanovnici. Smijeh djece, zadovoljni ljudi i perspektivna budućnost najveća su nam nagrada i poticaj da nastavimo ovim putem!

U 2022. Sutivan na vrhu lokalnih samouprava po ulaganjima u razvoj

Svake godine provode se detaljne proračunske analize jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj kako bi se pratila izdvajanja za ključne razvojne segmente – zdravstvo, civilnu i socijalnu zaštitu, obrazovanje i predškolsko odgoj, vatrogastvo, unapređenje stanovanja i komunalne infrastrukture, zaštitu okoliša, kulturu, sport, te subvencije poljoprivrednicima, poduzetnicima i obrtnicima. Rangiranje općina temelji se na dva glavna kriterija: udjelu izdvojenih sredstava u ukupnom proračunu te izdvajanjima u odnosu na broj stanovnika.

S velikim ponosom možemo istaknuti da se Općina Sutivan u upravo objavljenim analizama za 2022. godinu našla na prvom mjestu u Hrvatskoj prema izdvajanjima u odnosu na ukupni proračun, dok je prema izdvajanjima "po glavi" stanovnika zauzela visoko drugo mjesto!

Ovaj izniman rezultat potvrđuje kontinuirani trud i odgovorno upravljanje financijama usmjereno na poboljšanje kvalitete života mještana. U prethodne četiri godine Sutivan je već bio među 30 najuspješnijih općina, no sada se dodatno istaknuo u vrhu ljestvice. Od općina Splitsko-dalmatinske županije, među prvih 30 u kategoriji udjela u proračunu našle su se još Općina Seget (6. mjesto) i Općina Šolta (12. mjesto), dok su u kategoriji izdvajanja po stanovniku uz Sutivan rangirane i Općina Šolta (6. mjesto) te Općina Bol (30. mjesto). Jedan od najupečatljivijih pokazatelja ulaganja u razvoj je izdvajanje za predškolsko obrazovanje – Općina Sutivan je u 2022. godini osigurala čak 2000 kuna po stanovniku, što ju je svrstalo na 10. mjesto u Hrvatskoj prema ovom kriteriju.

Ovi rezultati snažan su poticaj da nastavimo istim smjerom, s ciljem daljnjeg razvoja i unaprjeđenja životnih uvjeta u Sutivanu. Vjerujemo da uz odgovorno gospodarenje i podršku naših mještana možemo i u budućnosti ostvarivati izvrsne rezultate i osigurati kvalitetan i održiv razvoj naše općine.

Posebni rezultati

U 2022. Sutivan među vodećima po povučenim EU sredstvima

Hrvatske općine su u 2022. godini iz fondova Europske unije povukle preko 70 milijuna eura (528 milijuna kuna), a među njima se Općina Sutivan istaknula kao peta najuspješnija općina u državi prema povučenim sredstvima po stanovniku, među ukupno 428 općina u Hrvatskoj!

Prema posljednjim podacima Europske komisije, Hrvatska se nalazi

na 9. mjestu od 28 europskih zemalja po iskorištenosti sredstava iz EU fondova, a dinamika isplate sredstava nastavlja rasti. Do kraja godine očekuje se dodatno povećanje intenziteta isplata, pri čemu je iz višegodišnjeg financijskog okvira već isplaćeno 9,9 milijardi eura, dok je 8,4 milijarde eura ovjerenih sredstava već preneseno u državni proračun Republike Hrvatske.

Novo programsko razdoblje korištenja EU fondova donosi značajan iskorak u financiranju projekata na hrvatskim otocima kroz Integrirani teritorijalni program vrijedan 150 milijuna eura, što otvaranove prilike za ulaganja u

razvoj otočnih zajednica.

U slučaju Općine Sutivan, povučena sredstva u 2022. godini iznosila su 3.900 kuna (517 eura) po stanovniku, a usmjerena su u infrastrukturne i razvojne projekte koji podižu kvalitetu života mještana te unapređuju Sutivan kao atraktivnu destinaciju koja njeguje svoju kulturnu i prirodnu baštinu.

Ovi rezultati potvrđuju uspješnost strategije razvoja Općine, a s optimizmom gledamo prema budućim projektima i novim mogućnostima koje će dodatno unaprijediti kvalitetu života u našem mjestu.

U 2023. Među vodećim općinama u Hrvatskoj prema rastu broja stanovnika i gospodarskim pokazateljima

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, Sutivan bilježi značajan rast stanovništva – 6% više nego 2022. i čak 27% u odnosu na 2011. godinu. Ovaj trend ga svrstava među općine s najvećim porastom u Hrvatskoj. Razlozi uključuju dolazak radne snage, preseljenje stanovništva te atraktivan standard života.

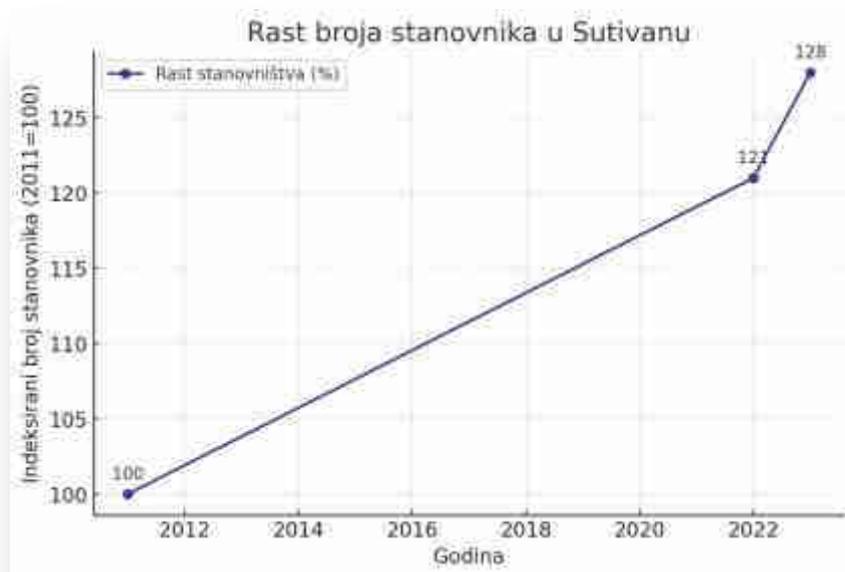
Osim demografskog rasta, Sutivan se ističe i visokim prihodima po zaposlenom – prosječna neto plaća na Braču 2021. iznosila je 7.222 kune, što je iznadprosječno za hrvatske otoke. Stabilan turistički sektor i investicije dodatno jačaju ekonomski položaj općine.

Općina također ulaže u socijalne mjere, povećavajući potpore za novorođenčad s 398 na 1.350 eura.

Unatoč padu otočnog stanovništva u Hrvatskoj, Sutivan nastavlja rasti, što ukazuje na demografsku stabilizaciju.

Sustavna državna ulaganja u otoke doprinose razvoju Sutivana, a

njegova uspješna kombinacija gospodarskog rasta, demografske ekspanzije i visokog standarda života čini ga jednim od najprivlačnijih mjesta za život i rad na hrvatskim otocima.

TZO Sutivan

Pregled turističkih kretanja u proteklom razdoblju

Gotovo u svakoj godini na području Sutivana ostvari se oko 17.000 ukupnih dolazaka, te približno 145 000 noćenja.

Obzirom kako u smještajnim kapacitetima prednjači privatni smještaj logično je i očekivati kako na njega otpada najveći udio turističkog prometa.

2021.

U 2021. godini ostvareno je ukupno 14 734 dolaska i 133 058 noćenja. Od te brojke 32 964 noćenja otpada na nekomercijalan smještaj koji ukupno čini 24,77% svih noćenja.

Na objekte u privatnom smještaju otpada 68761 noćenje, na obrte i poduzeća 24 039 noćenja, dok 7 294 noćenja koji otpada na hotelski smještaj čini 5,48% ukupnog turističkog prometa.

2022.

2022. godina bilježi značajan rast u noćenjima u odnosu na 2021. godinu. Naime 15 911 prijavljenih osoba ostvarili su 145 250 noćenja.

Gotovo svih 10 000 noćenja predstavljali su povećanje u obiteljskom smještaju.

I dalje najveći udio u strukturi smještajnih kapaciteta pripada smještaju u domaćinstvima (53%), a smještaj u kuće i stanove za odmor čini 24,08% sudjelovanja.

Objekti za smještaj sa 18,35%, dok hotel sudjeluje sa 4,40%.

2023. i 2024.

U ove dvije godine pretpostavljamo da smo infrastrukturno dosegli svoj maksimum.

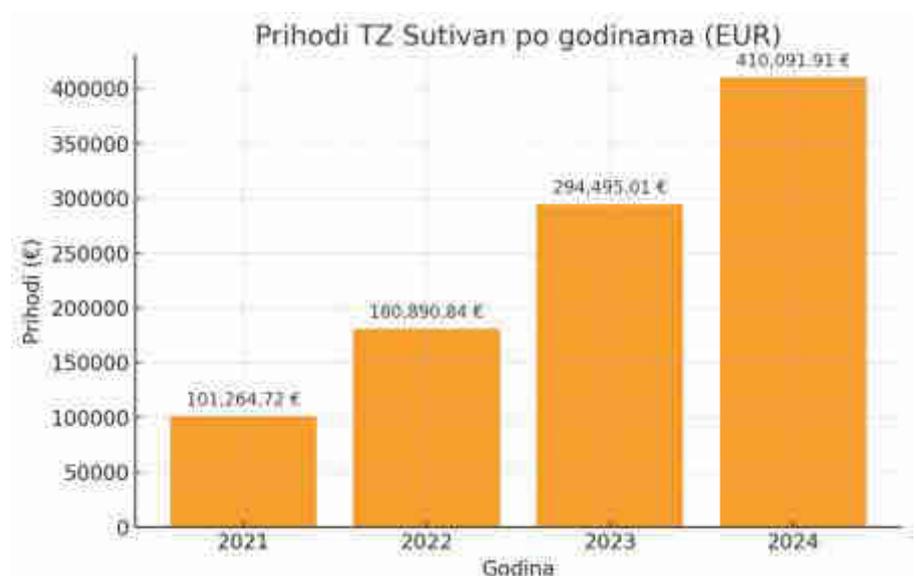
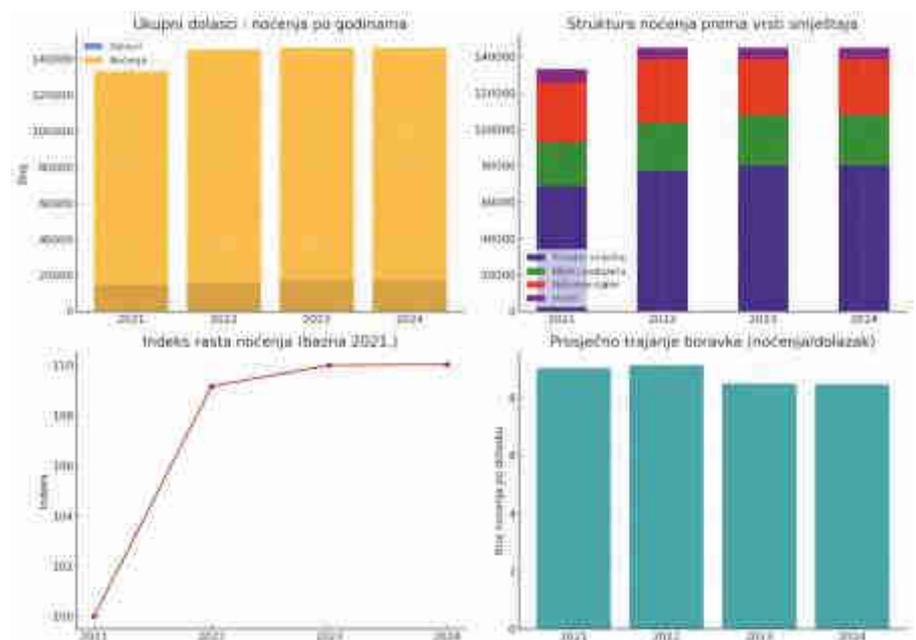
Naime i dolasci i noćenja u obje godine bili su gotovo identični.

U 2023. ostvareno je 17 239 dolazaka, a u 2024. 17 288, dok je u 2023. godini ostvareno 146 358 dolazaka, a u godini iza 146 375.

U privatnom smještaju ostvareno je 80138 dolazaka. Obrti i poduzeća bilježe blagi rast, dok nekomercijalni objekti bilježe nešto manju prijavu.

Rezultat je to neprijavlivanja vlasnika kuća i stanova za odmor tijekom glavne sezone u sustav e-visitor i izbjegavanje plaćanja zakonskih obaveza.

Nužno je na terenu sa inspekcijama dogovoriti češću i učinkovitiju kontrolu.

Nova nagrada utrci "Uvati vitar"

Najbolji događaj u kategoriji aktivnog turizma

U prekrasnom ambijentu Kristalne dvorane Hotela Kvarner u Opatiji održani su Dani hrvatskog turizma u sklopu koje su dodijeljene i Godišnje hrvatske turističke nagrade, nagrade za najbolje u turizmu Hrvatske u 2024. godini.

Pred više od 1100 sudionika naš biciklistički maraton Uvati vitar proglašen je najboljim u kategoriji aktivnog turizma.

Nagrada hotelu LEMONGARDEN

Hotel Lemongarden iz Sutivana nagrađen za unikatni smještaj godine na Danima hrvatskog turizma

Na svečanoj dodjeli nagrada u Rovinju, održanoj 27. listopada, hotel Lemongarden iz Sutivana na otoku Braču osvojio je prestižnu nagradu za unikatni smještaj godine. Ova nagrada ističe izvrsnost i posebnost smještajnih objekata koji nude jedinstvenu ponudu u turizmu. Dani hrvatskog turizma (DHT) okupili su više od tisuću uzvanika, među kojima su bili premijer Andrej Plenković, ministri, saborski

zastupnici, župani i gradonačelnici. Dubrovnik je proglašen destinacijom-šampionom za 2023. godinu, a nagrade su dodijeljene u 15 kategorija, uključujući nagrade za najbolje djelatnike u turizmu. Hotel Lemongarden je svojim iznimnim pristupom i kvalitetom usluge prepoznat među konkurencijom, čime je pridonio razvoju turizma na Braču i cijeloj Hrvatskoj.

Manifestacije stivanskog lita

Stivansko lito obiluje zanimljivim manifestacijama, predstavama i koncertima

Foto: Studio Gabrić

Inovativna modna revija

Na prepunoj rivi u Sutivanu na Braču održana je modna revija pod nazivom "Kada moda slijedi arhitekturu", a kolekciju je predstavila dizajnerica Evgenija Zafirovska.

Prostor, odabran zbog svoje estetske vrijednosti i simbolike, poslužio je kao savršena kulisa za predstavljanje inovativnih ideja brenda EZ.

Foto: Studio Gabrić

Stivanske fjere

Fjere sv. Ivana i sv. Roka sa svojim pučkim svečanostima meka su za sve Bračane i njihove goste

Foto: Studio Gabrić

Stivanske fjere

Biciklistički maraton "Uvati vitar"

Tradicionalni spektakl za ljubitelje brdskog biciklizma – bike maraton 'Uvati vitar' svih ovih godina održava se u organizaciji Turističke zajednice općine Sutivan i Općine Sutivan te u suradnji s biciklističkim magazinom Biker, a ljubitelji "vjetra u kosi" i adrenalina u autentičnom otočnom

ambijentu, jedva čekaju start utrke u Sutivanu.

Dovoljno duge da vas umore, a dovoljno kratke da vas ne ubiju, Uvati Vitar staze pružaju mogućnost uživanja u svakom kilometru pitoreskne bračke ljepote i ove, sada već i u svijetu poznate, "bike

friendly" destinacije.

Jedinstvena je ovo prilika da sudionici utrke upoznaju otok Brač iz sasvim drugog kuta, a kako bi utrka bila još uzbudljivija svake se godine dodatno začinjavaju trailovi i sve okreće "upside down"!

Ulaganja u sport

Opremanje dvorane Sokolana penjačkim boulderom i formiranje i vaterpolo igrališta

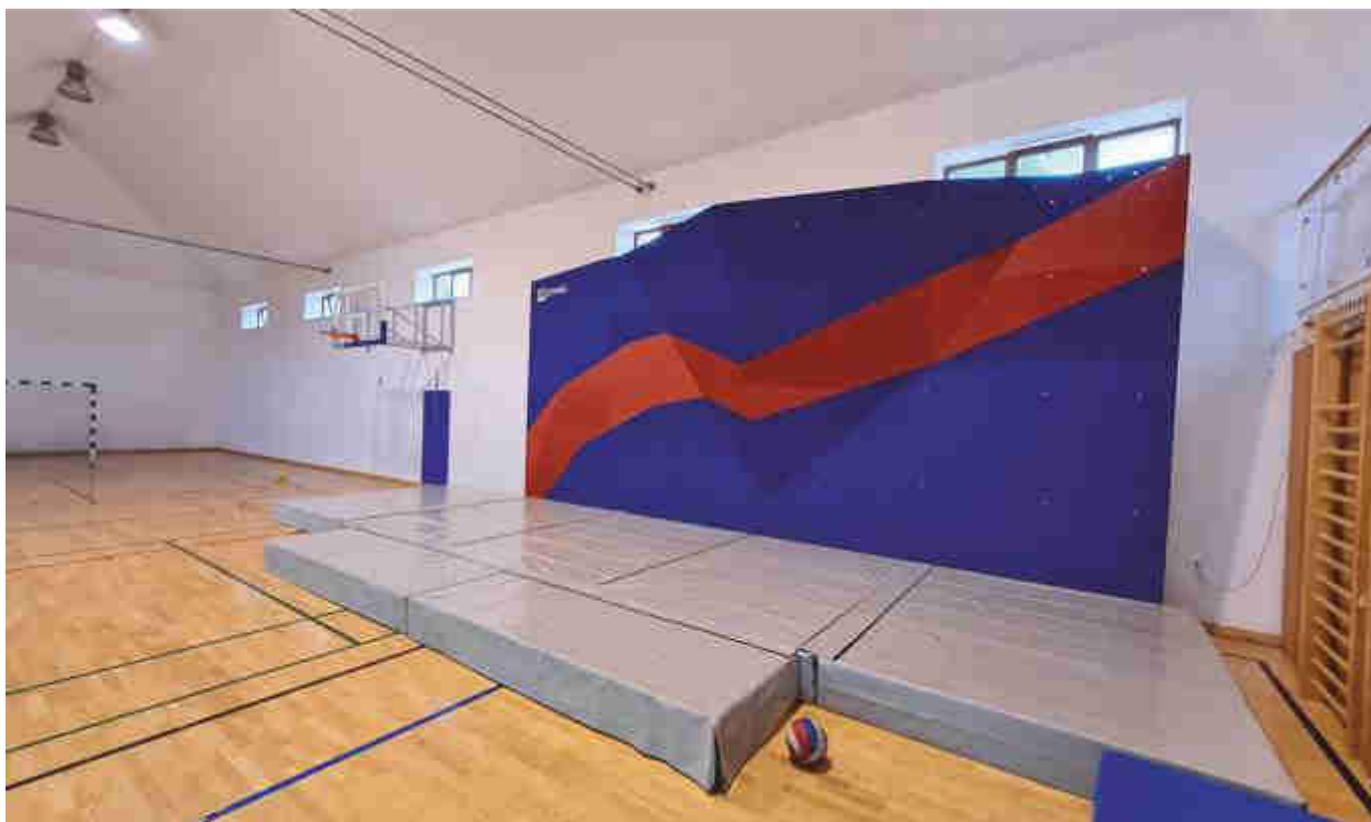
U sportskoj dvorani Sokolana završeno je postavljanje umjetne stijene, što će zasigurno obradovati brojne ljubitelje ekstremnih sportova, posebice penjače. Na temelju Poziva za dostavu ponuda, odabrana je najpovoljnija ponuda za opremanje dvorane s Boulder – niskom stijenom za penjanje i strunjačama, ukupne vrijednosti 147.115,98 kn s PDV-om.

Ova nabava sufinancira se kroz Operaciju 7.4.1. "Ulaganja u lokalne usluge za ruralno stanovništvo" u

sklopu strategije LAG-a. Stijena će biti dostupna sportskim penjačima, alpinistima, alpinističkim društvima, rekreativcima i djeci.

Ova oprema bit će jedina takva na Braču u zatvorenom prostoru i značajno će doprinijeti lokalnoj zajednici.

Također, zahvaljujemo se anonimnom donatoru iz Mađarske na donaciji sportske opreme koja je korištena za uređenje vaterpolo igrališta u Majakovcu.

Ulaganja u sport

Uređeno malonogometno igralište na Bunti

Radovi na obnovi malonogometnog igrališta na Bunti uspješno su završeni, a igralište je sada potpuno pripremljeno za korištenje. Postavljena je nova podloga s umjetnom travom na niveliranoj betonskoj podlozi, čime je osigurana dugoročna funkcionalnost i udobnost za sve korisnike. Srušen je opasan zid na istočnoj strani igrališta, a na njegovom mjestu izgrađen je

potpuno novi zid s modernom metalnom ogradom, čime je poboljšana sigurnost prostora. Zemljani dio igrališta nasut je šljunkom, a ispod njega postavljena je vodonepropusna podloga s osiguračima stabilizatora, čime je igralište zaštićeno od vlage i drugih vanjskih utjecaja. Zamijenjene su i mreže na golovima, a postavljen je novi ulaz za lakši pristup.

Za realizaciju ovog projekta osim vlastitih sredstava Općine Sutivan, značajnu podršku pružili su Državni ured za sport, Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondovi, dok su brojni pravni i fizički subjekti dali

svoje donacije, na čemu im Općina iskreno zahvaljuje.

No, to nije kraj. U planu su daljnje aktivnosti koje će dodatno unaprijediti sportski centar na Bunti. Planira se oslikavanje zidova, postavljanje plastičnih stolica na tribinama, kao i druge intervencije koje će omogućiti da igralište postane reprezentativno mjesto za okupljanje mladih, ali i za odigravanje različitih sportskih aktivnosti. Ovaj projekt ne samo da poboljšava infrastrukturu, već i doprinosi društvenom životu lokalne zajednice, čineći Buntu idealnim odredištem za sport i rekreaciju.

Ribe i čvorovi

U subotu, 27. studenog 2021. godine, u sklopu jesenskih programa knjižnice i u suradnji s SRK Kalamuc, održana je vrlo uspješna radionica vezanja osnovnih mornarskih čvorova i predavanje o jadranskim ribama. Radionica je privukla veliki broj sudionika svih uzrasta, a predavanje je održao Nedo Ivanović, mag.ing.agr., stručni suradnik Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu.

Sudionici su imali priliku naučiti o novim i invazivnim vrstama riba u Jadranu, kao i o određivanju starosti riba pomoću otolita. Također, kroz predavanje su saznali mnogo o otrovnim ribama koje se mogu susresti u Jadranskom moru, a koje predstavljaju izazov za male ribolovce, posebice članove SRK-a Kalamuc.

Jedan od ključnih dijelova radionice bio je i razgovor o važnosti ekologije mora, koje je pod prijetnjom zbog raznih negativnih utjecaja.

Sudionici su se upoznali s potrebom zaštite morskog ekosustava za nas i buduće generacije.

Malonogometni turnir

Malonogometni turnir Sveti Roko održava se svake godine u danima prije fjere sv. Roka na igralištu Bunta u Sutivanu. Privlači brojne ekipe i ljubitelje sporta. Nagradni fondovi su standardno visoki, a kotizacije male što osigurava veliki interes natjecatelja.

Ekipe iz Splita obično imaju osiguran besplatan prijevoz katamaranom, što dodatno olakšava dolazak i sudjelovanje na ovom popularnom događanju. U natjecanju su do sada sudjelovali brojni talentirani malonogometnaši, a atmosfera na igralištu uvijek je izuzetno napeta i uzbuđujuća, sa strastvenim navijačima koji bodre svoje timove.

Tradicija je to koja se nestrpljivo očekuje svake godine.

Postavljen spomenik boćanju

U listopadu 2022. je u Sutivanu, pokraj sportske dvorane „Sokolana“ obilježeno postavljanje spomenika boćanju „kao športu i kao tradiciji duboko ukorijenjenoj u bračku društvenu povijest“.

Boćanje kao tradicijski sport i društvena igra Mediterana na otoku Braču ima dugu i zanimljivu povijest. Od nekadašnjih zemljanih „zjogova“ s drvenim balotama do današnjih suvremenih dvoranskih borilišta s željeznim boćama te brojnim sportskim natjecanjima i turnirima, boćanje je sport i zanimacija koja traje stotinama godina. Boćanje

predstavlja i važan oblik rekreacije i društvene interakcije u kojemu podjednako uživaju i mladi i stari, muškarci i žene, bez obzira na znanje i fizičku spremu.

Možemo ga doista nazvati tradicijom koja živi i stoga je Općina Sutivan spomenik boćanju uvrstila u svoj Koncept postavljanja javne skulpture i jučer smo svjedočili njegovoj realizaciji. Spomenik je izrađen kao kamena replika željezne boće promjera 85 cm koju su izradili učenici Klesarske škole Pučišća, ujedno i članovi učeničke zadruge Kapitel. Prema dostupnim podacima

Sutivan prvi u ovome dijelu Hrvatske na ovaj način odaje priznanje i postavlja spomen boćanju kao sportu i kao društvenoj tradiciji.

U programu su sudjelovali: općinski načelnik Ranko Blažević, ravnatelj Narodne knjižnice Franjo Mlinac, predstavnici Klesarske škole Pučišća, vatrogasna klapa iz Supetra Alegrija, komički pjesnik Pepe Kalafat i Petrito Fabjanović, doajen sportskog boćanja na otoku Braču i nositelj nagrade za životno djelo boćarskog Saveza Splitsko-dalmatinske županije.

Aktivnosti SRK Kalamuc

Sportsko-ribolovni klub (SRK) "Kalamuc" iz Sutivana na otoku Braču aktivno doprinosi promociji sportskog ribolova, očuvanju okoliša i jačanju zajedništva. Osnovan s ciljem promicanja zdravog načina života i očuvanja ribolovne tradicije, klub organizira razna natjecanja i društvene događaje koji okupljaju lokalne ribolovce i posjetitelje. Najpoznatija manifestacija kojoj je suorganizator je natjecanje u lignjolu "Je bilo sriće!?", a organizatori su periodičnog natjecanja "Fala ti more" koje slavi ljubav prema moru i ribolovu.

Klub ne zaboravlja ni na obrazovanje i uključivanje mladih u svoje aktivnosti. Organiziraju edukacijske programe i izlete za djecu, potičući ih na bavljanje ribolovom, očuvanje prirode i zaštitu okoliša. Mnogi mladi članovi sudjeluju u edukativnim kupovima i radionicama koje im pomažu razviti vještine i ljubav prema moru i prirodi. Članstvom u klubu ribolovcima se osiguravaju godišnje i sezonske ribolovne dozvole.

Osim toga, SRK "Kalamuc" surađuje s drugim lokalnim udrugama i institucijama, čime doprinosi razvoju sportskih i društvenih aktivnosti na Braču. Klub se aktivno uključuje u projekte zaštite okoliša, potičući održivi ribolov i podizanje svijesti među članovima i zajednicom o važnosti očuvanja morskih ekosustava.

Kroz svoje aktivnosti, klub ne samo da promiče sport, već i čuva kulturnu baštinu, te educira mlade generacije.

Nogometni klub Brazzia

Nogometni klub Brazzia već dugi niz godina s velikim entuzijazmom i potpunom predanošću provodi plani program za najmlađe nogometaše u Sutivanu. Njegov cilj nije samo omogućiti djeci radost igre, već ih i podučiti vrijednostima poput discipline, timskog duha i zdravog načina života. Univerzalni pristup treninzima simbolizira kvalitetu, kontinuitet i sveobuhvatan razvoj djece.

Klub se ne usmjerava isključivo na nogometne vještine, već nastoji dugoročno razvijati mlade igrače – ne samo u sportskom, već i u socijalnom i zdravstvenom smislu. Kako bi se to ostvarilo na najvišoj razini, organiziraju se redovni treninzi koje vode iskusni i licencirani treneri, pružajući djeci stručnu podršku i poticajno okruženje.

Posebna pažnja posvećuje se ne samo nogometnoj edukaciji, već i cjelokupnom razvoju djece kroz sport. Svjesni važnosti pravilne prehrane za rast i razvoj mladih sportaša, klub integrira i taj segment

u svoj program treninga. Na taj način nastoji osigurati djeci sveobuhvatno i kvalitetno sportsko obrazovanje koje nadilazi granice nogometnog igrališta.

Fortuna Povelja - škola futsala Sutivan

Prije četiri godine pokrenuti su treninzi futsala u Sutivanu. U početku je treniralo 12 djece, dok danas u cjelogodišnjoj školi trenira 30 polaznika raspoređenih u dvije grupe. U Ljetnoj školi futsala pridružuju se i djeca koja dolaze u Sutivan na ljetovanje. Ovog ljeta treniralo ih je 65, što predstavlja rekord u dosadašnjem razdoblju. Najkvalitetniji pojedinci nastupaju u selekciji pionira koja ove godine bilježi značajne uspjehe.

Mlađe selekcije sudjeluju na renomiranim turnirima diljem Hrvatske, ostvarujući zapažene rezultate. Lovre Rakela postao je prvi U-15 reprezentativac futsal selekcije Hrvatske. Izbornik Duje Maretić istaknuo je iznimnu kvalitetu njegove igre i primjerno ponašanje. Trenerski tim, pod vodstvom Mate Roića, kontinuirano radi na stvaranju ozbiljne grupe igrača koji će i u budućnosti predstavljati klub s ponosom.

Tradicijski lignjolog

Natjecanje u lignjologu "Je bilo sriće!?" postalo je omiljeni događaj na otoku Braču, koji svake godine okuplja ljubitelje ribolova iz svih krajeva Hrvatske i šire. Ova tradicionalna manifestacija održava se u Sutivanu, a organiziraju je Općina Sutivan i Turistička zajednica Općine Sutivan uz podršku SRK-a Kalamuc. Natjecanje promiče ribolovnu tradiciju te okuplja lokalnu zajednicu i posjetitelje u prijateljskom natjecanju i druženju.

Prvo natjecanje "Je bilo sriće!?" održano je 2019. godine, a od tada je postalo redoviti događaj koji s godinama stječe sve više popularnosti. Dobar odaziv ekipa i organizacija sve bogatijih popratnih događanja svjedoče o sve većem značaju ove manifestacije. Osim što okuplja ribolovce, događaj postaje i prilika za širenje društvenih i kulturnih veza unutar zajednice.

Pregled rezultata dosadašnjih natjecanja:

2021. godina: Na trećem po redu natjecanju sudjelovalo je 26 ekipa. Pobjednička ekipa predvođena Tonijem Lukšićem ulovila je 1,858 kg lignja, dok je najveću lignju, tešku 385 grama, ulovila učenica Domina Lukšić.

2022. godina: Četvrto natjecanje obilježila je mala količina ulovljenih lignja, ali i rekordan broj od 33 prijavljene ekipe. Ukupno je ulovljeno 6,64 kg lignja. Najuspješnija ekipa bila je FUMARI iz Supetra s 812 grama ulova, dok je najveća lignja od 444 grama ulovljena u ekipi BRZI I ŽESTOKI.

2023. godina: Na petom natjecanju sudjelovalo je 23 ekipe. Ukupno je ulovljeno 12,8 kg lignja. Prvo mjesto osvojila je ekipa PURGERI 1950 s ulovom od 1,766 kg, dok je najveća lignja od 247 grama pripala ekipi SIĆ PUN RIBE.

2024. godina: te godine, natjecanje je održano 20. listopada, a okupilo je 30 ekipa iz Sutivana, Supetra i Splita.

Unatoč izazovnim uvjetima, natjecatelji su ostvarili ukupni ulov od 13,418 kg lignja. Najuspješnija ekipa bila je "Priroda i društvo" s ulovom od 1,926 grama, slijedila je ekipa "Stivan" s 1,376 grama, dok je treće mjesto zauzela ekipa "Čozić" s 1,274 grama. Najveću lignju, tešku 384 grama, ulovila je ekipa "Pećar".

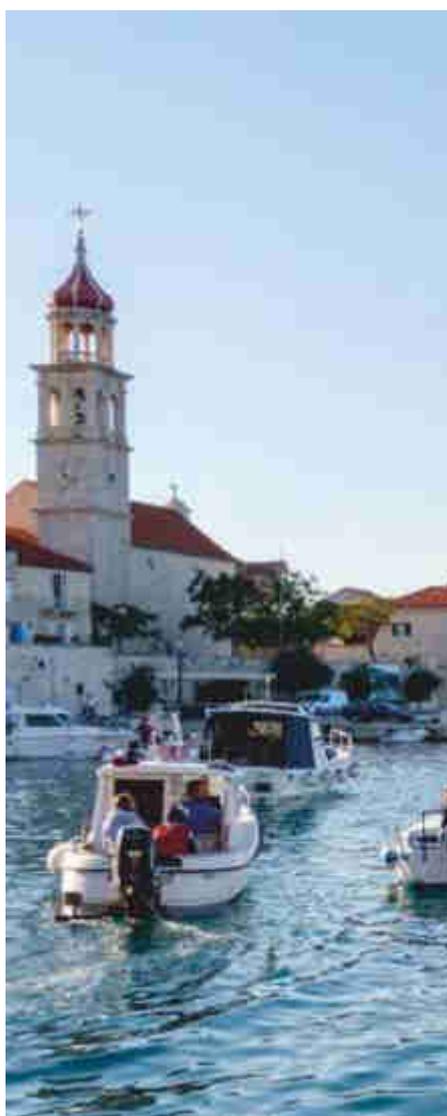
Nakon završetka natjecanja, sudionici i posjetitelji okupljaju se na zajedničkoj večeri, gdje uživaju u specijalitetima poput crnog rižota i pečene lignja.

Događanje prati glazbeni program koji doprinosi opuštenoj atmosferi i jačanju zajedništva među sudionicima i lokalnom zajednicom. Ovaj popratni program čini natjecanje posebnom prilikom za druženje i međusobno povezivanje.

U godinama koje dolaze, očekuje se da će natjecanje nastaviti rasti u popularnosti i privući još veći broj sudionika i posjetitelja, čime će dodatno obogatiti turističku ponudu i društveni život Sutivana.

foto: Hrvoje Gabrić

Velika stivanska godišnjica: 600-400-200

2023. Sutivan obilježio tri velike godišnjice

Godine 2023. Sutivan je obilježio tri značajne obljetnice: 600 godina od prvog spomena naselja Stivan, 400 godina od izgradnje crkve sv. Roka i 200 godina od prvog administrativnog ustroja Općine Sutivan.

600 godina od prvog spomena naselja Stivan

Ime naselja Stivan prvi put se pojavljuje 1423. godine u dokumentu poznatom kao "Brački razvod", koji je povezan sa srednjovjekovnim Statutom otoka Brača. Ovaj zapis svjedoči o postojanju naselja na morskoj obali tijekom 15. stoljeća, kada su prestale opasnosti od gusarskih napada, što je omogućilo razvoj obalnih naselja.

400 godina od izgradnje crkve sv. Roka

Crkva sv. Roka u Sutivanu izgrađena je 1623. godine na istoimenom brežuljku. U strahu od kuge koja je harala Bračom u 15. stoljeću, stanovnici Sutivana zavjetovali su se sv. Roku i podigli mu crkvicu na vrhu brežuljka iznad mjesta. Prvobitna crkva je kasnije djelomično srušena i nadograđena, a 1879. godine uz nju je izgrađen zvonik koji mjestu daje prepoznatljivu vizuru s dva kampanela. Štovanje sv. Roka i danas je živo u Sutivanu, a 2023. godine ova je obljetnica svečano obilježena uoči velike fjere sv. Roka 16. kolovoza.

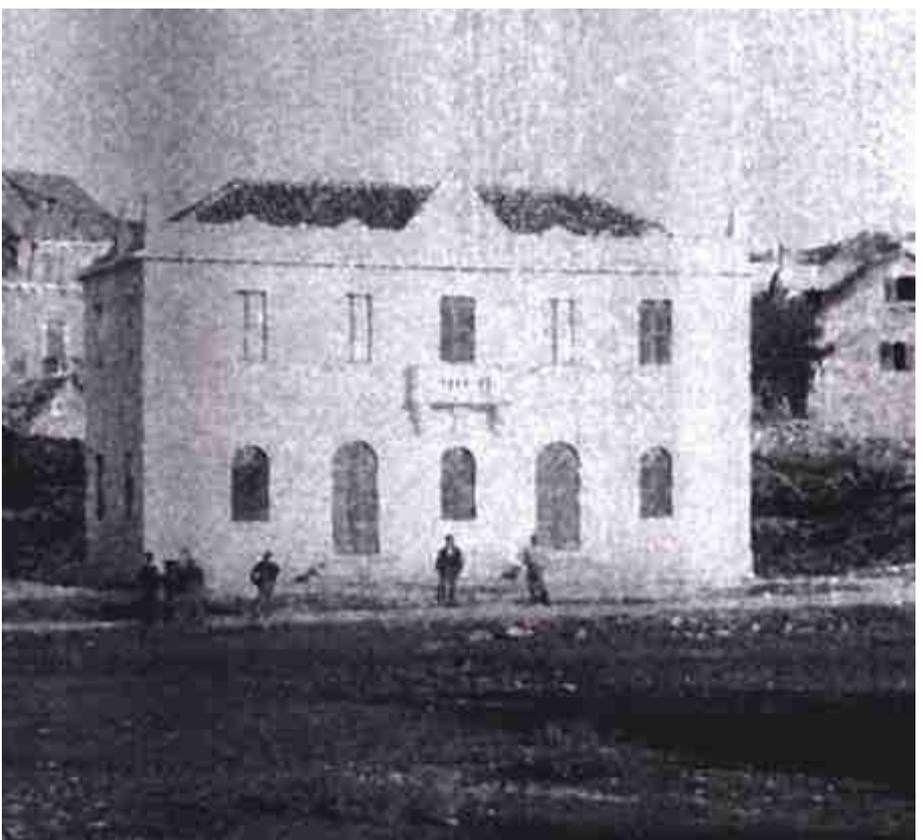
200 godina od prvog administrativnog ustroja Općine Sutivan

Općina Sutivan prvi put je administrativno ustrojena 1823. godine. Taj status zadržala je do 1941. godine, kada je općina ukinuta, a

ponovno je uspostavljena 1997. godine u samostalnoj Hrvatskoj.

Od 1823. do 1941. godine na čelu općine izmijenilo se 15 načelnika, a od ponovnog osnutka 1997. godine do danas dužnost načelnika obnašaju dvije osobe, uključujući sadašnjeg

načelnika Ranka Blaževića. Obljetnica je obilježena prigodnim programom 24. lipnja na dan sv. Ivana Krstitelja, koji se slavi i kao Dan općine Sutivan. Ove tri obljetnice ističu bogatu povijest i kulturnu baštinu Sutivana, naglašavajući njegov značaj kroz stoljeća.

400-godišnjica štovanja sv. Roka

2023. održana posebno svečana proslava blagdana sv. Roka

I inače vrlo važna i velika svetkovina blagdana Vele Gospe i sv. Roka (15. i 16. kolovoza) u Sutivanu na otoku Braču, ove je godine bila posebna, jer su stivanska župa i njen puk obilježili 400-godišnjicu štovanja sv. Roka tj. godišnjicu izgradnje njegove crkve na brežuljku iznad mjesta.

Sutivan – mjesto s dva kampanela, izabrao je za svog nebeskog zaštitnika sv. Roka a ime je dobio po sv. Ivanu Krstitelju, dva sveca koja se nalaze i na grbu ove najmanje bračke općine. Fjera sv. Roka tradicionalno je jedna od najvećih bračkih svetkovina kojoj prethodi blagdan Vele Gospe s procesijom po mjestu a na dan zaštitnika održava se jutarnja i popodnevna procesija s kipom sv. Roka uz dodatne crkvene i pučke sadržaje i običaje.

Prema drevnoj tradiciji kip nose bosonogi nosači u procesijama koje ujutro kreću od crkve sv. Roka na brdu do Župne crkve, a popodne nakon svečane mise procesija obilazi staru povijesnu jezgru ovoga lijepog mjesta na bračkoj obali.

Ove godine, zbog posebno važne 400-godišnjice, program je započeo već u subotu 12. kolovoza u 21 sat prigodnim predavanjem "400 godina štovanja sv. Roka" s gostovanjem vatrogasne ženske klape Alegrija u predivnom ambijentu ispred crkve sv. Roka. Nakon prevanja dijelila se prigodna brošura kao uspomena na ovaj događaj.

Svečanost se nastavila u ponedjeljak navečer u 20 sati tradicionalnim programom "Užežin Vele Gospe" i koncertom klape Šufit na šimatoriju pokraj Župne crkve.

Usljedio je blagdan Vele Gospe sa svečanom Svetom misom i popodnevnom procesijom u 18.30 sati. Na dan sv. Roka program je započeo u 7 sati ujutro kratkom misom s čitanjem svečeva života ispred crkve sv. Roka, zatim procesijom do Župne crkve, popodnevnom svečanom Svetom misom ispred crkve u 18 sati koju predvodi biskup Ranko Vidović i procesijom po mjestu. Na misi je uz stivanski crkveni zbor pjevao i crkveni zbor iz Miraca, a prije i nakon mise na šimatoriju Župne crkve nastupila je

limena glazba BRASSĆUTA iz Pučišća.

Nakon mise, a prije procesije, uslijedilo je otkrivanje spomenika sv. Roku, koji je postavljen na šimatoriju Župne crkve a izradio ga je brački akademski kipar Đani Martinić.

Impozantna brončana skulptura inspirirana svečevim životom biti će stalni podsjetnik na ovu veliku svečanost i na 400-godišnju ljubav koju ovo mjesto i njegovi žitelji iskazuju prema svome nebeskom zaštitniku.

400-godišnjica štovanja sv. Roka

140-godišnjica osnivanja čitaonice "Stivansko društvo"

*Još jedna velika
godišnjica obilježena
2022.*

Knjižnice i čitaonice u povijesti su Dalmacije odigrale važnu ulogu, ne samo kao kulturna središta i izvori informacija nego i kao promicatelji hrvatskoga jezika u javnom životu, hrvatske ikonografije i simbolike te kao mjesta začetka kulturnih i športskih društava koja su promicala nacionalnu svijest izvan njihovih prostora. U Dalmaciji su prve čitaonice otvorene 1860-tih godina u Splitu, Zadru i Dubrovniku a nedugo zatim i u manjim gradićima i mjestima na obali i otocima. Borbu za hrvatski jezik nasuprot talijanskog, započetu 1866. po principu „jedan jezik-jedan narod“, promicala je Narodna stranka. Prihvatanjem Gajeve štokavice kao standardnog jezičnog izraza Hrvata stvoreni su temelji nacionalnoga jedinstva.

Primat među bračkim čitaonicama drži pučiška čitaonica „Hrvatski skup“ osnovana već 1868. godine. Pobjeda Narodne stranke na izborima za Dalmatinski sabor 1870. dala je poticaj i drugima pa je 1874. u Nerežišćima osnovano „Narodno nerežiško društvo“, u Milni „Milnarsko narodno posijelo“ a u Sutivanu 8. lipnja iste godine čitaonica pod imenom „Narodna kavana k zastavi Slave“. Zapisano je da je vlasnik Pjerotić svoju čitaonicu: „Po hrvatsku nakitio, s grbom mile Trobojnice u središtu.“ Pod istom su trobojnicom Stivanjani sudjelovali i na dočeku austro-ugarskog cara i kralja Franje Josipa koji je pohodio Sutivan 23. travnja 1875.

Zanimljiva je i vijest iz Narodnog lista 1880. godine da su uprkos zabrani carinika, prilikom posjeta carskoga Namjesnika Stivanjani na svojim brodovima i kućama izvjesili hrvatsku trobojnicu s grbom i zbog toga

pozvani na obavijesni razgovor kod političkog činovnika u Supetru.

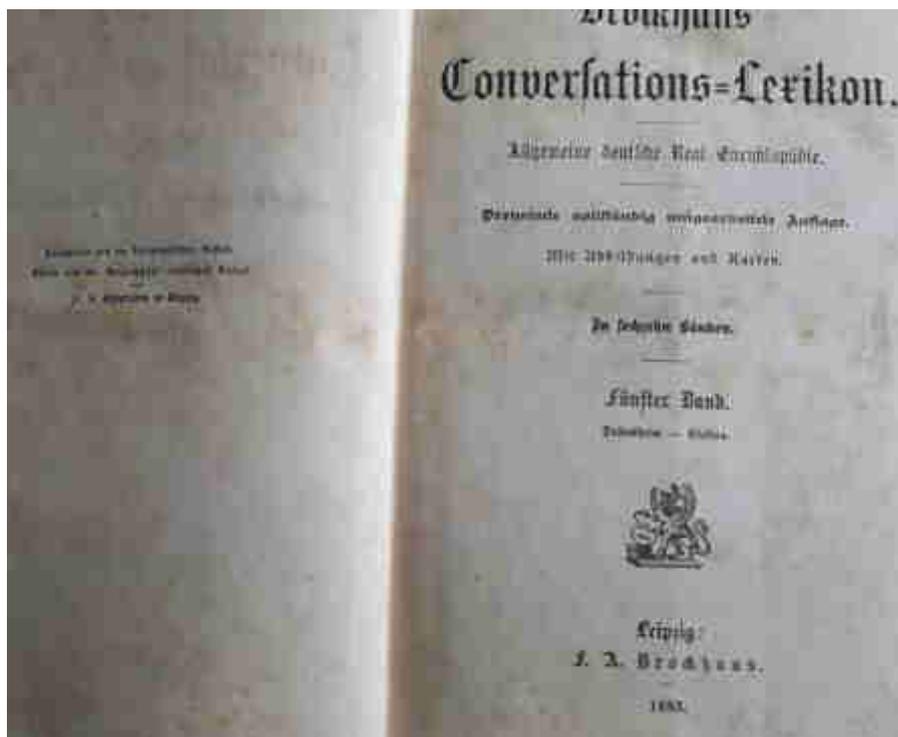
Osamdesete godine 19. stoljeća obilježila je na Braču politička borba „narodnjaka“ sa svojim čitaonicama i „autonomaša“ sa svojim „Casinima“ u kojoj su u konačnici prevladali „narodnjaci“ i postupno istisnuli talijansko nazivlje iz imena raznih društava na otoku. Nakon toga započinje „zlatno doba“ bračkih čitaonica koje osnivanjem raznih kulturnih društava svoju djelatnost šire kroz sve slojeve društva.

Nemamo podatke o tome do kada je djelovala prva stivanska čitaonica ali zabilježeno je da je 25. studenog 1882. godine nastojanjem tadašnjeg načelnika Ivana Lukšića Nižetića, dr. Stjepana Buzolića, Ivana Definisa i Petra Kirigina svečano otvorena čitaonica „Stivansko društvo“ čiju 140-tu godišnjicu obilježavamo ove godine u Narodnoj knjižnici Sutivan prigodnom izložbom. U čitaonici je 1890. održan svečani prijem za Stjepana Buzolića, pedagoga,

pjesnika i prevoditelja koji je tada bio zastupnik u Dalmatinskom saboru. Svečanosti je nazočilo 48 članova „Stivanskog društva“, a Sutivan je tada brojio 1875 stanovnika.

Prilikom 50-godišnjice biskupovanja J.J.Strossmayera 1900. g., koji je bio pokrovitelj osnivanju brojnih dalmatinskih čitaonica, Stivanjani su prema zapisima: „Uputili biskupu brzojavne čestitke, mjesto okitili sagovima, zapalili vatromet, a na Općini i Stivanskom društvu izvjesili trobojnice.“

Odigraši važnu društvenu i političku ulogu u tim godinama stvaranja svijesti o hrvatskome nacionalnom jedinstvu čitaonice su ostavile neizbrisiv trag u povijesti otoka Brača. Danas su narodne knjižnice u Sutivanu, Supetru, Postirima, Pučišćima, Selcima i Bolu nositelji kulturnoga i društvenoga života otoka te informacijski centri, čuvari i promicatelji prebogate bračke baštine.

100-godišnjica povratka zvona u stivanske zvonike

U nizu velikih godišnjica obilježen je i dan povratka zvona u stivanske kampanele

U Sutivanu je u sklopu programa obilježavanja svetkovina Vele Gospe i sv. Roka 2024. u utorak 13.8. održano predavanje povodom 100-godišnjice povratka zvona u stivanske zvonike. Održano je na šimatoriju župne crkve Uznesenja Marijina u centru mjesta.

Zvona su sa stivanskih zvonika zaplijenjena i skinuta 1918. godine u sklopu velikih rekvizicija zvona na području Austro-ugarske monarhije. Nova zvona su nabavljena uz veliku potporu stivanskih iseljenika uz čiju su pomoć sakupljena potrebna sredstva i izlivena nova zvona. Ta nova zvona vraćena su u zvonike crkve UBDM i crkve sv. Roka 1924. godine.

Povodom ove obljetnice tiskana je i prigodna brošura Narodne knjižnice Sutivan 'Stivanski zvonici i zvona'. Predavanje su održali Roko Zuanić Anakleto i Franjo Mlinac uz pomoć Nata Pivalice i Josipe Lukšić. Nazočnima se obratio i stivanski župnik don Jakša Rubinić.

Nazočne su slikom i riječju proveli kroz početak stivanske Župe, gradnju crkvi i njihovih zvonika, nabavku prvih zvona i okolnosti njihovog oduzimanja. Objašnjene su rekvizicije metala i dvije rekvizicije zvona tijekom I. svjetskog rata kao i slični primjeri u europskoj povijesti od Napoleonovih ratova do II. svjetskog rata.

Zatim se uz pomoć arhivskih zapisa rekonstruirao tijek nabavke novih zvona i njihov povratak u stivanske zvonike. Osvrnulo se i na važnu i veliku rekonstrukciju zvonika župne

crkve UBDM koja je provedena ratne 1993. godine.

Na šimatoriju je bilo izloženo jedno od zvona sv. Roka, skinuto nakon elektrifikacije zvona, kamena maketa stivanskog kampanela i iskrivljeni

čelični bat sačuvan nakon oduzimanja zvona 1918. godine.

Zanimljivo predavanje zaključeno je izvedbom legendarne pjesme 'Zvona moga grada' i naravno slavljeničkom zvonjavom stivanskih zvona.

Postavljanje geološkog stupa

Kao uvod u buduću geološku poučnu stazu na šetnici postavljen prvi brački geološki stup

Pred mnoštvom vrlo zainteresirane publike koja se okupila sa svih strana otoka Brača i iz Splita, u Sutivanu je u petak 22.9. svečano obilježeno postavljanje "Geološkog stupa Sutivan". Nazočni su bili, među ostalima: predstavnici županijske ustanove za upravljanje zaštićenim područjima SDŽ MORE i KRŠ, Klesarske škole Pučišća, LAG-a Brač, Planinarskog društva Profunda, Osnovne škole Supetar, Hrvatskog geološkog instituta i mnogi dr.

Razloge postavljanja stupa, njegovu svrhu i sadržaj te širu geološku priču vezanu za jedinstveni nalaz na području uvale Likva u Sutivanu, publici su objasnili i ispričali: znanstvenik Hrvatskog geološkog instituta dr.sc. Tvrtko Korbar i ravnatelj Narodne knjižnice Sutivan Franjo Mlinac.

Općina Sutivan već godinama usko surađuje s Hrvatskim geološkim institutom na realizaciji projekta poučne geološke staze koje je ovaj stup sastavni dio. Postavljen u centru mjesta, na atraktivnoj šetnici između općinske zgrade i rive, geološki stup Sutivan poziva prolaznike i znatiželjnike na otkrivanje i upoznavanje geološke prošlosti otoka Brača kao i nevjerojatne priče o velikom izumiranju na planetu Zemlji prije 66 milijuna godina.

Dokazi dog događaja zabilježeni su upravo u stijenama na području Sutivana. Ovaj stivanski lokalitet jedini na ovome dijelu planeta u plitkomorskim slojevima sadrži sačuvanu K-Pg granicu koja dijeli dva

velika geološka doba Kredu i Paleogen koja popularno nazivamo "doba dinosaura" i "doba sisavaca". Radi se o tankom glinenom sloju istaložene prašine bogate Iridijem koju je masivni udar asteroida u područje današnjeg Yucatana

raspršio po cijeloj zemaljskoj kugli. Područje na kojem se nalazi spomenuti sloj u postupku je proglašena zaštite kao geološki spomenik prirode, čime bi se naglasila njegova važnost i spriječila moguća devastacija.

Novi brački spomenik prirode: punta Likva-Bačva

Pri kraju postupak zaštite geološkog lokaliteta Likva – Bačva

Nastavno na višegodišnju suradnju Narodne knjižnice Sutivan i Hrvatskog geološkog instituta na formiranju geološke poučne staze na području Sutivana, početkom 2022. Općina Sutivan uputila je prijedlog javnoj ustanovi za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije MORE I KRŠ za pokretanjem postupka donošenja statusa zaštite „Geološkog spomenika prirode“ za područje obale od uvale Likva do uvale Bačva.

Radi se o globalno važnom geološkom lokalitetu na kojem je pronađena vidljiva K-Pg granica koja dijeli geološka doba Krede i Paleogena, ili „doba dinosaura“ i „doba sisavaca“ kako se uobičajeno laički nazivaju. Upravo u stijenama punte Likva-Bačva na otoku Braču zapisani su tragovi udara golemog asteroida koji je prije 65 milijuna godina pao na područje današnjeg poluotoka Yucatan i pokrenuo kataklizmičke procese koji su posljedično uzrokovali propast do tada prevladavajuće vrste na planeti – dinosaura.

Javna ustanova MORE I KRŠ na čelu s

ravnateljem Domagojem Lažetom prihvatila je inicijativu i započela s izradom propisane stručne podloge koju treba prihvatiti Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za zaštitu prirode, a potom i županijska Skupština. Radna skupina ustanove u više je navrata izašla na teren i uvjerala se u jedinstvena obilježja i važnost područja predviđenog za zaštitu.

Po ishodu statusa spomenika prirode lokalitet bi bio trajno zaštićen od moguće devastacije i bio izdvojen kao važna edukacijska točka za proučavanje geološke povijesti našega planeta.

Otvoren projekt interpretacije antičkog brodoloma u podmorju Sutivana

U razdoblju od 2008. do 2012. godine izvršeni su istražni radovi Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda Ministarstva kulture RH na lokalitetu antičkog brodoloma sa sarkofazima u podmorju nedaleko Sutivana na otoku Braču. Time su stvoreni uvjeti za daljnju društvenu valorizaciju i interpretaciju ovog izuzetno važnog nalaza materijalne kulturne baštine otoka Brača, te je pokrenuta izrada projektne dokumentacije od strane Općine Sutivan u 2018. godini.

Ljeta 2024. u Sutivanu je predstavljen prvi dio opsežnog projekta interpretacije arheološkog nalaza koji leži na dnu mora na dubini od 32 metra i trenutno je dostupan samo ronionicima s posebnom dozvolom. Upotrebom novih tehnologija: fotogrametrijskog snimanja, izrade 3D modela, primjenom virtualne stvarnosti (VR) i proširene stvarnosti (AR) pokušali smo ovaj vrijedan nalaz približiti širokoj publici na najatraktivniji mogući način. Nositelji projekta su Općina Sutivan i TZO Sutivan, a osmislila ga je i provodi ga Narodna knjižnica Sutivan.

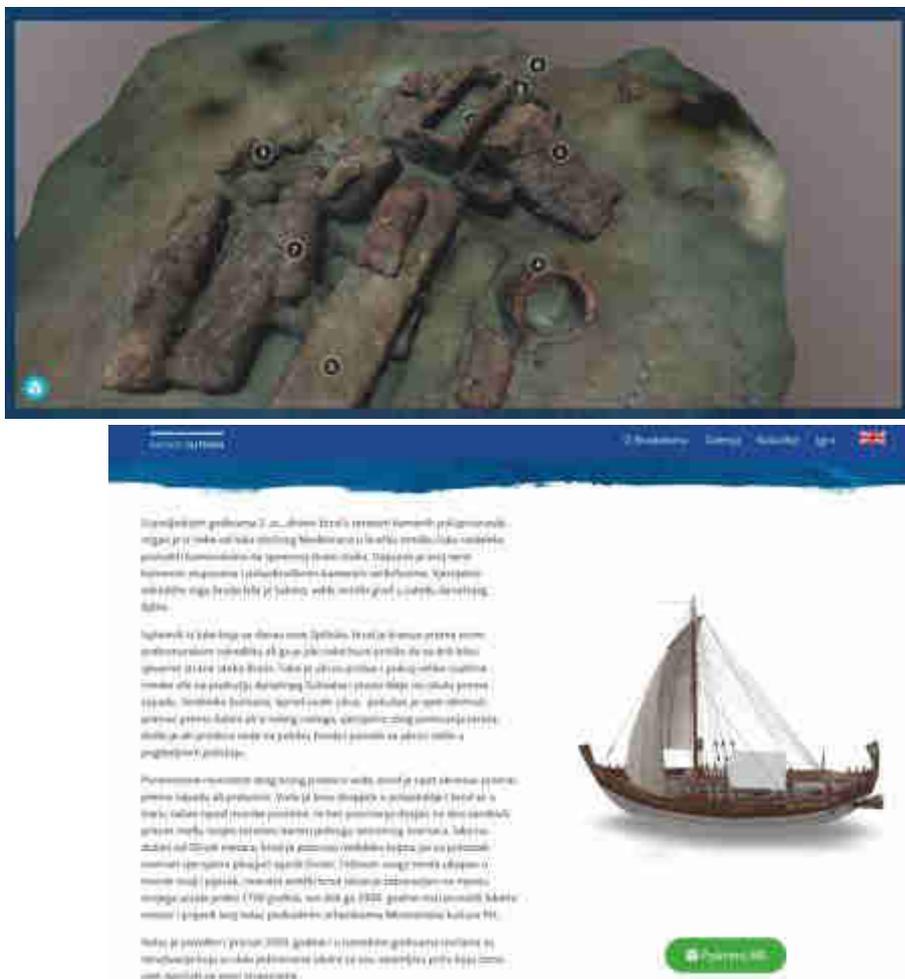
Partner u ovom dijelu projekta bila je Splitsko-dalmatinska županija, a financijsku potporu osigurala je i Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije. Izrađena je internet stranica anticki-sutivan.com sa sučeljem na hrvatskom i engleskom jeziku te mobilna aplikacija za iOS i Android platformu dostupna online i putem QR kodova na promidžbenim materijalima i na raznim lokacijama u Sutivanu. Stranica i aplikacija obiluju atraktivnim fotografijama, 3D modelima i znanstveno-popularnim

Antički brodolom

tekstovima o samom nalazu u Sutivanu i o širem okruženju brodoloma te o antičkoj baštini na otoku Braču i splitskom području. Na stivanskoj rivi postavljen je kiosk s interaktivnim ekranom i sučeljem putem kojeg se spomenuti sadržaji mogu pregledati na licu mjesta i dobiti upute za instaliranje mobilne aplikacije.

Poseban trud uloženi je u izradu preciznog 3D modela lokaliteta te nekoliko „scena“ virtualne i proširene stvarnosti koje se djelomično mogu konzumirati putem web stranice i kioska ali najatraktivnije su i namijenjene upravo mobilnim uređajima poput tableta i mobitela. Pomoću njih korisnici mogu vidjeti rekonstruirani antički brod u

sutivanskoj luci, te ga promatrati kao stvarni objekt putem proširene stvarnosti, šetati oko njega i fotografirati ga. Na vrhu lukobrana (Velog mosta) u Sutivanu odigrava se scena u kojoj mornari i rimski vojnici bacaju igraću kockicu, jedan od najzanimljivijih i rijetkih nalaza na lokalitetu. Najvažniji je virtualni prikaz plovidbe i potapanja antičkog broda na pučini koji je najbolje doživjeti upravo na moru, što će biti u prilici uzvanici otvaranja koji će brodom Mali Jure otići do samog lokaliteta nedaleko uvale Likva. Nakon dramatične scene potapanja moguće je razgledati sadašnji izgled lokaliteta na dnu mora s interaktivnim pojašnjenjima. Sve je aplikacije i elemente proširene stvarnosti izradila domaća tehnološka tvrtka webLAB iz Splita.

Restauracija oltara

Temeljita obnova oltara u stivanskoj župnoj crkvi

Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije nalazi se u Sutivanu na otoku Braču. Građena je u razdoblju od 1585. do 1800. godine u kasnorenesansnom stilu. Unutrašnjost crkve krasi glavni kameni oltar koji je smješten na istočnom zidu te šest manjih oltara, djela majstora Dominika i Andrije Bertapelle iz Vrbovske na Hvaru.

U rujnu 2021. započeti su konzervatorsko- restauratorski radovi na oltaru Sv. Križa i menzi oltara Srca Isusovog.

Radove su u sklopu ljetne škole izvodili profesori i studenti s Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu i University of Applied Arts Vienna.

Svi zahvati su provedeni prema nuputcima iz prethodno izrađenog Elaborata zatečenog stanja i prijedloga konzervatorsko- restauratorskih radova.

U rujnu 2024. godine nakon četiri godine završeno je čišćenje svih šest bočnih oltara u crkvi.

Ovom prigodom napravljen je Elaborat o svim daljnjim radovima koji predstoje nakon ove faze čišćenja.

Kroz ove četiri godine radova u crkvi je pomogla i Općina Sutivan financirajući smještaj i prehranu profesora i studenata koji su izvodili radove.

Nova faza radova tek predstoji u narednim godinama.

Bibliografija Sutivana

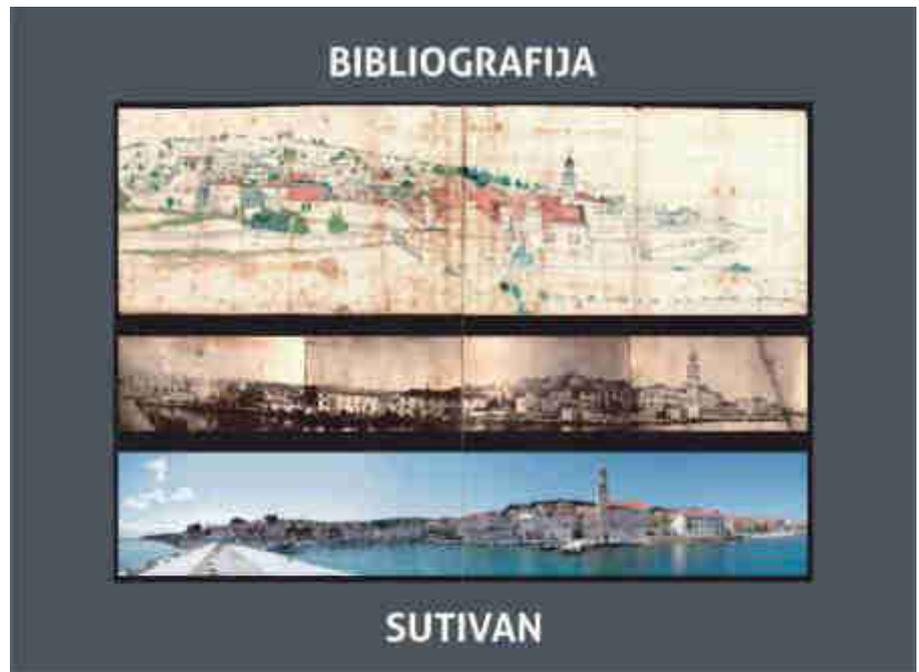
Narodna knjižnica Sutivan objavila je na svojim mrežnim stranicama bibliografiju radova o Sutivanu i radova vezanih za Sutivan, kao važan doprinos istraživanjima prošlosti i sadašnjosti Sutivana, u više znanstvenih područja.

Bibliografijom se mogu poslužiti svi znanstvenici, studenti i drugi istraživači koji obrađuju u svojim djelima Sutivan ili šire geografsko područje kojega je Sutivan sastavni dio.

Bibliografija je također poziv zainteresiranim čitateljima, prvenstveno onima vezanim za Sutivan, da otkriju što je sve do sada napisano o Sutivanu u širem ili užem kontekstu i naravno, pronađu u navedenim radovima nešto što do sada nisu znali o ovome mjestu.

Bibliografija se temelji prvenstveno na znanstvenim radovima, diplomskim i završnim radovima, knjigama, časopisima i drugim publikacijama, ali ne pokriva

područje dnevnog tiska, osim ako se ne radi o opširnijim reportažama. Trenutno sadrži preko 180 jedinica popisane građe i periodično će se popunjavati novim natuknicama.

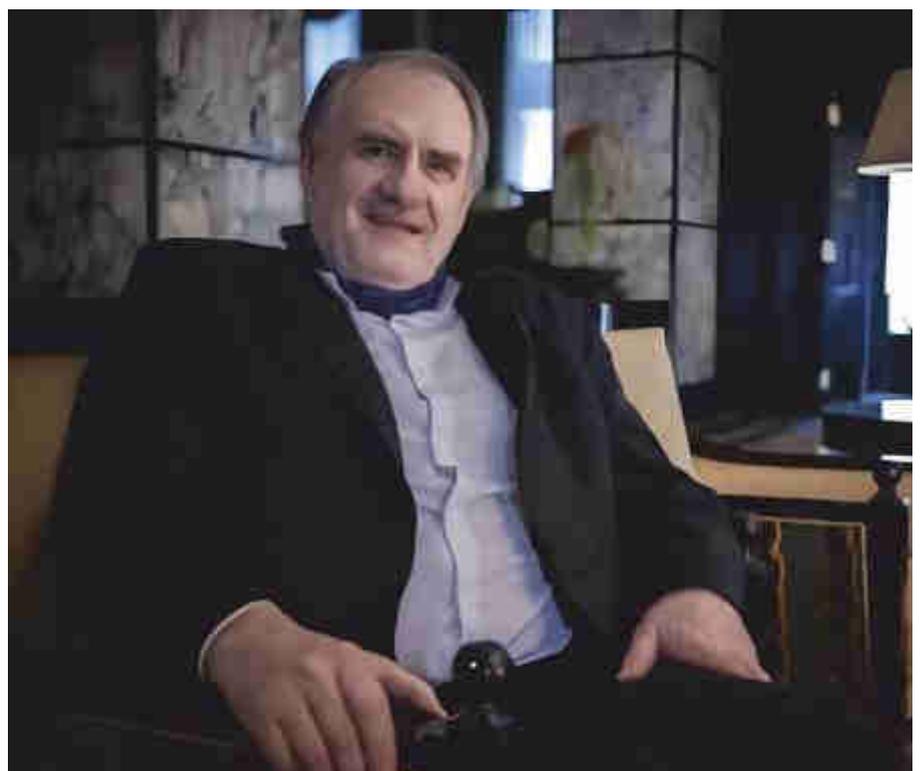

Stivanski akademik

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti održala je u četvrtak 16. svibnja 2024. izbornu skupštinu na kojoj je izabrano 17 novih redovitih članova, 6 dopisnih članova i 15 članova suradnika HAZU.

Jedan od novih redovnih članova u Razredu za književnost je stivanski književnik Dražen Katunarić.

Velika je to i zaslužena počast dugogodišnjem Draženovom pjesničkom, književnom, uredničkom i izdavačkom plodnom radu, kojim je na razne načine obogatio hrvatsku kulturnu scenu. Svojim je posebnim angažmanom na izdavanju monografije "Sutivan, kulturna povijest" zadužio i svoj voljeni Sutivan, u kojem provodi veliki dio godine u stvaranju novih djela.

Mačka u kampanelu

Iz tiska je 2022. izašla ilustrirana priča o poznatoj i zabavnoj stivanskoj legendi

Iz tiska je u izdanju Narodne knjižnice Sutivan upravo izašla ilustrirana „Priča o mački u kampanelu / The Story about the Cat in the Belfry“ za koju je ilustracije izradio slikar Dražen Jerabek, a tekst prema usmenoj predaji prilagodio Franjo Mlinac.

U luksuznom tvrdom uvezu, obima 30 stranica s predivnim ilustracijama u boji, priča je namijenjena čitateljima svih uzrasta koji će na atraktivan način saznati zašto je Sutivan na otoku Braču jedino mjesto na svijetu koje ima mačku u kampanelu i kako je do toga došlo.

Slikovnica je dvojezična, na hrvatskom i engleskom jeziku, tako da omogućuje i strancima koji dolaze na otok Brač da se upoznaju s ovom jedinstvenom legendom koja je brojnim aktivnostima raznih pojedinaca, narodne knjižnice, Općine Sutivan i Turističke zajednice postupno ugrađena u suvremeni identitet našega mjesta.

Podsjetimo se, u stivanskom zvoniku se od 2001. g. nalazi kamena skulptura mačke, 2016. HRT je u sklopu serijala „Otkrivamo Hrvatsku“ snimila dokumentarnu reportažu „Sutivan: mačka u kampanelu“, knjižnica je 2019. objavila brošuru „Mačka u kampanelu: ponos i predrasude“ u kojoj je nastanak legende datiran u 30-te godine prošlog stoljeća i u kojoj je prenesen tekst Marka Uvodića Splićanina na tu temu, općinska uprava je 2020. g. postavila na rivi skulpturu akademskog kipara Ante Strinića „Djevojčica s mačkom“, a ove je godine Sutivan dobio i ovu ilustriranu priču koja od sljedećeg tjedna ide u distribuciju širom Hrvatske.

Obnovljen legendarni događaj

Kamenovanje vapura

U ponedjeljak 10. lipnja 2024. Sutivan su posjetili učenici 1a. razreda OŠ ŽNJAN-PAZDIGRAD iz Splita, koji pod vodstvom svoje učiteljice Ane Domazet održavaju brojne kreativne aktivnosti inspirirane stivanskom "Pričom o mački u kampanelu".

Sada su se imali priliku uživo upoznati s poznatom stivanskom kamenom mačkom, brončanom skulpturom „djevojčice s mačkom“ na rivi kao i drugim stivanskim zanimljivostima: kamenim pitarima na šetnici Blato koji pričaju priču o ribama, moru i ribolovu te geološkim stupom koji priča o prošlosti naše planete i zatim skulpturom stivanskog zaštitnika sv. Roka. Prošetali su i do crkve sv. Roka da bi čuli priču o zavjetnim maketama a zatim se družili sa svojim vršnjacima u područnoj školi u Sutivanu.

Popodnevne sate proveli su u Narodnoj knjižnici Sutivan u kojoj su izvodili igrokaze, recitacije, pjevali i pričali priču o „mački u kampanelu“. Postavljena je bila i izložba njihovih likovnih radova.

Napokon, prilikom odlaska katamarana splitska i stivanska djeca rekonstruirala su povijesni događaj „kamenovanja vapura“ koji je uslijedio nakon višegodišnje ljutnje starih Stivanjana na povike: „Stivanjani, imate mašku u kampanel“ ili „Mijau, mijau!“ koji su se skoro svakodnevno čuli po odlasku broda iz stivanske luke.

Ovaj puta su papirnate kuglice glumile kamenja, tako da nije bilo razbijenih stakala i glava već samo puno dječjeg smijeha, mjaukanja i lajanja na opće čuđenje drugih putnika u katamaranu i turista koji nisu svjesni da su boravili u jedinom mjestu na svijetu koje ima „mačku u kampanelu“!

Prevedena prva zbirka pjesama čileansko - stivanskog pjesnika

Nedavno je svjetlo dana ugledalo novo izdanje Narodne knjižnice Sutivan objavljeno uz potporu Općine Sutivan i Ministarstva kulture i medija RH: zbirka izabranih pjesama UZVIŠENA GESTA LJUBAVI predstavnika prve generacije čileanskih pisaca hrvatskoga podrijetla Antonia Rendića Ivanovića (1896. – 1993.).

Antonio R. Ivanović kulturna je ličnost na sjeveru Čilea, posebno u regiji grada Antofagaste od 400.000 stanovnika gdje brojne javne ustanove i ulice nose njegovo ime. Svojim liječničkim, znanstvenim, humanističkim i pjesničkim radom ostavio je neizbrisiv trag u svojoj „drugoj domovini“ u koju je stigao s roditeljima iz Sutivana na otoku Braču kao četverogodišnji dječak, ali nažalost njegov plodonosan rad nije dovoljno poznat u zemlji iz koje je potekao.

Narodna knjižnica Sutivan koja od osnutka 2000. godine nosi njegovo ime ovim izdanjem želi skrenuti pažnju domaćoj javnosti na njegovo literarno djelo koje broji preko 50 zbirki poezije na španjolskom jeziku ali također i na njegovu životnu misiju nesebičnog pomaganja potrebitima zbog koje je danas posthumno u procesu beatifikacije pri Svetoj stolici u Vatikanu.

Antonio je kao pisac preteča nevjerojatnog broja od preko 300 afirmiranih pisaca hrvatskoga podrijetla u Čileu što je fenomen na koji Narodna knjižnica Sutivan uz pomoć brojnih donatora ukazuje bogatom referentnom zbirkom čilo-hrvatske književnosti „Druga domovina“, jedinstvenom u hrvatskom kulturnom i baštinskom prostoru.

Objavljena zbirka UZVIŠENA GESTA

LJUBAVI donosi prijevode 60 izabranih autorovih pjesama koje potpisuju Marija Roščić Paro i Boris Beck, na 72 stranice u mekom uvezu i

atraktivnom grafičkom oblikovanju. Navedeno je u kojim su zbirkama i kada pjesme izvorno objavljene uz predgovore i kraće bilješke o piscu.

Objavljena stručna analiza stivanske zbirke

Krajem 2024. godine iz tiska je izašla iscrpna trojezična stručna analiza posebne knjižne zbirke „Druga domovina“ koju od 2013. godine sakuplja Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović Sutivan. Smještena na otoku Braču, koji je ishodište hrvatskog iseljeništva u Južnu Ameriku, a posebice u državu Chile, zbirka sakuplja književna djela hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka s naglaskom upravo na republiku Chile ali i s drugih područja brojne i svijetom raštrkane hrvatske dijaspe.

Zahtjevnog posla analize i vrednovanja sadržaja stivanske zbirke prihvatila se vrsna zagrebačka hispanistica Mirjana Polić Bobić, prof. emerita Sveučilišta u Zagrebu,

između ostalih zadaća i glavna urednica časopisa Hrvatska revija Matice hrvatske. Autorica je kroz dvije godine temeljito pregledala i isčitala više od 780 jedinica knjižne građe koje zbirka do sada posjeduje i stalno ih nadopunjuje, te dala njihov pregled prema zemljama podrijetla, s naglaskom na posebno vrijedna djela, u više slučajeva dostupna hrvatskim čitateljima i istraživačima jedino u ovoj knjižnici. Također je dala preporuke potencijalnim istraživačima te građe kao i smjernice za daljnje popunjavanje zbirke.

Analiza je objavljena na hrvatskom,

španjolskom i engleskom jeziku prvenstveno kako bi skrenula pozornost kulturne javnosti na postojanje zbirke, definirala njenu jedinstvenost i opravdanost postojanja na „periferiji“ hrvatskog knjižničnog sustava, te omogućila u budućnosti njeno uvrštenje na popis hrvatske kulturne baštine čemu teže njeni osnivači, spomenuta narodna knjižnica i sama Općina Sutivan.

Predgovore knjizi napisali su Božo Biškupić i Patricia Stambuk Mayorga, a knjiga je dostupna kao besplatno izdanje svim zainteresiranim ustanovama i institucijama.

Stivanski slikar iz 17 st.:

Mate Otoni Napoli

Malo je poznata ali vrlo zanimljiva činjenica da je u Sutivanu u drugoj polovici 17. stoljeća djelovala umjetnička radionica slikara Mate Otoni Napolija (Mate Otoni, Mattio Ottoni, Matei de Otonis pictoris dicti Napoli, Matio Napoli, Mattio Napoli, Mattio Napuli).

Prvi je to iz matičnih knjiga Sutivana utvrdio poznati brački povjesničar Andre Jutronic, kasnije je to spomenuo Kruno Prijatelj u: Kulturnim spomenicima otoka Brača, a konačno u svome izvornom znanstvenom radu: „Slikar Mate Otoni Napoli“ obrazložio splitski povjesničar umjetnosti i akademik, nedavno preminuli dr. Radoslav Tomić.

Mate Otoni je bio stivanski zet, oženjen za Mandu Zuanić, s kojom je oko 1660. živio u Zadru, gdje im se rodio sin, a kasnije u Sutivanu gdje je rođeno još troje njihove djece. Jutronic ih prvi put bilježi u Sutivanu 1667. godine kao krsne kumove što se kasnije ponovilo i 1674. i 1677. godine. U župskom arhivu bila je sačuvana i Otonijeva oporuka iz 1678. kojom je on župskoj crkvi: „... ostavio neku svoju sliku, koja da prikazuje Gospu.“.

Ne znamo danas o kojoj se točno slici iz oporuke radi, ali potvrđeno je autorstvo slike Sv. Antuna Padovanskog, koja se nakon restauracije nalazi izložena u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Majstor Mate Otoni iz svoga je ateljea u Sutivanu organizirao vrlo složen posao, ne samo slikanja nego i izrade drvenih oltara, predoltarnika i ukrasnih okvira koje je isporučivao ne samo u crkve na otoku Braču nego i u Poljica, omiško i makarsko primorje te u Split i Solin. Taj se njegov „srednjodalmatinski opus“ naknadno dopunio i oltarnom palom Sv. Antuna

Padovanskog iz franjevačkoga samostana u Kraju na Pašmanu te oslikanom drvenom tavanicom u crkvi sv. Bernardina u franjevačkom samostanu sv. Eufemije u Kamporu na otoku Rabu. Slikar Napoli izradio je rapski ciklus 1669. što je najraniji spomen njegove djelatnosti, koja je trajala i nakon 1695. g. kada je postavljena njegova oltarna slika u kapeli sv. Dujma u Manastirinama u Solinu.

Radoslav Tomić popisao je dvadeset (20) Otonijevih djela u monografiji „Matej Otoni, slikar u provinciji“ tiskanoj u Omišu 1997. godine. Još uvijek nije jasno Otonijevo podrijetlo, da li je bio doseljenik s Apeninskog poluotoka ili iz nekoga hrvatskog primorskog grada. Bilo kako bilo, u Sutivanu je djelovao više od 30 godina što ga čini prvim povijesno potvrđenim stivanskim umjetnikom.

Avanture dječaka Zena

Objavljena ilustrirana priča: nastavak projekta interpretacije antičkog brodoloma u Sutivanu

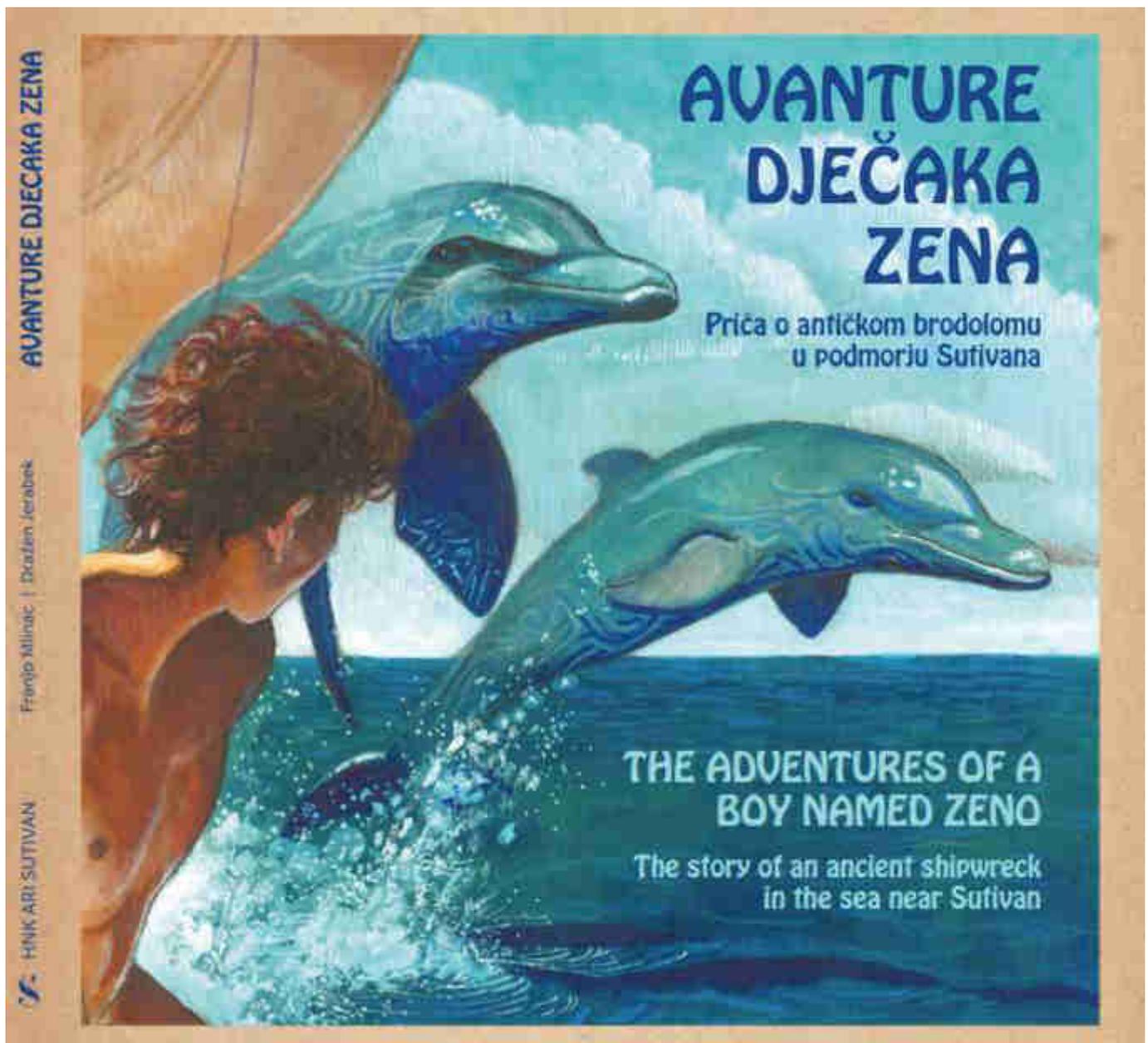
Iz tiska je u ožujku 2025. izašla ilustrirana priča o antičkom brodolomu u podmorju Sutivana: „Avanture dječaka Zena“ koju je napisao stivanski interpretator baštine Franjo Mlinac a oslikao poznati hrvatski ilustrator Dražen Jerabek, isti dvojac koji je prije

nekoliko godina objavio „Priču o mački u kampanelu“, još jednoj stivanskoj posebitosti.

Dječak Zeno, rodom iz Nicopolisa, mornar je na antičkom brodu koji dolazi iz neke od luka Istočnog Mediterana u antičku luku Splitska kako bi ukrcao kameni teret za svoje vjerojatno odredište – antički grad Salonu u zaleđu današnjeg Splita. Sudbina mu nije namijenila siguran dolazak do odredišta već se brod sa svojim teretom potopio nedaleko današnjeg Sutivana. Kako je to sve izgledalo doznat ćemo iz perspektive mladog mornara Zena.

Sam nalaz brodoloma rekognosciran je 2006. godine kada su vršeni istražni radovi na lokalitetu koji su dali osnovne okvire ovoj priči u širem okviru prebogatog antičke baštine otoka Brača i njegovog okruženja.

U narednim će se godinama projekt nastaviti i drugim planiranim aktivnostima. Iza ukupnog projekta stoji Općina Sutivan i TZO Sutivan a provodi ga Narodna knjižnica u Sutivanu. Ovaj dio projekta velikodušno su financirali Splitsko – dalmatinska županija i Turistička zajednica Splitsko dalmatinske županije na čemu im se zahvaljujemo.

Sutivan u medijima

INDBX-HR NASLOVNICA VIJESTI SPORT MAGAZIN OGLASI RECEPTI OSTALO

Vijesti Najnoviji Najčitaniji Novost Zagreb Rijeka EU Svijet Znanost Onlajnkronika Komentari Navedi: **2024**

Ministrica Vučković svečano otvorila vrtić na Braču

10 min
20:28: 07. rujna 2024.

NAJNOVIJE

- 9 min** VIDEO Letjelica s mekim zrakom počinje letjeti
- 9 min** Srećki: Šimpa 37 konačno broje
- 11 min** Svob. sindikata: Ma sindikatu pobijedi S
- 20 min** HRM donio odluku o kreditu
- 22 min** Trump: Hvali će biti o

U moru kod Sutivana pronašli živu plemenitu perisku, nazvali su je Jasna: 'Ovo budi nadu!'

U Arhivskom čuvaju Jadrana znano potvrđeno tek 26 živih jedinki plemenite periske, uz redovno provođenje jedinke na razjaplilu u

SPLITSKA DALMATINSKA ŽUPANIJA

PRAVO MISTO

Radost | Participe | Izopreznost | Svesvestnost | Opreznost

USTROJ | ŽUPANIJA | NATJEČAJI | AKTUALNO | JAVNA NABAVA | GLASNIK | OBRASCI | DOKUMENTI

6. rujna 2024.

SUTIVAN: Svi učenici uskoro u jednoj smjeni, proširuje se i važna prometnica

MORE

LAG BRAČ: Više od pola milijuna kuna za projekte: spiza i radionice u sjećanje na stivanske ribare

MORE

'FALA TI MORE' Uporna kiša i uzburkano more ni omeli prvo izdanje božićnog ribolova u Sutivanu: ulovljeno ukupno 11,45 kg, pobjedila ekipa 'Sić pun

Sutivan u medijima

Blago sutivanske knjižnice pravi je spomenik čileanskim Bračanima; zavirite u impresivnu zbirku koja krije odu zavičajju

OTOK PRIČA - SUTIVAN

23K views • 1 month ago

U znaku mora, vitra i adrenalina: završena spektakularna dalmatinska avantura na dva kotača "Uvati vitar"

Uzbuđujuća je i oveličava priča o dva izlaska iz mora - dva izlaska iz mora i dva izlaska iz mora

10. prosinac 2024. u 10:00:00

Facebook YouTube Instagram

Vijenac 801

Hrvati izvan domovine

O zbirci *Druga domovina / Dos patrias* Narodne knjižnice u Sutivanu

Knjige koje povezuju Hrvate

Piše Mirjana Polić Bobić

Tijekom 10 godina u zbirci Narodne knjižnice u Sutivanu na Braču prikupljeno je preko 780 jedinica raznorodne i zanimljive knjižne građe na šest jezika. Izdanja su nastala u hrvatskoj dijaspori ili u Hrvatskoj, ali govore o dijaspori

U okviru svog ukupnog knjižnog fonda Narodna knjižnica u Sutivanu na otoku Braču čuva i knjige koje po svom sadržaju, a dijelom i po načinu na koji su tamo prispjele, tvore poseban i osobit dio te knjižnice. Posjedi su naslovi i izdanja nastala u hrvatskoj dijaspori ili u Hrvatskoj, ali govore o dijaspori. Te su knjige skupljene u posebnu zbirku koja nosi dvojezični, hrvatski i španjolski naziv: *Druga domovina / Dos patrias*. Dijaspore je, dakle, tema i opravdanje utemeljenja zbirke, a španjolski dio naziva nametnuo se kao posljedica okolnosti što je najveći broj naslova koji nisu na hrvatskom, upravo na španjolskom jeziku. Naime, najveći broj dosadašnjih donacija za zbirku posredno ili neposredno je došao iz hispanjskog svijeta, navlastito iz Čilea. Poznato je da je upravo s otoka Brača, iseljeničkog

Matica hrvatska

- © Matici hrvatskoj
- Novosti
- Učlanite se
- Odjeli
- Ogranci
- Društva prijatelja i partneri
- Kontakt

Izdavaštvo

- Knjige
- Vijenac
- Kolo
- Hrvatska revija
- Prirodoslovlje
- Elektroničke knjige

U Sutivanu održana jedinstvena modna revija pod nazivom „Kada moda slijedi arhitekturu“

Autorka

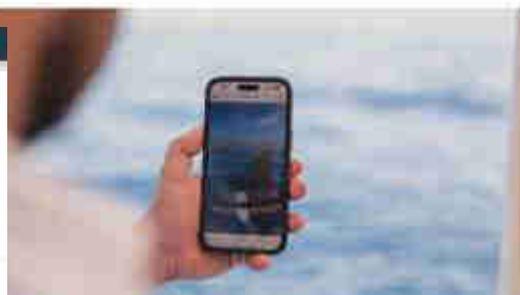
10. prosinac 2024. u 10:00:00

Facebook YouTube Instagram

NOVE TEHNOLOGIJE Virtualna stvarnost: zaronite do antičkog brodoloma kod Brača uz pomoć - mobitela!

10. prosinac 2024. u 10:00:00

801 - 21. studenoga 2024. | Arhiva

• Nastavnik

Program rada u narednom razdoblju

Dajemo sažeti prikaz važnijih aktivnosti i projekata planiranih u narednom razdoblju

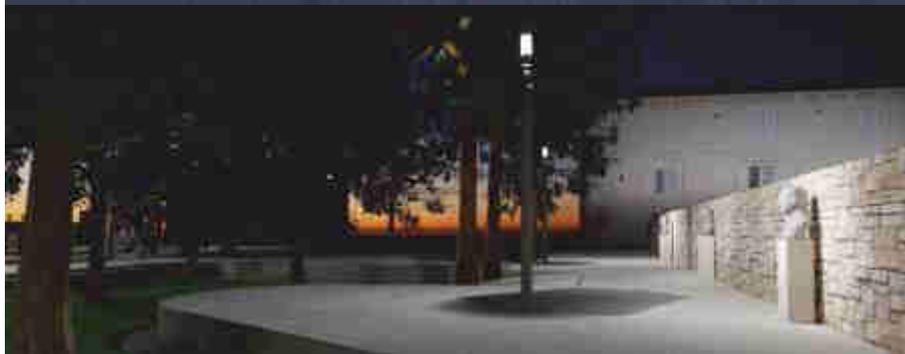
UREĐENJE CENTRALNOG PARKA U SUTIVANU

Projektom se povezuju četiri javna prostora – riva, aleja palmi, postojeći park i novoplanirani park južno od njega, stvarajući funkcionalnu urbanu cjelinu u skladu s Prostornim planom Općine Sutivan. Park postaje poveznica između aleje palmi i budućeg zelenog prostora u prodolcu.

Zaštita prostora i fazna realizacija Park i trg ispred općinske zgrade nalaze se unutar zone A konzervatorske zaštite (Registar kulturnih dobara RH, Z-6546), zbog čega projekt ima posebne uvjete zaštite. Prva faza radova uključivala je uređenje prostora ispred općinske zgrade, dok će druga obuhvatiti cjelokupno preuređenje parka.

Povezivanje prostora i očuvanje zelenila

Postojeći park, oblikovan prije više od 100 godina, zbog denivelacije se tijekom obilnih kiša pretvara u privremeno jezero. Projekt predviđa njegovo produženje i spajanje s prirodnim krajobrazom prodolca. Aleja palmi, važan urbani element, prirodno će se usmjeriti prema budućem parku. Postojeća česma bit će premještena i rotirana uz suglasnost konzervatora, dok će obelisk i biste dobiti reprezentativnije lokacije.

Nivelacija terena i sustav odvodnje Park će se izravnati kako bi se spriječilo plavljenje, a stabla će biti zaštićena postavljanjem rešetki koje omogućuju prodor vode do korijena. Oborinska odvodnja provodit će se fazno, uz buduće povezivanje s projektom „Regulacija donjeg toka bujice Sutivan“. Bolesna stabla bit će uklonjena, dok će se zdrava sačuvati.

Parterno uređenje i urbani mobilijar Postavit će se kamene ploče, klupe, koševi za smeće, stalci za bicikle i dječje igralište. Park će imati tri funkcionalna „otoka“:

Prvi, uz općinsku zgradu, s autohtonim grmljem i komunikacijskim površinama od tikovine.

Drugi, s antistres podlogom, bit će prostor za dječje igralište i okupljanje.

Treći, između prva dva, ostaje na postojećoj visinskoj razini, s rampama za pristupačnost.

Spomenik i kulturni elementi U središtu parka planira se spomenik Antonio Rendiću Ivanoviću, liječniku i pjesniku, koji simbolizira sutivansko i bračko iseljništvo.

Program rada u narednom razdoblju

NADOGRADNJA LUKE

Kako bi Sutivan osigurao cjelogodišnju katamaransku vezu sa Splitom, nužno je provesti određene infrastrukturne zahvate koji će povećati sigurnost i funkcionalnost luke.

Ključni koraci uključuju produženje postojećeg lukobrana (Veliki most) te izgradnju novog pratećeg lukobrana u blizini „Palme“. Ove mjere omogućile bi bolju zaštitu luke od jakih vjetrova, posebno tijekom zimskih mjeseci, čime bi se osiguralo sigurno pristajanje katamarana u svim vremenskim uvjetima.

Osim što bi nova infrastruktura omogućila pouzdanu pomorsku povezanost sa Splitom tijekom cijele godine, značajno bi doprinijela i zaštiti komunalnih vezova od udara tramuntane, smanjujući rizik od oštećenja brodica i plovila lokalnog stanovništva. Time bi se dodatno unaprijedila kvaliteta lučke infrastrukture, što bi imalo pozitivan utjecaj na razvoj turizma, gospodarstva i svakodnevnog života stanovnika Sutivana.

UREĐENJE OBALNOG POJASA

Općina Sutivan kontinuirano ulaže u poboljšanje obalnog pojasa kroz postavljanje pontona, tuševa na svim plažama i plutača za sigurnost plivača. Osim toga, provode se radovi na nasipanju i dohranjivanju plaža kako bi se osigurala njihova dugoročna stabilnost i kvaliteta.

U sklopu ovih aktivnosti izrađeno je idejno rješenje za uređenje plaže zapadno od plaže Grgina, koje je dio šireg plana postavljanja zaštitnih pera duž obale. Projekt predviđa:

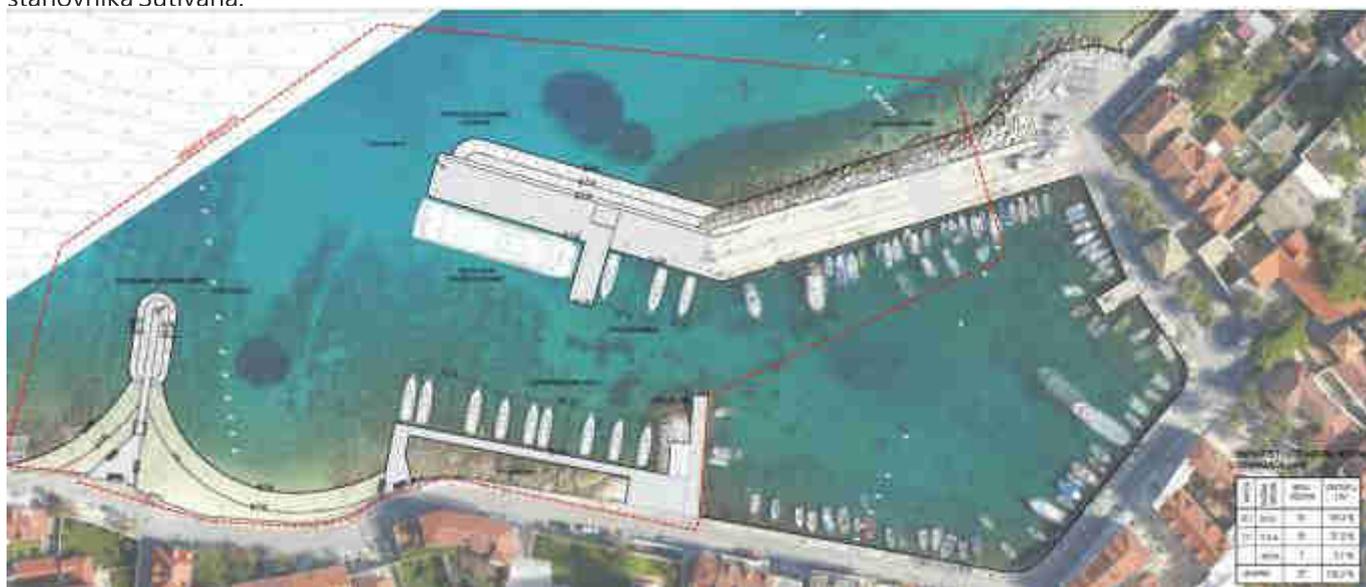
- proširenje plaže dodavanjem novih šljunčanih površina,

- izgradnju zaštitnog pera i praga kako bi se spriječila erozija uzrokovana valovima,

prilagodbu katastarskih granica stvarnom stanju obalne linije, uključujući dijelove plaže Grgina koji trenutačno nisu obuhvaćeni službenim granicama.

Planirani zahvat nalazi se unutar zone „Rekreacija – kupališta (UP)“, gdje su dozvoljeni radovi na uređenju obale, uključujući održavanje i nasipanje šljunka, uređenje sunčališta i izgradnju manjih pera za zaštitu plaže.

U sklopu projekta planirana je izgradnja jednog zaštitnog pera te nasipanje kamenog materijala i plažnog pijeska, čime će se osigurati dugoročna stabilnost plaže i poboljšati uvjeti za korištenje obalnog područja.

Program rada u narednom razdoblju

UREĐENJE SPORTSKOG CENTRA BUNTA

Općina Sutivan izrađuje idejno rješenje za sportski centar Bunta, nadovezujući se na novo malonogometno igralište s tribinama. Bunta, smještena u istočnom dijelu naselja, već godinama služi kao sportsko središte, obuhvaćajući nogometno igralište s umjetnom travom, balotaške terene, dječji park te objekt „Sokolana” s teretanom i dvoranom.

Dosadašnja ulaganja bila su djelomična, zbog čega su neki sadržaji dotrajali. Planirana obnova uključuje:

- uklanjanje četiri stara balotaška terena i izgradnju igrališta za basket (3x3), stolnog tenisa te manje građevine sa svlačionicama, sanitarnim čvorom i društvenom prostorijom,
- proširenje dječjeg parka i njegovo uklapanje u okoliš,
- uređenje parkirališta u južnom dijelu, prilagođeno krajobrazu.

Sačuvat će se postojeće zemljano balotaško igralište i povezati s novim sadržajima, stvarajući mjesto za okupljanje i druženje. Ovim projektom završava uređenje predjela Bunta, objedinjavanjem svih sportskih i rekreacijskih površina u jedinstvenu cjelinu. Također, predviđena je obnova ugostiteljskog prostora „Avion”.

Program rada u narednom razdoblju

OTVARANJE AMBULANTE OBITELJSKE MEDICINE U SUTIVANU

Zahvaljujući velikom trudu i zalaganju Općine Sutivan prema nadležnim institucijama u području zdravstvene skrbi, Ministarstvo zdravstva donijelo je Odluku kojom se Sutivan ponovno vraća u mrežu timova u djelatnosti opće/obiteljske medicine na razini primarne zdravstvene zaštite.

Ovim je korakom ostvarena ključna zakonska pretpostavka za uspostavu ambulante obiteljske medicine. Trenutno se intenzivno radi na uređenju prostora, a očekuje se da će do kraja tekuće godine Sutivan napokon dobiti stalnog liječnika.

Uz ranije otvorenu ljekarnu, dolazak stalnog liječnika značajno će poboljšati zdravstvenu zaštitu mještana. Time će se stanovnicima Sutivana olakšati pristup medicinskim uslugama, smanjiti potreba za odlaskom u Supetar te izbjeći duga čekanja na preglede.

STRATEGIJA PRIKUPLJANJA OTPADA

Općina Sutivan nastavlja s postavljanjem novih zelenih otoka i ukopnih kontejnera u skladu s planom odvajanja i prikupljanja otpada. Cilj ove inicijative je osigurati čišći, ljepši i ekološki održiv Sutivan za sve njegove stanovnike i posjetitelje. Dosad je na području općine postavljeno pet zelenih otoka, putem kojih se odvojeno prikupljaju papir, staklo, tekstil i plastika. Postojeće i buduće lokacije ovih otoka, zajedno s ukopnim kontejnerima, omogućit će bolje gospodarenje otpadom te pridonijeti očuvanju prirodne ljepote i urednosti mjesta.

Zeleni otoci nalaze se na sljedećim lokacijama:

- Ulica Braće Jutronić
- Ulica Domovinskog rata
- Ulica Svetog Ivana
- Vukovarska ulica
- Ulica Ratac

U grafikama su prikazane sadašnje i buduće lokacije zelenih otoka i ukopnih kontejnera, čijom će se realizacijom dodatno unaprijediti kvaliteta života u Sutivanu.

REGULACIJA DONJEG TOKA BUJICE SUTIVAN – FAZA I

Bujica Sutivan prikuplja vode sa slivnog područja sjeverno od naselja i odvodi ih do mora. Nizvodno od ceste Sutivan-Milna prolazi kroz urbanizirani dio naselja, ali zbog neadekvatne odvodnje često dolazi do plavljenja.

Projekt obuhvaća regulaciju najnižeg dijela korita u duljini od 397 m.

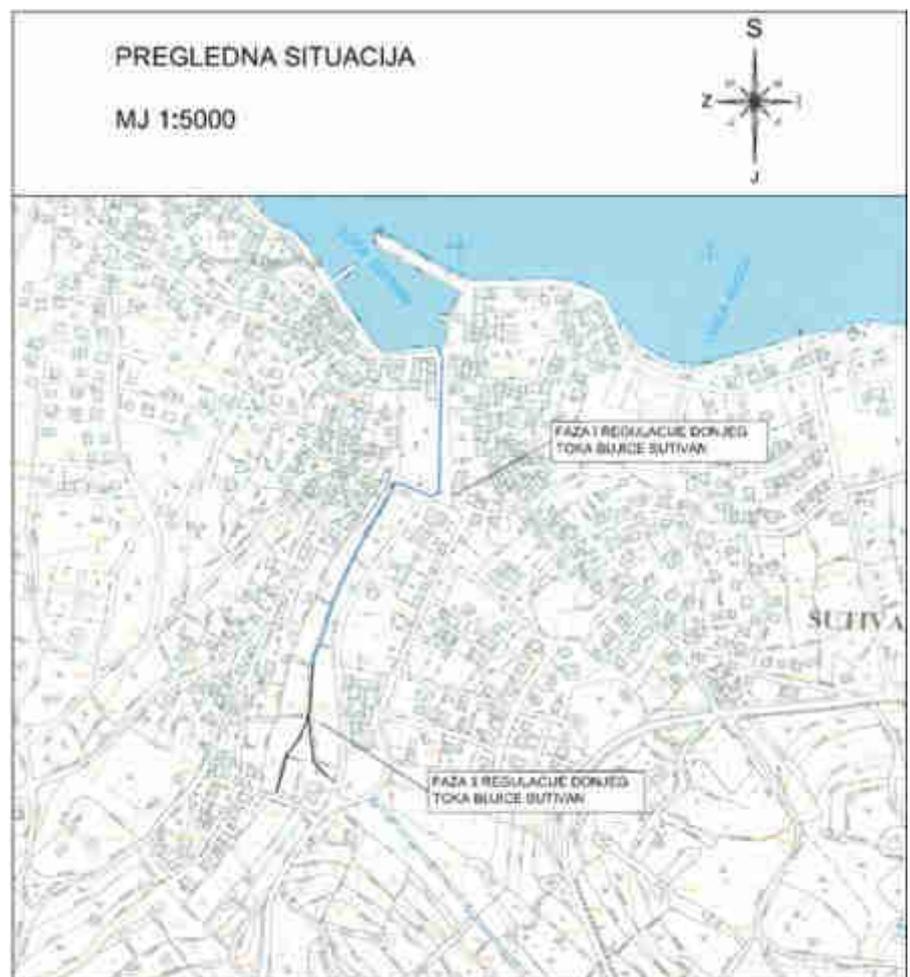
Trenutno je korito dijelom zapušteno, s urušenim obalnim zidovima i zatrpanim proticajnim profilom, a u centru naselja oborinske vode se razlijevaju po ulicama.

Planira se izgradnja zatvorenih armirano-betonskih kanala:

Prva dionica (203,92 m) – kanal presjeka 200 x 80 cm, s ugrađenim procjednicama za drenažu.

Druga dionica (194,47 m) – kanal presjeka 120 x 120 cm, također s procjednicama.

U sklopu radova rekonstruirat će se vodoopskrbni cjevovodi i kanalizacija. U projekt su uključeni Hrvatske vode i Vodovod Brač d.o.o., a u tijeku je ishođenje lokacijske dozvole. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 1.000.000 eura.

Program rada u narednom razdoblju

MJESNA MREŽA – VODOVOD, FEKALNI I OBORINSKI KOLEKTOR

Projekt obuhvaća izgradnju vodovoda, fekalne i oborinske odvodnje u ulicama Bana Jelačića i Hrvatskih velikana, s građevinskom dozvolom i postupkom javne nabave u tijeku. Procijenjena vrijednost iznosi 600.000 eura.

Radovima će se omogućiti odvodnja otpadnih voda za oko 400 korisnika te regulacija oborinskih voda, koje se prirodno slijevaju kroz Ulicu dr. Ante Tresića Pavičića. Projektirana količina oborinske vode iznosi 800 l/s, a sustav će vodu kanalizirati prema moru.

Predviđena je izgradnja:

fekalnog kolektora (853 m),

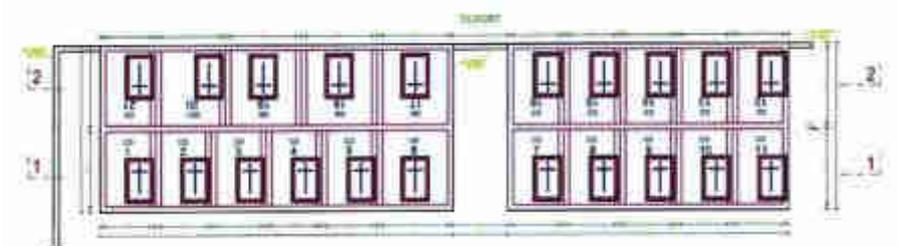
oborinskog kolektora (214 m),

vodovoda (338 m), uz sanaciju postojećeg vodovoda u ulicama Vrankamen i Kalafata.

Oborinski kolektor će voditi kišnicu i bujične vode do ispusta u more, prolazeći kroz obalno pero. Na kritičnim točkama gradit će se betonski kanali i revizijska okna. Paralelno će se izvoditi i priključci na kanalizaciju i vodovod, djelomično obnavljajući postojeće.

PROŠIRENJE GROBLJA I SANACIJA KATAKOMBI

Općina Sutivan izradila je projekt proširenja groblja zbog nedostatka ukopnih mjesta. Proširenje se planira na jugozapadnoj strani na površini od 213 m², uz izgradnju 17 grobnica s tri ukopna mjesta i 4 grobnice sa šest mjesta.

Katakombe, integralni dio groblja, također će biti sanirane. Sagrađene su prema projektu inženjera Alfreda Nonvillera (1909.–1913.) i sadrže 252 ukopne niše raspoređene u dva hodnika. Vлага, uzrokovana blizinom vodospremnika, ugrožava njihovu stabilnost, pa je nužna hidroizolacija.

Sanacija obuhvaća:

Rekonstrukciju i hidroizolaciju gornje ploče katakombi.

Izvedbu drenaže i izolaciju bočnih strana.

Sanaciju unutrašnjosti, uz očuvanje izvornog izgleda.

